

НАЦРТ ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ

ДЕО ПРВИ

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се здравствено осигурање у Републици Србији (у даљем тексту: Република).

Здравствено осигурање у Републици је обавезно здравствено осигурање и добровољно здравствено осигурање.

Члан 2.

Овим законом уређују се права из обавезног здравственог осигурања и услови за њихово остваривање, финансирање обавезног здравственог осигурања, уговорање здравствених услуга, организација здравственог осигурања и друга питања од значаја за систем обавезног здравственог осигурања.

Овим законом уређују се врсте добровољног здравственог осигурања, услови за организовање и спровођење добровољног здравственог осигурања, финансирање добровољног здравственог осигурања и друга питања од значаја за добровољно здравствено осигурање.

Члан 3.

Обавезно здравствено осигурање је осигурање којим се осигураним лицима и другим лицима обезбеђује право на здравствену заштиту и право на новчане накнаде у складу са овим законом.

Члан 4.

Обавезно здравствено осигурање обухвата:

- 1) осигурање за случај болести и повреде ван рада;
- 2) осигурање за случај повреде на раду или професионалне болести.

Члан 5.

Добровољно здравствено осигурање је врста неживотног осигурања.

Добровољно здравствено осигурање је осигурање од настанка ризика плаћања учешћа у трошковима здравствене заштите који настају када осигурано лице допуњује права из обавезног здравственог осигурања у погледу садржаја, обима и стандарда; осигурање којим се покривају трошкови здравствене заштите, односно здравствених услуга, лекова, медицинских средстава, рехабилитације и новчаних накнада, која није обухваћена обавезним здравственим осигурањем, као и осигурање грађана који нису обавезно осигурани по овом закону, односно који се нису укључили у обавезно здравствено осигурање.

Ако је добровољно здравствено осигурање на друкчији начин уређено другим законом примењује се овај закон.

Ако овим законом није друкчије уређено, на организацију и спровођење добровољног здравственог осигурања примењују се одредбе закона којим се уређује осигурање.

На односе између уговорних страна у организацији и спровођењу добровољног здравственог осигурања примењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи.

Члан 6.

Обавезно здравствено осигурање организује се на начелима: обавезности, солидарности и узајамности, јавности, заштите права осигураних лица и заштите јавног интереса, сталног унапређивања квалитета обавезног здравственог осигурања и економичности и ефикасности обавезног здравственог осигурања.

Начело обавезности подразумева обавезно здравствено осигурање за запослене и друге грађане у Републици, које се обезбеђује обавезом плаћања доприноса, у складу са законом;

Начело солидарности и узајамности подразумева систем обавезног здравственог осигурања у којем трошкове обавезног здравственог осигурања сnose осигураници и други уплатиоци доприноса, уплатом доприноса на остварене приходе, а права из обавезног здравственог осигурања користе она лица код којих је наступила болест или други осигурани случај;

Начело јавности подразумева право осигураних лица на све врсте информација у вези са правима из обавезног здравственог осигурања и јавност рада органа и служби Републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: Републички фонд), у складу са законом;

Начело заштите права осигураних лица и заштите јавног интереса подразумева дужност Републичког фонда да, приликом остваривања права из обавезног здравственог осигурања, омогући осигураним лицима да што лакше остваре и заштите своја права, водећи рачуна да остваривање њихових права не буде на штету права других лица нити у супротности са законом утврђеним јавним интересом;

Начело сталног унапређивања квалитета обавезног здравственог осигурања подразумева праћење савремених достигнућа у области обавезног здравственог осигурања и унапређивање система обавезног здравственог осигурања;

Начело економичности и ефикасности подразумева да се права из обавезног здравственог осигурања, у пуном обиму и квалитету, остварују уз што мање финансијских и других средстава;

У спровођењу обавезног здравственог осигурања примењују се и начела здравствене заштите утврђена законом којим се уређује здравствена заштита и остварују се права пацијената утврђена законом којим се уређују права пацијената.

Члан 7.

Обавезно здравствено осигурање обезбеђује се и спроводи у Републичком фонду.

Добровољно здравствено осигурање могу да организују и спроводе Републички фонд, као и правна лица која обављају делатност осигурања, у складу са овим законом и законом којим се уређује осигурање (у даљем тексту: друштво за осигурање).

Члан 8.

Права из обавезног и добровољног здравственог осигурања не могу се преносити на друга лица, нити се могу наслеђивати.

Изузетно од става 1. овог члана, новчане накнаде које су доспеле за исплату, а остале су неисплаћене услед смрти осигураног лица, могу се наслеђивати.

Члан 9.

Средства за остваривање права из обавезног здравственог осигурања обезбеђују се уплатом доприноса за обавезно здравствено осигурање (у даљем тексту: допринос), као и из других извора, у складу са законом.

Средства за остваривање права из добровољног здравственог осигурања обезбеђују се у складу са законом.

Члан 10.

Појмови који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) Осигураник је физичко лице које је обавезно осигурано у складу са овим законом;

2) Осигураник добровољног здравственог осигурања је физичко лице које је закључило уговор о добровољном здравственом осигурању или за кога је, на основу његове сагласности, закључен уговор о добровољном здравственом осигурању са даваоцем добровољног здравственог осигурања и које користи права утврђена уговором о добровољном здравственом осигурању, као и члан породице тог осигураника;

3) Осигурана лица су осигураници и чланови њихових породица којима се у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона обезбеђују права из обавезног здравственог осигурања;

4) Матична филијала је филијала Републичког фонда која је утврдила својство осигураног лица;

5) Садржај здравствене заштите чине поступци и методи дијагностике, лечења и рехабилитације, у циљу спречавања, сузбијања, раног откривања и лечења болести, повреда и других поремећаја здравља, а који су обухваћени обавезним здравственим осигурањем;

6) Обим здравствене заштите чини број и дужина трајања поступака и метода дијагностике, лечења и рехабилитације, као и друге величине којима се може изразити обим појединих садржаја здравствене заштите (систематско пружање здравствених услуга у одређеном временском периоду и др.), а који чине садржину права из обавезног здравственог осигурања;

7) Стандард здравствене заштите чине услови за коришћење поступака и метода који чине садржину права из обавезног здравственог осигурања, укључујући органичења за коришћење тих здравствених услуга;

8) Планирање породице подразумева здравствено васпитни рад чији је циљ зачеће, а обухвата превенцију у области спречавања и преноса полних болести, лечења стерилитета и биомедицински потпомогнуту оплодњу;

9) Исправа о осигурању је документ који издаје Републички фонд и којим се доказује својство осигураног лица у систему обавезног здравственог осигурања;

10) Исправа о добровољном здравственом осигурању је документ који осигуранику добровољног здравственог осигурања издаје осигуравач на основу које осигураник добровољног здравственог осигурања доказује својство осигураника добровољног здравственог осигурања и остварује права из добровољног здравственог осигурања;

11) Место становања је место пребивалишта, односно боравишта које се доказује у складу са одредбама закона којим се уређује пријава пребивалишта, односно боравишта, као и установа социјалне заштите у којој је смештено осигурано лице;

12) Давалац здравствене услуге је здравствена установа, односно приватна пракса или друго правно лице са којима је Републички фонд закључио уговор о пружању здравствене заштите у систему обавезног здравственог осигурања. Давалац здравствене услуге је и здравствена установа, односно приватна пракса или друго правно лице са којима је Републички фонд, односно друштво за осигурање закључио уговор о пружању здравствене услуге обухваћене уговором о добровољном здравственом осигурању;

13) План мреже чине здравствене установе утврђене актом о плану мреже здравствених установа;

14) Уговарач добровољног здравственог осигурања (у даљем тексту: уговарач) је правно или физичко лице, као и други правни субјект који у име и за рачун осигураника добровољног здравственог осигурања, односно у своје име и за рачун осигураника добровољног здравственог осигурања закључи уговор о добровољном здравственом осигурању из својих средстава или на терет средстава осигураника добровољног здравственог осигурања;

15) Осигуравач добровољног здравственог осигурања (у даљем тексту: осигуравач) је Републички фонд и друштво за осигурање;

16) Премија добровољног здравственог осигурања (у даљем тексту: премија) је новчани износ који плаћа осигураник добровољног здравственог осигурања, односно уговарач осигуравачу;

17) Полиса добровољног здравственог осигурања (у даљем тексту: полиса) је исправа о закљученом уговору о добровољном здравственом осигурању;

18) Дан почетка добровољног здравственог осигурања је датум уписан у полиси од када почиње остваривање права из добровољног здравственог осигурања;

19) Новчане накнаде у добровољном здравственом осигурању су накнаде које осигуравач обезбеђује осигуранику у случају: уговорених трошкова лечења, губитка зараде, односно плате или других примања због привремене спречености за рад; накнада трошкова превоза у вези са лечењем и друге врсте новчаних накнада у вези са остваривањем права из добровољног здравственог осигурања;

20) Надзорник осигурања је службено лице Републичког фонда које врши контролу спровођења закључених уговора између Републичког фонда и давалаца здравствених услуга;

Појмови употребљени у овом закону у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

ДЕО ДРУГИ

ОБАВЕЗНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ

ГЛАВА I

ОСИГУРАНА ЛИЦА И ДРУГА ЛИЦА КОЈИМА СЕ ОБЕЗБЕЂУЈУ ПРАВА ИЗ
ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА У ОДРЕЂЕНИМ СЛУЧАЈЕВИМА

1. Осигураници

Члан 11.

Осигураници су:

- 1) лица у радном односу у привредном друштву, другом правном лицу, државном органу, органу јединице локалне самоуправе и аутономне покрајине, као и код физичких лица (у даљем тексту: запослени);
- 2) цивилна лица на служби у Војсци и војним јединицама и војним установама;
- 3) изабрана, именована или постављена лица, ако за обављање функције остварују зараду, односно плату или накнаду зараде;
- 4) лица која, у складу са законом којим се уређује рад, обављају послове ван просторија послодавца;
- 5) лица која, у складу са законом којим се уређује рад, обављају послове кућног помоћног особља;
- 6) држављани Републике који су на територији Републике запослени код страних или међународних организација и установа, страних конзуларних или дипломатских представништава или су запослени код страних правних или физичких лица, ако међународним уговором није друкчије одређено;
- 7) запослени упућени на рад у иностранство, односно у привредном друштву или другом правном лицу које обавља делатност или услуге у иностранству, ако нису обавезно осигурани по прописима те државе или ако међународним уговором није друкчије одређено;
- 8) запослени родитељ, усвојитељ, хранитељ, односно старатељ који одсуствује са рада док дете не наврши три године живота, док му мирују права и обавезе по основу рада, у складу са прописима којима се уређује рад;
- 9) држављани Републике запослени у иностранству код страног послодавца који немају здравствено осигурање страног носиоца здравственог осигурања или који нису обавезно осигурани према прописима стране државе, односно ако права из здравственог осигурања по прописима те државе, за себе или чланове своје породице, не могу остваривати или користити ван територије те државе;
- 10) страни држављани и лица без држављанства који су, на територији Републике, запослени код страних правних или физичких лица, ако међународним уговором није друкчије одређено, као и код међународних организација и установа и страних дипломатских и конзуларних представништава, ако је такво осигурање предвиђено међународним уговором;
- 11) држављани Републике запослени у домаћинствима осигураника који су у радном односу у иностранству код организације чије је седиште на територији Републике;

12) лица која остварују право на новчану накнаду по основу незапослености, према прописима о запошљавању;

13) лица која обављају привремене и повремене послове у складу са законом којим се уређује рад;

14) лица која, у складу са законом обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге, а имају навршених 26 година живота, односно без обзира на године живота ако нису на школовању;

15) лица која по престанку радног односа остварују право на накнаду зараде због повреде на раду или професионалне болести, у складу са овим законом;

16) лица која обављају послове по основу уговора о делу, ауторског уговора, уговора о породичном смештају према прописима о социјалној заштити, уговора о стручном оспособљавању и усавршавању уз накнаду, као и по основу других уговора код којих се за извршен посао остварује накнада, односно награда (у даљем тексту: уговорена накнада);

17) лица која су оснивачи, чланови, односно акционари привредних друштава (ортачка друштва, командитна друштва, друштва са ограниченом одговорношћу, акционарска друштва и друге правне форме привредних друштава), који у њима нису засновали радни однос али обављају одређене послове (у даљем тексту: оснивачи привредних друштава);

18) лица која су регистрована за обављање делатности у виду занимања ради самосталног обављања делатности, обављања делатности слободне професије, као и самостални уметници, у складу са законом (у даљем тексту: предузетници);

19) спортисти, који у складу са законом којим се уређује спорт обављају спортску делатност као самосталну делатност;

20) свештеници и верски службеници верских заједница регистрованих у Републици који те послове обављају као самосталну делатност;

21) пољопривредници који обављају пољопривредну делатност као једино или основно занимање, у складу са законом, ако нису: осигураници запослени, осигураници самосталних делатности, осигураници из тачке 17) овог става, корисници пензија, лица на школовању;

22) лица која обављају пољопривредну делатност као једино или основно занимање, а уписани су у регистар пољопривредних газдинстава у својству носиоца или члана породице носиоца пољопривредног газдинства, ако нису здравствено осигурани по основу рада или ако нису осигурани или су корисници права на пензију или се налазе на школовању;

23) јавни бележник;

24) корисници пензије који су право на пензију остварили у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању;

25) лица која примају пензију или инвалиднину искључиво од иностраног носиоца осигурања и која имају пребивалиште или боравиште, односно стално настањење или привремени боравак у Републици у складу са законом, односно ако са државом од које примају пензију или инвалиднину не постоји билатерални споразум о социјалном осигурању или је билатералним споразумом другачије одређено;

26) лица која примају пензију или инвалиднину искључиво од иностраног носиоца осигурања и која имају пребивалиште или боравиште, односно стално настањење или привремени боравак у Републици у складу са законом, а код којих постоје одређене правне сметње због којих не могу да остваре здравствено осигурање применом билатералног споразума и то само ради остваривања права из здравственог осигурања на територији Републике;

27) страни држављани који на територији Републике раде код домаћих правних субјеката на основу посебних уговора о размени стручњака или споразума о међународној техничкој сарадњи;

28) страни држављани за време школовања или стручног усавршавања на територији Републике до истека школске године, односно завршетка академске године у којој су завршили школовање, али не дуже од навршене 26 године живота.

Својство осигураника из става 1. овог члана може се стећи само по једном основу осигурања.

Изузетно од става 1. тачка 16) овог члана, лица која остварују уговорену накнаду на основу уговора о давању у закуп пољопривредног земљишта, а нису: осигураници запослени, осигураници самосталних делатности, осигураници из става 1. тачка 17) овог члана, корисници пензија или лица на школовању, својство осигураника стичу у складу са ставом 1. тач. 21) или 22) овог члана.

Члан 12.

Под обављањем одређених послова у смислу члана 11. став 1. тачка 17) овог закона сматра се представљање и заступање привредног друштва од стране његових оснивача, чланова, односно акционара и других лица у складу са законом, на основу уписа у регистар надлежног органа, као и обављање пословодствених овлашћења и послова управљања у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Члан 13.

Предузетнику из члана 11. став 1. тачка 18) овог закона престаје својство осигураника по том основу за време привремене одјаве обављања делатности, ако за то време не плаћа допринос, осим за време трајања привремене спречености за рад настале пре привремене одјаве, у складу са овим законом.

Члан 14.

Осигуранику из члана 11. став 1. тач. 21) и 22) овог закона који је навршио 65 година живота престаје својство осигураника, уколико није остварио право на пензију у складу са законом и уколико су приходи осигураника испод прихода утврђених актом из члана 16. став 2. овог закона.

Осигуранику из става 1. овог члана, утврђује се нови основ за обавезно здравствено осигурање у складу са овим законом, на лични захтев осигураника.

Члан 15.

Ако осигураник из члана 11. овог закона испуњава услове за стицање својства осигураника по више основа осигурања, приоритетни основ осигурања, који искључује друге основе осигурања, утврђује се по следећим приоритетима:

1) осигурање по основу запослења или пензије (члан 11. став 1. тач. 1)–12) и 24)–26) овог закона;

2) осигурање по основу оснивања привредних друштава, по основу предузетништва, односно по основу самосталног обављања делатности (члан 11. став 1. тач. 17)–20) и тачка 23) овог закона);

3) осигурање по основу бављења пољопривредом (члан 11. став 1. тач. 21) и 22) овог закона);

4) осигурање по основу других прописаних основа осигурања (члан 11. став 1. тач. 13)–16), 27) и 28) овог закона).

Лице које испуњава услов за стицање својства осигураника из члана 11. став 1. тач. 1)–12), тач. 17)–20), као и тач. 23)–26) овог закона, по више основа осигурања, дужно је да изабере један од основа осигурања по коме ће бити здравствено осигурано, односно по коме ће остваривати права из обавезног здравственог осигурања.

Осигураници из става 1. овог члана права из обавезног здравственог осигурања остварују према приоритетно утврђеном, односно изабраном основу осигурања.

Члан 16.

Лица која не испуњавају услове за стицање својства осигураника из члана 11. овог закона или која не испуњавају услове да буду осигурани као чланови породице осигураника сматрају се осигураницима у смислу овог закона и то:

1) деца до навршених 18 година живота, школска деца и студенти до краја прописаног школовања, а најкасније до навршених 26 година живота, у складу са законом;

2) лица у вези са планирањем породице, као и у току трудноће, порођаја и до 12 месеци након порођаја;

3) лица старија од 65 година живота;

4) особе са инвалидитетом чији је инвалидитет утврђен по прописима о пензијском и инвалидском осигурању, односно по прописима о социјалној заштити, односно по прописима о заштити бораца, војних инвалида и цивилних инвалида рата;

5) лица у вези са лечењем од ХИВ инфекције или других заразних болести које су утврђене посебним законом којим се уређује област заштите становништва од заразних болести, малигних болести, хемофилије, шећерне болести, психозе, епилепсије, мултиплекс склерозе, лица у терминалној фази хроничне бубрежне инсуфицијенције, цистичне фиброзе, системске аутоимуне болести, реуматске грознице, болести зависности, оболели од ретких болести; као и лица обухваћена здравственом заштитом у вези са давањем и примањем органа, ћелија и ткива;

6) монаси и монахиње;

7) корисници новчане социјалне помоћи, односно корисници смештаја у установе социјалне заштите или у друге породице, односно корисници посебне новчане накнаде за родитеља, по прописима о социјалној заштити;

8) корисници породичне инвалидине, односно месечног новчаног примања по прописима о заштити бораца, војних инвалида и цивилних инвалида рата;

9) незапослена лица чији су месечни приходи испод прихода утврђених у складу са овим законом;

10) корисници помоћи – чланови породице чији је хранилац на одслужењу војног рока;

11) лица ромске националности која због традиционалног начина живота немају пребивалиште, односно боравиште у Републици;

12) жртве насиља у породици;

13) жртве трговине људима;

14) борци којима је статус борца утврђен у складу са прописима о заштити бораца.

Месечни износ прихода као цензус за стицање својства осигураног лица из става 1. тачка 9) овог члана споразумно прописују министар надлежан за послове здравља (у даљем тексту: министар) и министар надлежан за послове социјалне заштите грађана.

Осигураником, у смислу овог закона, сматра се и лице коме је надлежни орган утврдио статус избеглог, односно прогнаног лица из бивших република СФРЈ, или статус расељеног лица ако испуњава услов из става 2. овог члана и ако има боравиште на територији Републике.

У буџету Републике обезбеђују се средства за уплату доприноса за лица из ст. 1. и 3. овог члана.

2. Лица која се укључују у обавезно здравствено осигурање

Члан 17.

Лица која нису обавезно осигурана у смислу овог закона могу да се укључе у обавезно здравствено осигурање ради обезбеђивања за себе и чланове своје уже породице права из обавезног здравственог осигурања, под условима, на начин, у садржају и обиму прописаним овим законом и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана предузетник коме је престало својство осигураника по основу члана 13. овог закона, као и супружник, односно ванбрачни партнер запосленог који је упућен на рад у иностранство у складу са законом, а коме мирују права и обавезе из радног односа за период упућивања могу да се укључе у обавезно здравствено осигурање ради обезбеђивања за себе и чланове своје уже породице права из обавезног здравственог осигурања, под условима, на начин, у садржају и обиму прописаним овим законом.

Лица из ст. 1. и 2. овог члана имају својство осигураника, односно осигураног лица.

Својство осигураника стиче се, односно престаје даном подношења захтева, у складу са овим законом.

Лица из става 3. овог члана плаћају допринос из својих средстава у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

3. Чланови породице осигураника

Члан 18.

Права из обавезног здравственог осигурања утврђена овим законом обезбеђују се члановима породице осигураника ако нису обавезно здравствено осигурани као осигураници у складу са одредбама овог закона и то:

Права из обавезног здравственог осигурања утврђена овим законом обезбеђују се члановима породице осигураника из члана 11. став 1. овог закона, осим из става 1. тач. 27) и 28) тог члана.

Права из обавезног здравственог осигурања утврђена овим законом обезбеђују се члановима уже породице осигураника из члана 16. став 1. тач. 7)–9) и 11) овог закона, као и из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона.

Права из обавезног здравственог осигурања утврђена овим законом обезбеђују се члановима уже породице осигураника из члана 16. став 3. овог закона, под условима који су прописани за те осигуранике.

Члановима породице, у смислу овог закона, сматрају се:

1) чланови уже породице (супружник или ванбрачни партнер, деца рођена у браку или ван брака, усвојена и пасторчад и деца узета на издржавање);

2) чланови шире породице (родитељи, очух, маћеха, усвојитељ, деда, баба, унучад, браћа и сестре, које осигураник издржава, у смислу прописа о породичној заштити, као и прописа о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана).

Ванбрачни партнер сматра се чланом уже породице, у смислу овог закона, ако са осигураником живи у ванбрачној заједници најмање две године пре дана подношења пријаве на осигурање.

Члан 19.

Супружник има права из обавезног здравственог осигурања док је са осигураником у браку у смислу прописа о породици.

Ванбрачни партнер осигураника има права из обавезног здравственог осигурања од дана подношења пријаве на осигурање у својству члана уже породице у складу са овим законом.

Разведени супружник коме је судском одлуком утврђено право на издржавање има права из обавезног здравственог осигурања за период док траје обавеза издржавања.

Члан 20.

Дете осигураника има права из обавезног здравственог осигурања до навршених 18 година живота, односно до краја прописаног средњошколског, односно високошколског образовања, а најкасније до навршених 26 година живота.

Дете из става 1. овог члана које је због болести прекинуло школовање има права из обавезног здравственог осигурања и после старосне границе утврђене у ставу 1. овог члана, ако настави школовање, али најдуже онолико времена колико је трајао прекид школовања због болести.

Ако дете из става 1. овог члана постане неспособно за самосталан живот и рад у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању пре него што истекну рокови за школовање, има права из обавезног здравственог осигурања и за време док таква неспособност траје.

Дете из става 1. овог члана које постане неспособно за самосталан живот и рад у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању и после узраста утврђеног у ставу 1. овог члана има права из обавезног здравственог осигурања док таква неспособност траје ако га осигураник издржава због тога што нема сопствених средстава за издржавање.

Члан 21.

Чланови шире породице из члана 18. став 5. тачка 2), осим унучади које осигураник издржава у смислу прописа о породичној заштити, због тога што немају довољно средстава за издржавање, имају права из обавезног здравственог осигурања ако су навршили 65 година живота или ако су млађи, али су неспособни за привређивање, а та неспособност одговара потпуном губитку радне способности у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању.

4. Лица којима се у одређеним случајевима обезбеђују права из обавезног здравственог осигурања

Члан 22.

Право на здравствену заштиту и право на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите, обезбеђују се лицима која нису обухваћена обавезним здравственим осигурањем, само у случају настанка повреде на раду или професионалне болести и то:

- 1) ученицима и студентима који се, у складу са законом, налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави;
- 2) лицима која, у складу са законом, обављају одређене послове за које не примају зараду, односно уговорену накнаду (на основу уговора о волонтерском раду);
- 3) лицима која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинске односно студентске задруге до навршених 26 година живота, ако су на школовању;
- 4) лицима која се налазе на додатном образовању и обуци по упућу организације надлежне за запошљавање;
- 5) лицима која учествују у организованим јавним радовима од општег значаја;
- 6) лицима која учествују у акцијама спасавања или у заштити и спасавању приликом елементарних непогода и других несрећа;
- 7) лицима ангажованим у ватрогасним службама за гашење пожара и на обуци за гашење пожара;
- 8) лицима која се налазе на оспособљавању и обучавању за одбрану и друге видове обуке за потребе одбране земље;
- 9) лицима која су ангажована на обезбеђивању јавних скупова, културних и спортских догађаја и других јавних окупљања грађана;
- 10) лицима која се налазе на издржавању казне затвора док раде у привредној јединици завода за издржавање казне затвора (радионица, радилиште и сл.) и на другом месту рада.

5. Држављани, односно осигураници држава са којима је закључен међународни уговор о социјалном осигурању

Члан 23.

Лица осигурана према правним прописима држава са којима је закључен међународни уговор о социјалном осигурању остварују права из обавезног здравственог осигурања у складу са овим законом у садржају и обиму који су утврђени међународним уговором о социјалном осигурању.

Трошкове здравствене заштите лица из става 1. овог члана сноси Републички фонд.

Трошкови здравствене заштите из става 2. овог члана се надокнађују у складу са међународним уговором о социјалном осигурању.

ГЛАВА II

УТВРЂИВАЊЕ СВОЈСТВА ОСИГУРАНОГ ЛИЦА

Члан 24.

Својство осигураног лица утврђује матична филијала.
Својство осигураног лица утврђује се само по једном основу.

Члан 25.

Лицу којем је утврђено својство осигураног лица матична филијала издаје исправу о осигурању.

Лицу из члана 22. овог закона, издаје се посебна исправа за коришћење здравствене заштите.

Члан 26.

Исправа о осигурању осигураника садржи следеће идентификационе податке о осигуранику: име, име једног родитеља, презиме, адреса (улица и број, место и општина), јединствени матични број грађана (у даљем тексту: ЈМБГ), односно евиденциони број за стране држављане, датум рођења, лични број осигураника (у даљем тексту: ЛБО), пол, основ осигурања, податке о обвезнику плаћања доприноса.

Исправа о осигурању члана породице садржи следеће идентификационе податке тог лица: име, име једног родитеља, презиме, адреса (улица и број, место и општина), ЈМБГ, односно евиденциони број за стране држављане, датум рођења, ЛБО, пол, идентификационе податке о носиоцу осигурања из става 1. овог члана, основ осигурања.

Републички фонд општим актом уређује садржај и облик исправе о осигурању, начин овере, категорије осигураних лица за коју преузима обавезу трошкова издавања здравствене картице, као и друга питања од значаја за коришћење исправе, осим података из ст. 1. и 2. овог члана.

Висину трошкова издавања исправе о осигурању из члана 25. став 1. овог закона утврђује Републички фонд.

Трошкове из става 4. овог члана сноси осигураник за себе и чланове своје породице.

Изузетно од става 5. овог члана трошкове из става 4. овог члана може да сноси обвезник уплате доприноса, односно друго правно или физичко лице, односно Републички фонд може преузети обавезу накнаде трошкова издавања исправе о осигурању.

Средства остварена у складу са ставом 5. овог члана представљају приход Републичког фонда.

Влада даје сагласност на акт из става 4. овог члана.

Члан 27.

Пријава на здравствено осигурање, промена у својству осигураног лица и одјава са здравственог осигурања врше се у складу са прописима којима се уређује Централни регистар обавезног социјалног осигурања (у даљем тексту: Централни регистар).

Члан 28.

Матична филијала на основу података из члана 27. овог закона, утврђује чињенице за стицање и престанак својства обавезно осигураног лица, односно врши промену у утврђеном својству осигураног лица.

Ако матична филијала, за лице за које је поднета пријава на обавезно здравствено осигурање, не утврди својство осигураног лица по основу осигурања из поднете пријаве, или ако му то својство утврди по неком другом основу, дужна је да о томе обавести Централни регистар и донесе решење које доставља подносиоцу пријаве.

Матична филијала дужна је да донесе решење о утврђеном својству обавезно осигураног лица или престанку, односно промени у својству обавезно осигураног лица, на захтев осигураног лица или другог надлежног органа, као и да о томе обавести Централни регистар.

Члан 29.

Својство осигураног лица престаје даном престанка основа по којем је то својство утврђено.

ГЛАВА III

МАТИЧНА ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 30.

Матичну евиденцију чине подаци о осигураницима, односно осигураним лицима, обвезницима плаћања доприноса и коришћењу права из обавезног здравственог осигурања, коју јединствено за територију Републике устројава и организује Републички фонд (у даљем тексту: матична евиденција).

Матична филијала обавља одређене послове матичне евиденције, у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Члан 31.

Матична евиденција води се по прописаним јединственим методолошким принципима.

Подаци се уносе у матичну евиденцију према прописаном јединственом кодексу шифара.

Подаци се уносе у матичну евиденцију на основу доказа, који се могу достављати и путем средстава за електронску обраду података.

У случају када су пријаве на осигурање, пријаве промене у осигурању и пријаве одјаве са осигурања достављене електронским путем преко портала Централног регистра, подносилац пријаве, односно промене, као и одјаве дужан је да на захтев Републичког фонда, односно матичне филијале осигураног лица, поднесе доказе на основу којих је поднета пријава, промена, односно одјава, осим доказа које је Републички фонд дужан да прибави у складу са прописима којима се уређује управни поступак.

Јединствене методолошке принципе за вођење матичне евиденције, јединствени кодекс шифара и обрасце пријаве на осигурање, пријаве промене у

осигурању и одјаве са осигурања и друга питања од значаја за вођење матичне евиденције уређује Влада.

Члан 32.

У матичну евиденцију уносе се подаци о:

- 1) осигураницима;
- 2) члановима породице осигураника;
- 3) обвезницима плаћања доприноса;
- 4) коришћењу права из обавезног здравственог осигурања.

Подаци из става 1. тачка 4) овог члана представљају пословну тајну, воде се одвојено од других података, а те податке може уносити, односно њима руковати за то посебно овлашћено службено лице Републичког фонда, у складу са законом.

Подаци из става 1. овог члана су нарочито осетљиви подаци у смислу закона којим се уређује заштита података о личности.

Обрада података из става 1. овог члана, њихово архивирање и мере заштите врше се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Члан 33.

У матичну евиденцију уносе се следећи подаци о осигураницима:

- 1) име и презиме;
- 2) име једног родитеља;
- 3) ЈМБГ, односно евиденциони број за стране држављане;
- 4) ЛБО;
- 5) пол;
- 6) дан, месец и година рођења;
- 7) занимање;
- 8) стручна спрема, односно образовање;
- 9) адреса пребивалишта, односно боравишта у Републици (улица и број, поштански број и место, општина);
- 10) страна држава у којој има пребивалиште, за лица која немају пребивалиште у Републици;
- 11) држављанство;
- 12) језик и писмо штампе у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма;
- 13) општина на којој се непокретност налази за осигуранике пољопривреднике;
- 14) датум стицања, односно престанка својства осигураника, као и промене у периоду осигурања;
- 15) основ осигурања у складу са овим законом;
- 16) осигурање у складу са међународним споразумом о социјалном осигурању;
- 17) исправа о здравственом осигурању (датум издавања, периоди овере, датум поништавања исправе);
- 18) допринос за здравствено осигурање (висина доприноса, да ли је плаћен доспели допринос, висина дуга по основу доспелих, а неуплаћених доприноса);
- 19) шифра организационе јединице Републичког фонда;
- 20) основ ослобођења од партиципације;

- 21) годишњи износ плаћених партиципација;
- 22) подаци о изабраном лекару (име и презиме, идентификациони број који додељује Републички фонд и здравствена установа у којој је запослен);
- 23) остваривање права на основу оцена стручно-медицинских органа (врста права, назив стручно-медицинског органа, број и датум оцене стручно-медицинског органа, филијала);
- 24) број и датум оцене стручно-медицинског органа о упућивању на инвалидску комисију у складу са овим законом;
- 25) обвезник плаћања доприноса;
- 26) назив послодавца, шифра делатности и адреса седишта послодавца и пословне јединице.

За чланове породице осигураника, поред података о осигуранику из става 1. овог члана, уносе се и следећи подаци:

- 1) презиме и име;
- 2) ЈМБГ, односно евиденциони број за стране држављане;
- 3) ЛБО;
- 4) пол;
- 5) дан, месец и година рођења;
- 6) сродство са осигураником;
- 7) адреса пребивалишта, односно боравишта у Републици (улица и број, поштански број и место, општина);
- 8) страна држава у којој има пребивалиште, за лица која немају пребивалиште у Републици;
- 9) држављанство;
- 10) језик и писмо штампе у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма;
- 11) датум стицања, односно престанка својства осигураника, као и промене у периоду осигурања;
- 12) основ осигурања у складу са овим законом;
- 13) осигурање у складу са међународним споразумом о социјалном осигурању;
- 14) исправа о здравственом осигурању (датум издавања, периоди овере, датум поништавања исправе);
- 15) допринос за здравствено осигурање (висина доприноса, да ли је плаћен доспели допринос, висина дуга по основу доспелих, а неуплаћених доприноса);
- 16) шифра организационе јединице Републичког фонда;
- 17) основ ослобођења од партиципације;
- 18) годишњи износ плаћених партиципација;
- 19) подаци о изабраном лекару (име и презиме, идентификациони број који додељује Републички фонд и здравствена установа у којој је запослен);
- 20) остваривање права на основу оцена стручно-медицинских органа (врста права, назив стручно-медицинског органа, број и датум оцене стручно-медицинског органа, филијала).

У случају када је обвезник плаћања доприноса за обавезно здравствено осигурање правно лице или предузетник у матичну евиденцију уносе се следећи подаци:

- 1) пословно име;
- 2) порески идентификациони број (у даљем тексту: ПИБ);
- 3) матични број регистра;
- 4) шифра делатности;

- 5) шифра делатности пословне јединице;
- 6) адреса седишта (улица и број, поштански број и место, општина);
- 7) адреса пословне јединице (улица и број, поштански број и место, општина).

У случају када је обвезник плаћања доприноса за обавезно здравствено осигурање физичко лице у матичну евиденцију се уносе следећи подаци:

- 1) презиме и име;
- 2) ЈМБГ;
- 3) адреса пребивалишта, односно боравишта у републици (улица и број, поштански број и место, општина);
- 4) страна држава у којој живи, за лица без пребивалишта на територији Републике.

Члан 34.

У матичну евиденцију уносе се и подаци о коришћењу права из обавезног здравственог осигурања, а нарочито о:

- 1) пруженим здравственим услугама;
- 2) новчаним накнадама;
- 3) медицинским средствима;
- 4) лековима издатим на рецепт;
- 5) годишњем износу плаћених партиципација;
- 6) изабраном лекару осигураног лица;
- 7) остваривању права пред стручно медицинским органима;
- 8) остваривању права у вези са професионалном болешћу или повредом на раду осигураника;
- 9) упућивању на инвалидску комисију у складу са овим законом;
- 10) коришћењу здравствене заштите у иностранству;
- 11) упућивању на лечење у иностранство.

У вези остваривања права на накнаду зараде уносе се следећи подаци:

- 1) презиме и име осигураника;
- 2) ЈМБГ, односно евиденциони број за стране држављане;
- 3) ЛБО;
- 4) претходни стаж осигурања;
- 5) да ли је осигураник запослен као особа са инвалидитетом;
- 6) први дан привремене спречености за рад;
- 7) временски интервал привремене спречености за рад;
- 8) Идентификациони број изабраног лекара који је утврдио први дан привремене спречености за рад осигураника;
- 9) број и датум оцене стручно-медицинског органа који је утврдио привремену спреченост за рад;
- 10) основ привремене спречености за рад у складу са овим законом;
- 11) дијагноза болести, односно повреде по МКБ 10 и на латинском језику;
- 12) висина основице за обрачун накнаде зараде утврђена у складу са одредбама овог закона (просечна основица);
- 13) пословно име послодавца, односно предузетника;
- 14) ПИБ;
- 15) број посебног рачуна послодавца, односно предузетника на који се врши пренос средстава за исплату накнаде зараде;

16) датум пријема захтева за исплату накнаде зараде (списак осигураника);

17) број под којим је примљен захтев за исплату накнаде зараде;

18) податак о исплаћеним зарадама и уплаћеним доприносима;

19) датум преноса средстава за накнаду зараде на посебан рачун послодавца, односно предузетника.

У матичну евиденцију уносе се подаци о остваривању права на накнаду трошкова превоза за осигураника или члана породице осигураника:

1) презиме и име;

2) ЈМБГ, односно евиденциони број за стране држављане;

3) ЛБО;

4) датум путовања;

5) временски интервал путовања;

6) адреса поласка и повратка са путовања (адреса, општина, насеље);

7) путовање у иностранство (земља и град);

8) износ накнаде трошкова путовања;

9) број текућег рачуна и назив банке за уплату накнаде трошкова путовања;

10) презиме и име пратиоца на путу;

11) ЈМБГ пратиоца;

12) адреса пребивалишта, односно боравишта у републици за пратиоца (улица и број, поштански број и место, општина);

13) износ накнаде трошкова путовања за пратиоца;

14) број текућег рачуна и назив банке за уплату накнаде трошкова путовања за пратиоца.

У матичну евиденцију уносе се и подаци о даваоцу здравствених услуга који је пружио здравствену услугу.

Подаци који се односе на остваривање права из става 1. тачка 8) овог члана уносе се у матичну евиденцију у складу са законом којим се уређује безбедност и здравље на раду.

Члан 35.

Републички фонд, односно матична филијала дужан је да по службеној дужности прибави податке из чл. 33. и 34. овог закона који се воде код других надлежних државних органа и организација о осигураним лицима, а у складу са прописима којима се уређује управни поступак.

Надлежни државни органи и организације из става 1 овог члана дужни су да Републичком фонду, односно матичној Филијали доставе податке из става 1 овог члана, а у складу са прописима којима се уређује управни поступак.

Члан 36.

Пријаву на осигурање подноси:

1) послодавац за осигуранике и чланове њихове породице из члана 11. став 1. тач. 1) - 8), тачка 10) и тач. 13) и 14) овог закона;

2) Агенција за привредне регистре за осигуранике самосталних делатности (предузетник);

3) организација, савез, удружење за осигуранике пољопривреднике, свештенике и верске службенике и друге осигуранике који самостално уплаћују доприносе за обавезно социјално осигурање;

4) осигураник лично за себе и чланове своје породице уколико се пријава на осигурање не подноси у складу са тачком 1) овог члана;

5) организација за запошљавање за осигуранике који остварују право на новчану накнаду по прописима о запошљавању;

6) организација за пензијско и инвалидско осигурање за осигуранике који остварују право у складу са прописима којима се уређује пензијско и инвалидско осигурање;

7) центар за социјални рад за осигуранике из чл.16. став 1 тачка 7) овог закона;

8) управа за борачка питања за осигуранике из члана 16. став 1 тачка 8) овог закона;

9) обвезник уплате доприноса за лица из члана 22. овог закона;

10) Републички фонд за осигуранике из чл. 16. и 17. овог закона, као и за остале категорије осигураника за које пријава није поднета у складу са тач. 1) до 9) овог члана.

Члан 37.

Републички фонд води посебну евиденцију за осигуранике из чл. 16. и 17. овог закона.

Републички фонд општим актом уређује начин и поступак за утврђивање својства осигураника из члана 16. овог закона.

Општим актом из става 2. овог члана уређује се начин и поступак, као и доказе, за укључивање у обавезно здравствено осигурање лица из члана 17. овог закона.

Члан 38.

У пријаве података за матичну евиденцију подаци се уносе само на основу јавних исправа и евиденција прописаних законом и прописима донетим за спровођење закона.

Члан 39.

За тачност података унетих у пријаве података за матичну евиденцију одговоран је подносилац пријаве.

Матична филијала дужна је да провери тачност података унетих у пријаве података за матичну евиденцију за лица из чл. 16. и 17. овог закона, да захтева доказе и врши увид у евиденције и документацију на којима се заснивају подаци унети у пријаве, као и да по потреби прибави податке.

Подносилац пријаве дужан је да матичној филијали даје тачна обавештења, односно податке од значаја за утврђивање чињеница важних за стицање и остваривање права из обавезног здравственог осигурања, као и да матичној филијали пружи доказе и омогући увид у евиденцију и документацију.

Члан 40.

Својство осигураника за лица за која је поднета пријава на осигурање утврђује се увођењем у матичну евиденцију на основу доказа по основу осигурања.

Приликом пријема пријаве на осигурање за лица из члана 16. и 17. овог закона, као и за чланове њихових породица, врши се провера података садржаних у пријави и захтевају докази на којима се ти подаци заснивају.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и приликом пријема промене у осигурању, односно пријема одјаве са осигурања.

Члан 41.

Лице за које обвезник подношења пријаве није поднео пријаву на осигурање, може поднети захтев за утврђивање својства осигураника.

У случају из ст. 1. овог члана матична филијала доноси решење о утврђивању својства осигураника.

На основу коначног решења из става 2. овог члана, Републички фонд подноси пријаву на осигурање.

Одредбе ст. 1.-3. овог члана примењују се и у случају кад обвезник подношења пријаве промене у осигурању, односно одјаве са осигурања, није поднео пријаву промене осигурања, односно одјаву.

Члан 42.

Пријава на осигурање подноси се матичној филијали, и то:

1) за осигуранике из члана 11. став 1. тач. 1) - 2), тач. 4)-8), тач. 10), 11) и 13), тач. 15)-18), тач.23) и 27) овог закона, у случају када су место пребивалишта осигураника и седиште обвезника на подручју исте филијале - према седишту обвезника уплате доприноса;

2) за осигуранике из члана 11. став 1. тачка 3) овог закона у случају када постоји разлика у месту пребивалишта осигураника у односу на седиште обвезника уплате доприноса - према седишту обвезника уплате доприноса;

3) за осигуранике из члана 11. став 1. тачка 9) и тач. 19)-22) и тач.24) овог закона - према пребивалишту осигураника у Републици;

4) за осигуранике из члана 11. став 1. тачка 12) овог закона - према пребивалишту осигураника;

5) за осигуранике из члана 11. став 1. тачка 14) овог закона, у случају када постоји разлика у месту пребивалишта осигураника у односу на седиште обвезника уплате доприноса - према седишту омладинске, односно студентске задруге;

6) за осигуранике из члана 11. став 1. тач. 25)-26) овог закона - према боравишту или пребивалишту осигураника;

7) за осигуранике из члана 11. став 1. тачка 28) овог закона - према седишту школе, односно високошколске установе.

У случају када је пребивалиште осигураника из става 1. тач. 1) овог члана на подручју једне филијале, а седиште обвезника уплате доприноса на подручју друге филијале, пријава на осигурање подноси се матичној филијали према пребивалишту осигураника у Републици.

За чланове породице осигураника пријава података за матичну евиденцију подноси се матичној филијали, односно филијали на начин прописан у ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 43.

Пријава на осигурање за осигуранике из члана 16. став 1. овог закона подноси се матичној филијали према пребивалишту осигураника.

Изузетно од става 1. овог члана пријава на осигурање за осигуранике из члана 16. став 1. тач. 11)-13) овог закона може се поднети и матичној филијали према боравишту осигураника.

Пријава на осигурање за лице из члана 17. овог закона подноси се филијали Републичког фонда према пребивалишту тог лица.

Пријава на осигурање за лица из члана 22. овог закона подноси се Филијали Републичког фонда према седишту обвезника уплате доприноса.

За чланове породице осигураника из ст. 1. - 3. овог члана пријава на осигурање подноси се матичној филијали која је утврдила својство осигураника за лица из ст. 1. - 3. овог члана.

Члан 44.

Матична филијала дужна је да осигураном лицу на лични захтев изда уверење о подацима унетим у матичну евиденцију.

Уверење из става 1. овог члана има својство јавне исправе.

Члан 45.

Промена података унетих у матичну евиденцију који се односе на пријаву, промену и одјаву са обавезног здравственог осигурања врши се у складу са прописима којима се уређује пријава, промена и одјава са обавезног социјалног осигурања.

Промену података унетих у матичну евиденцију који се односе на коришћење права из обавезног здравственог осигурања врши овлашћено лице Републичког фонда на основу доказа о променама о коришћењу права.

Члан 46.

Републички фонд дужан је да податке унесе у матичну евиденцију у року од 60 дана од дана пријема, а најкасније до краја текуће године за претходну годину.

Члан 47.

Докази на основу којих се врши пријава, промена и одјава са осигурања чувају се најмање 5 година од дана достављања.

Након протекла рока из става 1. овог члана докази из става 1 овог члана се архивирају у складу са прописима којима се уређује чување архивске грађе.

Уместо доказа у папирној форми могу се чувати докази снимљени на средствима за електронску базу података, односно средствима за електронску обраду података.

Члан 48.

Подаци који се воде у матичној евиденцији користе се за потребе обавезног социјалног осигурања, ако овим законом није друкчије одређено.

Заштита података из матичне евиденције обезбеђује се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

ГЛАВА IV

ПРАВА ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Члан 49.

Права из обавезног здравственог осигурања су:

- 1) право на здравствену заштиту;
- 2) право на новчане накнаде.

1. Претходни стаж обавезног здравственог осигурања

Члан 50.

За остваривање права из члана 49. овог закона, осигураници морају да имају стаж осигурања у обавезном здравственом осигурању, у својству осигураника у складу са законом, у трајању од најмање три месеца непрекидно или шест месеци са прекидима у последњих 18 месеци, пре почетка коришћења права из обавезног здравственог осигурања (у даљем тексту: претходно осигурање).

У претходно осигурање рачуна се време од дана када је осигураник стекао својство осигураника у складу са законом, за које је уплаћен допринос.

Изузетно од става 1. овог члана, осигураник остварује права из обавезног здравственог осигурања и то:

1) у случају повреде на раду или професионалне болести осигураника из чл. 11. овог закона;

2) у случају хитне медицинске помоћи;

3) у случају остваривања права на накнаду зараде за време привремене спречености за рад и то у висини минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец за који се накнада зараде исплаћује.

Чланови породице осигураника остварују права из обавезног здравственог осигурања под условом да осигураник испуњава услове у погледу претходног осигурања у складу са законом.

2. Право на здравствену заштиту

Члан 51.

Право на здравствену заштиту обезбеђује се за случај настанка болести и повреде ван рада, као и у случају повреде на раду или професионалне болести.

Право на здравствену заштиту за случај настанка болести и повреде ван рада обухвата превенцију и рано откривање болести, здравствену заштиту у вези са

планирањем породице, као и у току трудноће, порођаја и до 12 месеци након порођаја, као и здравствену заштиту у случају болести и повреде ван рада без обзира на узрок, која се обезбеђује на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите, у зависности од здравственог стања осигураног лица, у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Право на здравствену заштиту у случају повреде на раду или професионалне болести обухвата здравствену заштиту у случају настанка повреде на раду или професионалне болести која се обезбеђује на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите.

Здравствена заштита из ст. 1. и 2. овог члана пружа се на начин да сачува, поврати или унапреди здравствено стање осигураног лица и његову способност да ради и задовољи своје личне потребе у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Повреда на раду, у смислу овог закона, је свака повреда, обољење или смрт настала као последица несреће на послу, односно као последица сваког неочекиваног или непланираног догађаја, укључујући и акт насиља који је настао услед рада или је повезан са радом и који је довео до повреде, обољења или смрти која је наступила одмах или у периоду од 12 месеци од дана настанка повреде на раду.

Под повредом на раду у смислу става 5. овог члана подразумева се и повреда при доласку, односно повратку са посла.

Под професионалним обољењем у смислу овог закона подразумева се обољење настало услед дуже изложености штетностима насталим на радном месту.

Повреда на раду утврђује се на основу извештаја о повреди на раду (у даљем тексту: повредна листа) која се доставља Републичком фонду, односно матичној филијали ради утврђивања постојања повреде на раду и остваривања права из обавезног здравственог осигурања у складу са овим законом.

Садржај и образац повредне листе и начин попуњавања, односно достављања, обраде података из повредне листе, као и друга питања од значаја за утврђивање повреде на раду, утврђују се у складу са прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду.

Члан 52.

Право на здравствену заштиту из члана 51. овог закона, обухвата:

- 1) мере превенције и раног откривања болести;
- 2) прегледе и лечење у вези са планирањем породице, у току трудноће, порођаја и до 12 месеци након порођаја;
- 3) прегледе и лечење у случају болести и повреде;
- 4) прегледе и лечење болести уста и зуба;
- 5) медицинску рехабилитацију у случају болести и повреде;
- 6) лекове;
- 7) медицинска средства.

Здравствена заштита из става 1. овог члана чини пакет здравствених услуга који је утврђен називом и описом номенклатуре здравствених услуга и ценовником здравствених услуга која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања, а у садржају и обиму утврђеним општим актом из члана 133. овог закона.

Републички фонд може прописати претходну сагласност првостепене лекарске комисије за коришћење здравствене заштите из става 1. овог члана, а посебно

за одређене врсте дијагностичких и терапијских поступака, стационарно лечење, кућно лечење, односно палијативно збрињавање.

Уколико се садржина и обим права на здравствену заштиту обухваћеног обавезним здравственим осигурањем, утврђених у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона, не може остварити услед недовољно остварених прихода Републичког фонда, односно услед других посебних околности, Влада може донети акт којим ће се утврдити приоритети у обезбеђивању и спровођењу здравствене заштите.

У буџету Републике обезбеђују се средства за лечење оболелих од одређених врста ретких болести под условом да Републички фонд не може да обезбеди довољан износ средстава за лечење тих обољења од уплате доприноса за обавезно здравствено осигурање, као и из других извора финансирања у складу са законом.

Влада, за сваку календарску годину, на предлог министра доноси акт којим се утврђују врсте ретких болести, као и друга питања од значаја за лечење оболелих од ових болести за које се средства обезбеђују у буџету Републике Србије.

Република је гарант за извршење обавеза Републичког фонда у остваривању права из обавезног здравственог осигурања (државна гаранција), за хитну медицинску помоћ, циљане превентивне прегледе-скрининге према одговарајућим националним програмима, обавезну и препоручену имунизацију и палијативно збрињавање, као и здравствену заштиту која се пружа у стационарним здравственим установама осигураним лицима, а која је као приоритет утврђена у складу са ст. 4 – 6. овог члана.

2.1. Мере превенције и раног откривања болести

Члан 53.

Осигураним лицима се, ради очувања и унапређења здравља, спречавања, раног откривања и сузбијања болести и других поремећаја здравља обезбеђују следеће мере:

1) здравствено васпитање које се спроводи организовањем посебних предавања или давања савета од стране здравственог радника и здравственог сарадника у вези са заштитом, очувањем и унапређењем здравља, стицањем знања и навика о здравом начину живота, откривањем и сузбијањем фактора ризика;

2) превентивни и остали прегледи деце до навршених 18 година живота, односно до краја прописаног средњошколског, односно високошколског образовања, а најкасније до навршених 26 година живота, жена у вези са трудноћом и одраслих особа у складу са републичким програмом превенције и раног откривања болести од већег социјалног - медицинског значаја, односно скрининг програма;

3) превентивне стоматолошке и профилактичке мере за превенцију болести уста и зуба код трудница и деце до навршених 18 година живота, односно до краја прописаног средњошколског, односно високошколског образовања, а најкасније до навршених 26 година живота.

4) здравствено васпитање у вези са планирањем породице, превенцијом трудноће, контрацепцијом и хируршком стерилизацијом, тестирањем на трудноћу, тестирањем и лечењем полно преносивих болести и ХИВ инфекције;

5) вакцинација, имунопрофилактика и хемопрофилактика која је обавезна према прописима којима се уређује заштита становништва од заразних болести;

б) хигијенско-епидемиолошке и друге законом предвиђене мере и поступке у вези са спречавањем, откривањем и лечењем ХИВ инфекције и других заразних болести и спречавањем њиховог ширења.

Влада доноси националне програме превенције и раног откривања болести од већег социјално-медицинског значаја.

2.2. Прегледи и лечење у вези са трудноћом, порођајем и постпорођајним периодом

Члан 54.

Осигураним лицима у вези са планирањем породице, у трудноћи, за време порођаја и до 12 месеци након порођаја обезбеђује се:

1) прегледи и лечење од стране лекара специјалисте гинекологије и гинеколошко-акушерске сестре који се односе на трудноћу (укључујући пренатални период, порођај и постпорођајни период), стања која могу да изазову компликацију трудноће, као и прекид трудноће из медицинских разлога;

2) стационарно лечење када је медицински неопходно и порођај у здравственој установи;

3) патронажне посете и помоћ породиљи и рутинска нега новорођенчета од стране патронажне сестре;

4) дијагностика и лечење стерилитета.

Под прегледом у смислу става 1. тачка 1) овог члана подразумева се и пренатално и генетско тестирање и друге превентивне мере, у складу са медицинским стандардима.

2.3. Прегледи и лечење у случају болести и повреда

Члан 55.

Оболелим, односно повређеним осигураним лицима, у зависности од медицинских индикација и стручно-методолошких и доктринарних ставова, обезбеђују се:

1) указивање хитне медицинске помоћи на месту медицинске хитности или у здравственој установи, односно приватној пракси, а у случају повреде спровођење имунизације, потребне постекспозиционе заштите против тетануса, беснила, хепатитиса Б;

2) хитан санитарски превоз у случају болести или повреде које су опасне по живот осигураног лица;

3) санитарски превоз који није хитан, када је оправдан и медицински неопходан;

4) прегледи и лечење у примарној здравственој заштити, као и у месту пребивалишта, односно боравиште осигураног лица од стране изабраног лекара;

5) амбулантни прегледи и лечење код специјалисте и здравственог сарадника, по путу изабраног лекара;

6) лабораторијска, рендгенска и друга дијагностика која је предложена од изабраног лекара или лекара специјалисте, а медицински је неопходна и оправдана за дијагностику и лечење болести или повреде;

7) стационарно лечење када је оправдано и медицински неопходно, које обухвата прегледе и лечење од стране лекара специјалисте, медицинску негу, смештај у

заједничкој соби или соби интензивне неге и исхрану, односно специфичну дијету у стационарној здравственој установи;

8) право на пратиоца осигураном лицу до навршених 15 година, као и старијем лицу које је теже телесно или душевно ометено у развоју, односно лицу код кога је због обољења или повреде дошло до губитка појединих телесних или психичких функција због чега то лице није у могућности да самостално обавља свакодневне активности, укључујући слепа, слабовида, као и глува лица, за време стационарног лечења и медицинске рехабилитације, а да је то медицински неопходно, осим ако овим законом није друкчије одређено;

9) кућно лечење када је оправдано и медицински неопходно;

10) палијативно збрињавање.

Члан 56.

Хитан санитарски превоз из члана 55. тачка 2) овог закона обухвата превоз осигураног лица санитарским возилом због болести или повреде које су опасне по живот осигураног лица до најближе здравствене установе која је оспособљена за наставак даљег лечења оболелог, односно повређеног.

Санитарски превоз који није хитан, из члана 55. тачка 3) овог закона, обухвата превоз санитарским возилом до здравствене установе у којој се пружа здравствена заштита која је оправдана и медицински неопходна, као и превоз санитарским возилом из здравствене установе до места пребивалишта, односно боравишта осигураног лица.

Санитарски превоз који није хитан оправдан је и медицински неопходан у случају да превоз било којим другим превозним средством може угрозити живот или здравље осигураног лица.

Члан 57.

Стационарно лечење из члана 55. тачка 7) овог закона оправдано је и медицински неопходно ако потребна здравствена заштита (дијагностика, лечење или рехабилитација) или њен део може искључиво да се пружи у стационарним условима, односно ако се не може обезбедити амбулантним и кућним лечењем.

Изузетно од става 1. овог члана, осигураном лицу које је у терминалној фази болести и непокретно, односно покретно уз помоћ других лица, а коме је потребно палијативно збрињавање, обезбеђује се краткотрајно лечење у стационарној здравственој установи ради примене симптоматске терапије и здравствене неге, под условима прописаним општим актом којим се уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

Члан 58.

Кућно лечење из члана 55. тачка 9) овог закона оправдано је и медицински неопходно у случају када је од стране изабраног лекара или лекара специјалисте индикована примена парентералних лекова, медицинских и рехабилитационих процедура које здравствени радник може да пружи у кућним условима осигураном лицу које је непокретно или чије кретање захтева помоћ другог лица.

Кућно лечење се спроводи и као наставак стационарног лечења.

Члан 59.

Под палијативним збрињавањем, у смислу овог закона, подразумева се пружање здравствених услуга на свим нивоима здравствене заштите оболелом осигураном лицу у терминалној фази болести, без обзира на врсту (тип) болести, а ради побољшања квалитета живота осигураног лица које се остварује отклањањем психолошке и физичке патње, односно бола осигураног лица.

Члан 60.

Хитна медицинска помоћ, у смислу овог закона, јесте непосредна - тренутна медицинска помоћ која се пружа да би се избегло довођење осигураног лица у животну опасност, односно непоправљиво оштећење његовог здравља или смрт.

Под хитном медицинском помоћи, у смислу овог закона, подразумева се и медицинска помоћ која се пружи у року од 12 сати од момента пријема осигураног лица у здравствену установу, односно приватну праксу да би се избегао очекивани настанак хитног медицинског стања.

Члан 61.

Неопходна здравствена заштита, у смислу овог закона, обухвата здравствену заштиту која је одговарајућа, односно потребна за дијагностику, односно лечење болести или повреда осигураног лица, која је у складу са стандардима добре медицинске праксе у Републици и која није пружена на захтев осигураног лица или здравственог радника, ради стављања осигураног лица у повољнији положај у односу на друга осигурана лица, односно ради стицања посебних користи за здравствену установу, приватну праксу или здравственог радника

Члан 62.

Оправданост пружене хитне медицинске помоћи и неопходне здравствене заштите у поступку остваривања права осигураних лица из обавезног здравственог осигурања утврђују стручно-медицински органи у поступку остваривања права.

2.4. Прегледи и лечења болести уста и зуба

Члан 63.

Осигураним лицима обезбеђују се прегледи и лечења болести уста и зуба у амбулантно-поликлиничким и стационарним условима и то најмање:

1) преглед и лечење болести уста и зуба код деце до навршених 18 година живота, односно до краја прописаног средњошколског, односно високошколског образовања а најкасније до навршених 26 година живота, старијих лица која су тешко телесно или душевно ометена у развоју, као и лица са тежим урођеним или стеченим деформитетом лица и вилице;

2) прегледи и лечење болести уста и зуба, изузев протетског збрињавања, код жена у вези са трудноћом и 12 месеци после порођаја;

3) указивање хитне стоматолошке здравствене заштите за одрасле;

4) прегледи и лечење болести уста и зуба, изузев протетског збрињавања, пре трансплантације органа, ћелија и ткива, односно операција на срцу;

5) прегледи и лечење болести уста и зуба у оквиру преоперативног и постоперативног третмана малигних болести максилофацијалног предела;

6) ургентни стоматолошки и хируршки прегледи и лечење повреда зуба и костију лица, укључујући примарну реконструкцију остеосинтетским материјалом;

7) израда акрилатне тоталне и субтоталне протезе код особа старијих од 65 година живота;

8) неопходан стоматолошки третман, укључујући и фиксне ортодонтске апарате у оквиру преоперативног и постоперативног третмана код особа са урођеним и стеченим тежим деформитетом лица и вилице;

9) израда протетских надокнада лица и вилице (интраоралне постресекционе протезе и протезе лица) у оквиру посттуморске рехабилитације и реконструкције, укључујући и имплантате за њихово учвршћивање;

10) прегледи и лечење болести уста и зуба код лица код којих је због обољења или повреде дошло до губитка појединих телесних или психичких функција због чега нису у могућности да самостално обављају свакодневне активности;

11) прегледи и лечење болести уста и зуба осигураника из члана 16. овог закона.

Право на прегледе и лечење болести уста и зуба обезбеђује се осигураним лицима из става 1. тач. 10) и 11) овог члана ако су приходи осигураног лица испод цензуса утврђеног актом из члана 16. став 2. овог закона.

2.5. Медицинска рехабилитација у случају болести и повреде

Члан 64.

Осигураним лицима обезбеђује се медицинска рехабилитација ради побољшања или враћања изгубљене или оштећене функције тела као последице акутне болести или повреде, погоршања хроничне болести, медицинске интервенције, конгениталне аномалије или развојног поремећаја.

Медицинском рехабилитацијом обезбеђује се утврђивање, примена и евалуација рехабилитационих поступака који обухватају кинезитерапију и све видове физикалне, окупационе терапије и терапије гласа и говора, као и одређене врсте медицинско-техничких помагала, намештање, примену и обуку за употребу тог помагала код осигураног лица.

Осигураном лицу обезбеђује се медицинска рехабилитација у амбулантно-поликлиничким и болничким условима када је оправдана и неопходна за третман стања осигураног лица.

Осигураним лицима се рехабилитацијом у стационарним здравственим установама (рана рехабилитација) обезбеђује спровођење интензивног програма рехабилитације, за који је неопходан мултидисциплинарни тимски рад, у оквиру основног медицинског третмана, ради побољшања здравственог стања и отклањања функционалних сметњи.

Осигураним лицима обезбеђује се рехабилитација у стационарним здравственим установама специјализованим за рехабилитацију (продужена рехабилитација) као континуирани продужетак лечења и рехабилитације, у оквиру индикационог подручја, када се функционалне сметње не могу ублажити или отклонити са подједнаком ефикасношћу у амбулантно-поликлиничким условима и у оквиру болничког лечења основне болести.

На предлог Републичког фонда, Министар здравља општим актом утврђује врсте индикација за коришћење медицинске рехабилитације, дужину трајања рехабилитације, начин и поступак остваривања права на рехабилитацију из става 1. овог члана, као и право на доплату за већи стандард, обим и садржај права на рехабилитацију, начин и поступак остваривања тог права.

Члан 65.

Право на пратиоца обезбеђује се осигураном лицу до навршених 15 година, као и старијем лицу које је теже телесно или душевно ометено у развоју, односно лицу код кога је у току живота због обољења или повреде дошло до губитка појединих телесних или психичких функција због чега то лице није у могућности да самостално обавља свакодневне активности, укључујући слепа, слабовида, као и глува лица.

2.6. Лекови

Члан 66.

Право на лекове обухвата право на лекове са Листе лекова који се прописују на рецепт или издају на налог на терет средстава обавезног здравственог осигурања (у даљем тексту: Листа лекова);

Изузетно од става 1. овог члана, осигураном лицу обезбеђује се и лек који није на Листи лекова, а медицински је неопходан за лечење, под условима утврђеним општим актом којим се уређује садржај и обим права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања.

Републички фонд доноси општи акт којим утврђује Листу лекова, која садржи и неопходне-есенцијалне лекове за лечење болести и повреда, без обзира на узрок, у складу са листом есенцијалних лекова Светске здравствене организације и општим актом из става 4. овог члана.

Општим актом из става 3 овог члана може се утврдити право осигураног лица на доплату за лек који се не обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, као и начин и поступак остваривања тог права.

На предлог Републичког фонда Министар доноси општи акт којим се утврђују критеријуми, начин и поступак за стављање лекова на Листу лекова, односно за скидање лекова са Листе лекова.

Министар даје сагласност на општи акт Републичког фонда из става 3. овог члана.

Члан 67.

Ради стављања лекова на Листу лекова, измену и допуну Листе лекова, односно за скидање лекова са Листе лекова, у Републичком фонду образује се Централна комисија за лекове о чему одлуку доноси Управни одбор Републичког фонда.

Централна комисија за лекове има 11 чланова, из реда истакнутих стручњака у области медицине, стоматологије и фармације, између којих се бира председник и потпредседник.

Министар надлежан за послове здравља и директор Републичког фонда именују по пет чланова Централне комисије за лекове, а једног члана именује заједница медицинских факултета.

Мандат председника, потпредседника и чланова Централне комисије за лекове траје четири године и не могу бити бирани два пута узастопно.

Председник, потпредседник и чланови Централне комисије за лекове могу се разрешити пре истека мандата на лични захтев, као и на предлог министра, директора Републичког фонда, односно заједнице медицинских факултета из оправданих разлога.

Централна комисија за лекове доноси пословник о раду.

Централна комисија за лекове доноси одлуке већином гласова од укупног броја чланова.

Чланови Централне комисије за лекове, имају право на накнаду за рад из средстава Републичког фонда.

Висину накнаде из става 8. овог члана, утврђује Управни одбор Републичког фонда.

Председник, потпредседник и чланови Централне комисије за лекове дужни су да пре почетка рада у Централној комисији за лекове потпишу изјаву да они, као и њихови сродници у правој линији, без обзира на степен сродства, побочни сродници закључно са другим степеном сродства, супружници и сродници по тазбини закључно са првим степеном сродства, директно или преко трећег физичког или правног лица немају учешће као власници удела, акционари, у правном лицу које обавља производњу, односно промет лекова, односно да нису чланови органа управљања и других тела код носилаца дозвола за стављање лекова у промет.

Председник, потпредседник и чланови Централне комисије за лекове који су на било који начин учествовали у клиничким испитивањима, као и у обављању стручних и других послова за потребе носиоца дозволе за лек у поступку добијања дозволе за лек у складу са законом којим се уређују лекови, односно у поступку стављања лека на Листу лекова у складу са општим актом из чл. 66. став 4. овог закона не могу да учествују у доношењу одлуке Централне комисије за лекове о стављању тог лека на Листу лекова, односно измене и допуне Листе лекова, односно скидања тог лека са Листе лекова.

Председник, потпредседник и чланови Централне комисије за лекове у периоду на који су именовани за чланове у Централној комисији за лекове не могу да учествују у пословима за потребе носиоца дозволе у поступку стављања лека на Листу лекова у складу са општим актом из члана 66. став 4. овог закона.

Члан 68.

Централна комисија за лекове утврђује предлог Листе лекова, односно њене измене и допуне и предлог за скидање одређених лекова са Листе лекова, који усваја Управни одбор Републичког фонда.

Централна комисија за лекове утврђује предлог из става 1 овог члана на основу претходно прибављеног мишљења надлежне републичке стручне комисије о оправданости стављања одређеног лека на Листу лекова, односно њене измене и допуне, односно скидања лека са Листе лекова у складу са актом из члана 66. став 4. овог закона.

Чланови Републичке стручне комисије дужни су да потпишу изјаву из члана 67. став 10 овог закона, с тим да се на њихов рад сходно примењује члан 67. став 11 овог закона.

Члан 69.

Носилац дозволе за лек подноси Републичком фонду захтев за стављање лека на Листу лекова, измену и допуну Листе лекова, односно скидање лека са Листе лекова са документацијом прописаном општим актом из члана 66. став 4. овог закона.(у даљем тексту: захтев за Листу лекова).

Носилац дозволе за лек дужан је да уз захтев за Листу лекова поднесе и доказ о извршеној уплати таксе за оцену испуњености критеријума из члана 66. став 4. овог закона.

Висину таксе из става 2 овог члана утврђује Управни одбор Републичког фонда, на коју сагласност даје министар надлежан за послове финансија.

Републички фонд је дужан да у року од највише 90 дана од дана подношења потпуног захтева за Листу лекова донесе одлуку о испуњености услова и критеријума утврђених општим актом из члана 66. став 4 овог закона.

Ако захтев за Листу лекова није потпун Републички фонд у року од највише 15 дана у писаној и/или електронској форми обавештава носиоца дозволе за лек да захтев допуни у року од највише 15 дана од дана достављања обавештења.

Ако носилац дозволе за лек не допуни захтев за Листу лекова у складу са ставом 5 овог члана Републички фонд захтев одбацује као непотпун.

Одлука из става 4. овог члана коначна је у управном поступку и против ње се може покренути управни спор.

2.7. Медицинска средства

Члан 70.

Осигураним лицима обезбеђују се медицинска средства на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Медицинска средства, у смислу овог закона, су:

1) Медицинска средства која служе за функционалну и естетску замену изгубљених делова тела, односно за омогућавање ослонца, спречавање настанка деформитета и кориговање постојећих деформитета, као и олакшавање вршења основних животних функција (у даљем тексту: медицинско-техничка помагала).

2) Медицинска средства која се уграђују у организам осигураног лица (у даљем тексту: имплантати).

На предлог Републичког фонда Министар општим актом утврђује врсте медицинско-техничких помагала и индикације за њихово коришћење, стандарде материјала од којих се израђују, рокове трајања, односно набавку и одржавање, као и начин и поступак остваривања права на медицинско-техничка помагала.

На предлог Републичког фонда Министар доноси општи акт којим се утврђују врста и стандард имплантата.

Општим актима из става 3. и 4. овог члана може се утврдити право на доплату за већи стандард медицинских средстава из става 2. овог члана, као и начин и поступак остваривања тог права.

3. Право на новчане накнаде

Члан 71.

Право на новчане накнаде обухвата:

- 1) право на накнаду зараде за време привремене спречености за рад осигураника (у даљем тексту: право на накнаду зараде);
- 2) право на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите (у даљем тексту: право на накнаду трошкова превоза).

3.1. Право на накнаду зараде

Члан 72.

Право на накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања имају осигураници:

- 1) запослени из члана 11. став 1. тач. 1) - 7) овог закона;
- 2) предузетници из члана 11. став 1. тачка 18) овог закона;
- 3) свештеници и верски службеници из члана 11. став 1. тачка 20) овог закона.
- 4) јавни бележници из члана 11. став 1. тачка 23)

Члан 73.

Накнада зараде за време привремене спречености за рад припада осигураницима из члана 72. овог закона, ако је здравствено стање осигураника, односно члана његове уже породице такво да је осигураник спречен за рад из разлога прописаних овим законом, без обзира на исплатиоца накнаде зараде, и то ако је привремено спречен за рад:

- 1) услед болести или повреде ван рада;
- 2) услед професионалне болести или повреде на раду;
- 3) због болести или компликација у вези са одржавањем трудноће;
- 4) због прописане мере обавезне изолације као клицоноше или због појаве заразних болести у његовој околини;
- 5) због неге болесног, односно повређеног члана уже породице, под условима утврђеним овим законом;
- 6) због добровољног давања органа, ћелија и ткива, изузев добровољног давања крви;
- 7) у случају када је одређен за пратиоца болесног осигураног лица упућеног на лечење или лекарски преглед у друго место, односно док борави као пратилац у стационарној здравственој установи, у складу са општим актом којим се уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

Дужину привремене спречености за рад утврђује стручно-медицински орган Републичког фонда на основу медицинско-доктринарних стандарда за утврђивање привремене спречености за рад.

Медицинско-доктринарне стандарде из става 2. овог члана утврђује Републички фонд на основу предлога републичких стручних комисија за одређене врсте болести.

Забрањено је да изабрани лекар или други стручно-медицински орган Републичког фонда утврди да код осигураника постоји привремена спреченост за рад ако нису испуњени услови из става 1. тач. 1) - 7) овог члана.

Члан 74.

Осигуранику који у моменту наступања привремене спречености за рад нема претходно осигурање из члана 50. овог закона, припада право на накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања у висини минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец за који се накнада зараде исплаћује.

Даном стицања услова у погледу претходног осигурања, као и остваривања зараде која представља основ за обрачун накнаде зараде, у складу са овим законом, осигуранику припада накнада зараде која се обрачунава и исплаћује под условима прописаним овим законом.

Члан 75.

У случају да је осигураник привремено спречен за рад због једне болести или повреде, а наредног дана (без прекида), односно најдуже у року од шест дана од последњег дана претходне спречености за рад, буде спречен за рад због исте или друге болести или повреде, дани спречености за рад повезују се у погледу основа, висине и исплатиоца накнаде зараде.

У случају да је осигураник привремено спречен за рад због исте или две различите болести, односно повреде, са прекидом између спречености за рад који је дужи од шест дана од последњег дана претходне спречености за рад, дани спречености за рад не повезују се у погледу основа, висине и исплатиоца накнаде зараде.

У случају из става 2. овог члана изабрани лекар дужан је да осигураника упутити на првостепену лекарску комисију по истеку 30. дана укупне спречености за рад.

У случају из става 3. овог члана изабрани лекар дужан је да осигураника упутити на првостепену лекарску комисију ако је осигураник био спречен за рад у укупном трајању од 30 дана у периоду од 45 дана од дана који претходи привременој спречености за рад насталој после прекида привремене спречености за рад.

Члан 76.

Спреченост за рад осигураника наступа даном када изабрани лекар утврди да осигураник није способан за обављање свог рада због болести или повреде, односно даном када изабрани лекар утврди потребу за негу члана уже породице осигураника или када установи други прописани разлог за привремену спреченост за рад осигураника.

Изузетно од става 1. овог члана, изабрани лекар може да утврди привремену спреченост за рад осигураника и за период пре првог јављања осигураника на преглед, односно јављања осигураника изабраном лекару, али највише за три дана уназад од дана када се осигураник јавио изабраном лекару.

Ако је осигураник био на стационарном лечењу или ако је привремена спреченост за рад настала за време његовог боравка у иностранству, као и у другим оправданим случајевима у којима осигураник није могао да се јави изабраном лекару, односно није могао да га обавести о разлозима за спреченост за рад, по предлогу изабраног лекара,

првостепена лекарска комисија може дати оцену о спречености за рад осигураника за период дужи од три дана пре јављања изабраном лекару.

Члан 77.

Изабрани лекар, односно други стручно-медицински орган одређује привремену спреченост за рад осигураника датумом почетка привремене спречености за рад и датумом завршетка привремене спречености за рад.

Право на накнаду зараде за време привремене спречености за рад осигураника може трајати до отклањања узрока спречености за рад, у зависности од врсте и узрока болести, односно повреде, у складу са овим законом.

Право на накнаду зараде припада од првог дана спречености за рад и за све време њеног трајања, али само за време трајања радног односа за које би осигураник примао зараду, у складу са прописима о раду, односно за време за које би обављао делатност као предузетник да није наступила привремена спреченост за рад.

Изузетно од става 3. овог члана у случају предузетника из члана 11. став 1. тачка 18) који није привремено одјавио обављање делатности у складу са Законом, ако не запошљава раднике, право на накнаду зараде осигуранику припада од дана одјаве делатности.

Изузетно од става 3. овог члана, ако је привремена спреченост за рад настала као последица повреде на раду или професионалне болести, накнада зараде припада осигуранику од првог дана спречености и за све време њеног трајања, као и после престанка радног односа осигураника, до престанка узрока привремене спречености за рад по оцени изабраног лекара, односно другог медицинског органа.

Члан 78.

Осигуранику из члана 72. овог закона припада накнада зараде због неге оболелог, односно повређеног члана уже породице млађег од седам година живота или члана уже породице старијег од седам година живота који је тешко телесно или душевно ометен у развоју, у сваком појединачном случају болести, односно повреде, најдуже до 15 дана, а ако је оболели, односно повређени члан уже породице старији од седам година живота, а није тешко телесно или душевно ометен у развоју, најдуже до седам дана.

Изузетно од става 1. овог члана, када постоје оправдани разлози који се односе на здравствено стање члана уже породице, првостепена лекарска комисија може продужити трајање привремене спречености за рад због неге члана уже породице, најдуже до 30 дана за негу детета млађег од седам година живота или старијег члана уже породице који је тешко телесно или душевно ометен у развоју, односно до 14 дана за негу члана уже породице који је старији од седам година живота, а није тешко телесно или душевно ометен у развоју.

У случају тешког оштећења здравственог стања детета до навршених 18 година живота због тешког оштећења можданих структура, малигне болести, или другог тешког погоршања здравственог стања детета, другостепена лекарска комисија може, на предлог здравствене установе која обавља здравствену делатност на терцијарном нивоу у којој се дете лечи, као и упута изабраног лекара, продужити право на накнаду зараде због неге члана уже породице.

Продужење права на накнаду зараде из става 3. овог члана, оцењује другостепена лекарска комисија на сваких шест месеци, за сваки појединачни случај, у

зависности од здравственог стања детета, као и неопходног даљег лечења детета, односно рехабилитације ако је потребна.

Члан 79.

Накнада зараде због неге детета припада осигуранику ако су оба родитеља запослена, односно ако оба родитеља обављају делатност као предузетник, односно као јавни бележник на основу које су осигурани, или ако дете има само једног родитеља или ако један од родитеља није запослен, односно не обавља делатност као предузетник или јавни бележник, али је из здравствених разлога неспособан да негује оболело дете.

Члан 80.

Изабрани лекар, односно други стручно медицински орган без обзира на време трајања привремене спречености за рад осигураника, дужан је да осигураника без одлагања упуту надлежном органу за оцену радне способности, односно инвалидности по прописима о пензијском и инвалидском осигурању (у даљем тексту: инвалидска комисија) ако оцени да здравствено стање осигураника указује на губитак радне способности, односно да се не очекује побољшање здравственог стања осигураника које би му омогућило враћање радне способности.

У случају дужег трајања спречености за рад проузроковане болешћу или повредом, а најкасније по истеку сваких шест месеци непрекидне спречености за рад, односно ако је осигураник у последњих 18 месеци био спречен за рад 12 месеци са прекидима, изабрани лекар, односно други стручно медицински орган, дужан је да осигураника са потребном медицинском документацијом упуту на инвалидску комисију ради утврђивања губитка радне способности.

Члан 81.

Када је осигураник у току привремене спречености за рад упућен на инвалидску комисију из члана 80. овог закона, има право на накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања најдуже 60 дана од дана подношења захтева за покретање поступка пред надлежном организацијом за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Организација надлежна за обавезно пензијско и инвалидско осигурање дужна је да у року из става 1. овог члана, за осигуранике који су упућени на утврђивање губитка радне способности у складу са чланом 80. овог закона, утврди да ли постоји или не постоји потпуни губитак радне способности, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Ако организација надлежна за обавезно пензијско и инвалидско осигурање не донесе решење из става 2. овог члана, у року од 60 дана од дана подношења захтева за покретање поступка у складу са чланом 80. овог закона, осигураник, почев од 61-ог дана има право на накнаду зараде коју обезбеђује надлежна организација за обавезно пензијско и инвалидско осигурање из својих средстава.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико се потпуни губитак радне способности утврди пре истека рока од 60 дана од дана подношења захтева, накнада зараде до дана утврђивања потпуног губитка радне способности пада на терет средстава обавезног здравственог осигурања, а после тога дана на терет средстава надлежне организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Изузетно од става 3. овог члана, ако надлежна организација за пензијско и инвалидско осигурање не обезбеди накнаду зараде осигуранику почев од 61-ог дана, накнада зараде се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, а потраживање исплаћене накнаде зараде од надлежне организације пензијског и инвалидског осигурања доспева даном исплате, а повраћај исплаћене накнаде врши се према одредбама закона којим се уређују облигациони односи.

Члан 82.

За све време трајања привремене спречености за рад, осигуранику који је упућен на инвалидску комисију, у складу са овим законом, без обзира на исплатиоца накнаде зараде, привремену спреченост за рад на сваких 30 дана спречености за рад цени првостепена лекарска комисија, по предлогу изабраног лекара, на начин и по поступку који је уређен овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона, а до дана добијања решења из члана 81. овог закона.

Члан 83.

Надлежна организација за обавезно пензијско и инвалидско осигурање дужна је да Републичком фонду одмах достави решење којим је утврђен потпуни губитак радне способности осигураника, односно решење да не постоји потпуни губитак радне способности, а најкасније у року од 15 дана од дана када је решење постало коначно.

Осигураник има право на накнаду зараде до дана достављања коначног решења из става 1. овог члана послодавцу.

Односи између Републичког фонда и надлежне организације за пензијско и инвалидско осигурање о питањима у вези са упућивањем осигураника на оцену радне способности, исплатом накнаде зараде и другим питањима од заједничког интереса, уређују се уговором.

Члан 84.

Осигуранику привремено спреченом за рад не припада право на накнаду зараде, без обзира на исплатиоца:

- 1) ако је намерно проузроковао неспособност за рад;
- 2) ако је неспособност за рад проузрокована акутним пијанством или употребом психоактивних супстанци;
- 3) ако је намерно спречавао оздрављење, односно оспособљавање за рад;
- 4) ако се без оправданог разлога не подвргне лечењу, осим ако за лечење није потребан пристанак предвиђен законом;
- 5) ако се без оправданог разлога не јави:
 - изабраном лекару у року од 3 дана од дана настанка привремене спречености за рад;
 - првостепеној лекарској комисији по упуту изабраног лекара;
 - стручно-медицинском органу у року од 3 дана од дана добијања позива за излазак пред стручно-медицински орган;
- 6) ако се за време привремене спречености за рад бави привредном или другом активношћу којом остварује приходе;
- 7) ако без дозволе стручно-медицинског органа матичне филијале, односно Републичког фонда отпутује из места пребивалишта, односно боравишта или

ако изабрани лекар, односно орган надлежан за контролу остваривања права из обавезног здравственог осигурања, утврди да не поступа по упутству за лечење;

8) ако прима накнаду зараде по другим прописима;

9) ако злоупотреби право на коришћење одсуствовања са рада због привремене спречености за рад на неки други начин.

10) лицу на издржавању казне затвора;

11) лицу према коме се спроводи мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи и обавезног лечења алкохоличара и наркомана у здравственој установи.

Осигуранику не припада накнада зараде од дана када су утврђене околности из става 1. овог члана, за све време док трају те околности или њихове последице.

Ако се чињенице из става 1. овог члана утврде после започињања са коришћењем права на накнаду зараде, односно после остваривања права на накнаду зараде, исплата накнаде се обуставља, односно исплатилац накнаде има право на повраћај исплаћених средстава.

Члан 85.

Осигуранику из члана 11. став 1. тачка 18) овог закона не припада накнада зараде из средстава обавезног здравственог осигурања ако за време привремене спречености за рад није привремено одјавио обављање делатности, без обзира ко је исплатилац накнаде.

У случају из става 1. овог члана осигуранику који запошљава једног или више радника припада 50% од накнаде зараде која би му припала да је одјавио радњу.

Члан 86.

Основ за накнаду зараде за осигуранике запослене из члана 72. тачка 1) овог закона, коју исплаћује послодавац из својих средстава, утврђује се у складу са прописима о раду.

Члан 87.

Основ за обрачун накнаде зараде (у даљем тексту: основ за накнаду зараде) која се исплаћује из средстава обавезног здравственог осигурања, за осигуранике из члана 72. тачка 1) овог закона, чини просечна зарада коју је осигураник остварио у претходних 12 месеца пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад.

Зараду у смислу става 1. овог члана чини зарада за обављени рад и време проведено на раду, утврђена у складу са прописима о раду, и то:

1) основна зарада запосленог;

2) део зараде за радни учинак

3) увећана зарада.

За све време исплате накнаде зараде из средстава обавезног здравственог осигурања, за осигураника који има претходно осигурање, основ за накнаду утврђује се у складу са ставом 1. овог члана.

За осигураника који не испуњава услов у погледу претходног осигурања у моменту почетка коришћења права на накнаду зараде из средстава обавезног

здравственог осигурања, основ за накнаду зараде утврђује се у складу са ставом 1. овог члана, од момента испуњења услова у погледу претходног осигурања, као и остваривања зараде из става 2. овог члана.

Члан 88.

Основ за накнаду зараде за сваки појединачни месец који улази у износ просечне зараде из члана 87. овог закона, не може бити виши од највише месечне основице на коју се плаћа допринос за месец који улази у просечан износ зараде, у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

Највиши основ за накнаду зараде чини просек највиших месечних основица на које се плаћа допринос за сваки од 12 месеци који улазе у просечан износ зараде.

Ако осигураник који испуњава услов у погледу претходног осигурања није остварио зараду у 12 календарских месеци који претходе месецу у којем је наступила привремена спреченост за рад, основ за накнаду зараде чини просечан износ зараде из члана 87. став 2. овог закона за време за које је осигураник остварио зараду, уз ограничење највишег основа за накнаду из става 2. овог члана.

Ако осигураник који испуњава услов у погледу претходног осигурања није остварио зараду ни у једном од 12 месеци који претходе месецу пре наступања привремене спречености за рад, основ за накнаду зараде чини зарада коју би осигураник остварио у складу са чланом 87. став 2. овог закона, у месецу за који се исплаћује накнада зараде, да није наступила привремена спреченост за рад.

Члан 89.

Основ за накнаду зараде за осигуранике из члана 72. тач. 2) - 4) овог закона, који испуњавају услов у погледу претходног осигурања, чини просечна месечна основица на коју је плаћен допринос за обавезно здравствено осигурање у складу са законом, утврђена у 12 месеци који претходе месецу у којем је наступио случај по којем се стиче право на накнаду зараде, а ако је у том периоду по том основу осигурања био осигуран краће, основ за накнаду зараде чини основица на коју је плаћен допринос за обавезно здравствено осигурање, утврђена према времену за које је био осигуран у том периоду.

Ако осигураник из става 1. овог члана у претходних 12 месеци није обављао делатност предузетника, односно верску службу, односно послове јавног бележника основ за накнаду зараде чини основица из става 1. овог члана утврђена за текући месец.

Члан 90.

Осигураннику који је пре наступања привремене спречености за рад, односно у периоду из којег се утврђује основ за накнаду зараде, радио код два или више послодаваца или ако је као предузетник обављао делатност и радио код послодавца, основ за накнаду зараде се утврђује према укупном збиру основа за накнаду зараде из чл. 87. и 89. овог закона, а који не може бити већи од највишег основа за накнаду зараде из члана 88. став 2. овог закона.

Основ за обрачун накнаде зараде за предузетника који се определио за личну зараду у складу са одредбама закона којим се уређују доприноси за обавезно

социјално осигурање утврђује се на начин као за осигуранике из члана 72. тачка 1 овог закона.

Члан 91.

Када осигураник из члана 72. тачка 1) овог закона прима накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања дуже од два календарска месеца, има право на усклађивање основа за накнаду зараде.

Усклађивање основа за накнаду зараде врши се од првог дана наредног календарског месеца по истеку другог календарског месеца непрекидне спречености за рад.

Основ за накнаду зараде из става 1. овог члана усклађује се са кретањем зарада код послодавца у месецу који претходи месецу од којег осигуранику припада право на усклађивање основа за накнаду зараде (прво усклађивање основа за накнаду зараде).

Свако наредно усклађивање основа за накнаду зараде врши се месечно према кретању зарада код послодавца.

Члан 92.

Када осигураник из члана 72. тач. 2) - 4) овог закона прима накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања дуже од два календарска месеца, има право на усклађивање основа за накнаду зараде.

Усклађивање основа за накнаду зараде врши се од првог дана наредног календарског месеца по истеку другог календарског месеца непрекидне спречености за рад.

Основ за накнаду зараде из става 1. овог члана усклађује се са кретањем просечне месечне зараде по запосленом на територији Републике према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, у месецу који претходи месецу од којег осигуранику припада право на усклађивање основа за накнаду зараде (прво усклађивање основа за накнаду зараде).

Свако наредно усклађивање основа за накнаду зараде врши се месечно према кретању просечне месечне зараде по запосленом на територији Републике према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Члан 93.

Усклађени износ основа за накнаду зараде из чл. 91. и 92. овог закона не може бити већи од највишег основа за накнаду зараде из члана 88. став 2. овог закона, утврђен за месец за који се врши усклађивање.

Члан 94.

Висина накнаде зараде коју обезбеђује послодавац за првих 30 дана спречености за рад осигураника из својих средстава у случајевима из члана 73. став 1. овог закона, утврђују се у складу са прописима о раду и овим законом.

Члан 95.

Висина накнада зараде која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, као и из средстава послодаваца у случајевима из члана 73. став 1. тач. 1), 4), 5) и 7) овог закона износи 65% од основа за накнаду зараде.

Висина накнаде зараде која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, као и из средстава послодавца, у случајевима из члана 73. став 1. тач. 2) и 6) овог закона и у случају из члана 78. став 3. износи 100% од основа за накнаду зараде.

У случају привремене спречености за рад због болести или компликације у вези са одржавањем трудноће, за првих 30 дана привремене спречености за рад коју исплаћује послодавац из својих средстава, висина накнаде зараде обезбеђује се у износу од 100% од основа за накнаду зараде.

У случају привремене спречености за рад због болести или компликације у вези са одржавањем трудноће, почев од 31. дана привремене спречености за рад, висина накнаде зараде обезбеђује се у износу од 100% од основа за накнаду зараде, с тим што се из средстава обавезног здравственог осигурања обезбеђује износ од 65% од основа за накнаду зараде, као и износ од 35% од основа за накнаду зараде из средстава буџета Републике.

Средства у износу од 35% од основа за накнаду зараде из става 4. овог члана, преносе се Републичком фонду који у име и за рачун буџета Републике уплаћује средства на рачун послодавца из става 3. овог члана.

Члан 96.

Висина накнаде зараде која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец за који се врши обрачун накнаде зараде, нити виша од 65%, односно 100% највишег основа за накнаду зараде утврђеног у складу са овим законом.

Члан 97.

Осигураник има право на накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања у висини минималне зараде утврђене за месец у којем се врши исплата накнаде зараде, у складу са прописима о раду, за време док његов послодавац не врши исплату зарада запосленима, а обрачунава и уплаћује допринос - али не дуже од три месеца.

Ако послодавац накнадно исплати зараду запосленима, осигураник из става 1. овог члана има право на прерачун накнаде зараде из средстава обавезног здравственог осигурања, под условима прописаним овим законом.

Члан 98.

Када стручно-медицински орган Републичког фонда у току лечења осигураника који прима накнаду зараде, утврди да је његово здравствено стање побољшано и да би рад за осигураника био користан за брже успостављање пуне радне способности, може одредити да запослени одређено време ради са скраћеним радним временом код послодавца, а најмање четири часа дневно.

Рад са скраћеним радним временом из става 1. овог члана може трајати најдуже три месеца непрекидно или са прекидима у току дванаест месеци од дана почетка рада са скраћеним радним временом.

Послодавац код кога је запослени у радном односу дужан је да запосленом обезбеди рад са скраћеним радним временом у складу са ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 99.

Осигуранику који за време привремене спречености за рад ради са скраћеним радним временом, у складу са чланом 98. овог закона, накнада зараде припада сразмерно времену проведеном на раду према пуном радном времену.

Члан 100.

Ако је за осигураника за време коришћења права на накнаду зараде донета одлука о удаљењу са рада, у вези са покренутим кривичним поступком, у случају одређивања притвора, као и у другим случајевима утврђеним законом, накнада зараде исплаћује се у висини једне четвртине утврђене накнаде зараде, а ако осигураник издржава чланове уже породице, у висини једне трећине те накнаде зараде.

Ако поступак против осигураника из става 1. овог члана буде обустављен, односно ако осигураник буде ослобођен оптужбе, ако осигуранику не буде изречена мера у вези са повредом радне обавезе или кршењем радне дисциплине, део накнаде зараде до пуног износа утврђеног у складу са овим законом извршиће исплатилац дела накнаде зараде.

Члан 101.

Накнаду зараде за случајеве привремене спречености за рад из члана 73. овог закона за првих 30 дана спречености за рад обезбеђује послодавац из својих средстава, а од 31. дана накнаду зараде обезбеђује Републички фонд, односно матична филијала.

Изузетно од става 1. овог члана, накнада зараде обезбеђује се осигуранику из средстава обавезног здравственог осигурања од првог дана спречености за рад због добровољног давања органа, ћелија и ткива као и осигуранику мајци, односно оцу, усвојитељу или другом осигуранику који се стара о детету, за време привремене спречености за рад због неге болесног детета млађег од три године.

Изузетно од става 1. овог члана, за осигураника из члана 72. тачка 1) овог закона накнаду зараде у случају привремене спречености за рад због повреде на раду или професионалне болести, обезбеђује послодавац из својих средстава за време трајања радног односа осигураника, од првог дана привремене спречености за рад, за све време трајања привремене спречености за рад осигураника.

За осигураника коме је престао радни однос у току коришћења права на накнаду зараде због повреде на раду или професионалне болести, исплату накнаде зараде обезбеђује матична филијала, односно Републички фонд, од дана престанка радног односа осигураника.

За осигураника из члана 72. тач. 2) - 4) овог закона, накнаду зараде због повреде на раду или професионалне болести обезбеђује матична филијала, односно Републички фонд од 31. дана спречености за рад и за све време трајања

привремене спречености за рад осигураника због повреде на раду или професионалне болести.

Члан 102.

Послодавац исплаћује и накнаду зараде запосленима која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, у складу са овим законом.

Послодавац врши обрачун накнаде зараде из става 1. овог члана у складу са овим законом и доставља га матичној филијали.

Матична филијала утврђује право на накнаду зараде и висину накнаде и најкасније у року од 30 дана, од дана пријема обрачуна из става 2. овог члана преноси одговарајући износ средстава на посебан рачун послодавца.

Средства из става 3. овог члана која не исплати осигуранику у року од 30 дана од дана њиховог пријема послодавац је дужан да врати матичној филијали са каматом за коју су средства увећана док су се налазила на посебном рачуну послодавца.

Средства из става 3. овог члана не могу бити предмет извршења, осим за сврху из става 1. овог члана.

Накнаду зараде предузетницима и запосленима код предузетника, под условом да предузетници немају посебан рачун, као и свештеницима и верским службеницима, која се обезбеђује из средстава матичне филијале, обрачунава и исплаћује матична филијала на текући рачун тог лица.

Послодавац може из својих средстава да исплати накнаду зараде и када се та накнада обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, с тим да је матична филијала дужна да исплаћене износе накнади послодавцу у року од 30 дана од дана предаје захтева матичној филијали уплатом на посебан рачун послодавца.

Рокови из овог члана рачунају се од дана достављања комплетне документације матичној филијали.

3.2. Право на накнаду трошкова превоза

Члан 103.

Накнада трошкова превоза обезбеђује се осигураном лицу, као и пратиоцу осигураног лица, у случају упућивања у здравствену установу која је удаљена најмање 50 километара од места његовог становања, у складу са одредбама овог закона.

Накнада трошкова превоза из става 1. овог члана припада осигураном лицу када је од изабраног лекара, здравствене установе или надлежног стручно-медицинског органа упућен или позван у друго место у вези са остваривањем здравствене заштите или ради оцене привремене спречености за рад.

Изузетно од става 1. овог члана, детету до навршених 18 година живота и старијем лицу које је тешко душевно или телесно ометено у развоју упућеним на лечење и рехабилитацију у здравствену установу, односно приватну праксу, ван места становања и то најмање два пута недељно, као и осигураном лицу упућеном на хемодијализу и хемио и радио терапију, припада накнада трошкова превоза на основу мишљења стручно-медицинског органа.

Члан 104.

Осигурано лице има право на накнаду трошкова превоза према најкраћој релацији у висини цене карте аутобуса или другог разреда воза.

Изузетно од става 1. овог члана, узимајући у обзир природу обољења или повреде, накнада трошкова превоза припада и за друга средства јавног саобраћаја ако је такав превоз неопходан.

Осигурано лице може у случају неопходне здравствене заштите да користи санитарска кола, као превозно средство, по налогу стручно-медицинског органа, а ако му се и поред утврђене неопходности не могу обезбедити санитарска кола, осигурано лице има право на накнаду стварних трошкова превоза, највише до износа 10% од цене једног литра бензина за сваки пређени километар.

Члан 105.

Осигурано лице које се за време боравка у другом месту (службени пут, годишњи одмор и сл.) разболи, односно повреди нема право на накнаду трошкова превоза за повратак у место запослења односно пребивалишта, осим ако због здравственог стања осигураног лица постоји потреба посебног превоза, о чему одлуку доноси стручно-медицински орган.

Члан 106.

Ако осигурано лице по другим прописима има право на бесплатан превоз, не припада му накнада трошкова превоза, а ако има право на превоз са попустом, припада му део накнаде трошкова превоза у висини разлике до пуне цене превоза.

На терет средстава обавезног здравственог осигурања обезбеђују се трошкови превоза посмртних остатака осигураног лица до места становања, ако је том лицу извршена експлантација органа ради трансплантације у здравственој установи која није у месту становања тог осигураног лица.

Члан 107.

Осигураном лицу може бити одређен пратилац за време путовања или за време путовања и боравка у другом месту, ако је то неопходно.

Пратиоцу припада накнада трошкова превоза под истим условима који су прописани и за осигурано лице.

Пратиоцу припада накнада трошкова превоза и када се сам враћа у своје место становања или када сам одлази у друго место у својству пратиоца осигураног лица.

Сматра се да је пратилац за време путовања неопходан ако се на лечење или лекарски преглед у друго место упућује дете млађе од 18 година живота, односно старије лице које је теже телесно или душевно ометено у развоју, као и лице код којег је у току живота због болести или повреде дошло до губитка појединих телесних или психичких функција, због чега то лице није у могућности да самостално обавља активности свакодневног живота, укључујући слепа, слабовида и глува лица.

3.3. Дospelост права на новчане накнаде и рок за исплату доспелих права

Члан 108.

Накнада зараде доспева истеком последњег дана за који осигуранику припада накнада ако привремена спреченост за рад траје краће од једног месеца, а ако траје један месец или дуже, истеком последњег дана у месецу за сваки месец у којем припада накнада зараде.

Накнада трошкова превоза доспева за исплату даном завршеног путовања у вези са коришћењем здравствене заштите или ради оцене привремене спречености за рад.

Матична филијала врши исплату накнада из ст. 1. и 2. овог члана у року од 30 дана од дана пријема захтева за исплату накнаде са свим доказима потребним за исплату.

Члан 109.

Послодавац је дужан да поднесе захтев за остваривање накнаде зараде матичној филијали осигураног лица најкасније у року од 30 дана од дана исплате зараде за месец на који се накнада односи.

Захтев за остваривање новчаних накнада и других права из здравственог осигурања може се поднети у року од три године од дана доспелости права.

ГЛАВА V

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА КОЈА СЕ НЕ ОБЕЗБЕЂУЈЕ У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ

Члан 110.

Осигураним лицима у оквиру обавезног здравственог осигурања не обезбеђује се здравствена заштита која обухвата следеће:

1) лечење болести чије је рано откривање предмет циљаног превентивног прегледа, односно скрининга, према одговарајућим националним програмима, уколико се осигурано лице није одазвало ни на један позив у оквиру једног циклуса позивања, нити је свој изостанак оправдало, а та болест се појавила у периоду до наредног циклуса позивања;

2) медицинска испитивања ради утврђивања здравственог стања, телесног оштећења и инвалидности у поступцима код надлежног органа, односно ради остваривања одређених права код других органа и организација (код осигуравајућих друштава, судова, у кривичном и предистражном поступку, код издавања потврда за возаче моторних возила, утврђивања здравствене способности по предлогу послодавца, мера у вези са заштитом на раду итд.), осим испитивања по упуту стручно-медицинских органа, ако овим законом није друкчије одређено;

3) здравствене прегледе ради уписа у средње школе, високошколске установе и на курсеве, добијање уверења о здравственој способности за заснивање радног односа, односно добијање других дозвола за рад, добијање уверења о здравственој способности за бављење рекреацијом и спортом осигураног лица старијег од 14 година живота;

4) специфичну здравствену заштиту запослених коју обезбеђује послодавац из својих средстава, као друштвену бригу за здравље на нивоу послодавца у складу са законом којим се уређује здравствена заштита и обавезну и препоручену имунизацију и хемиопрофилактику запослених у случају упућивања на рад у иностранство;

5) коришћење здравствене заштите у супротности са начином и поступком остваривања права на здравствену заштиту који је прописан овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона;

6) лични комфор и посебна удобност смештаја и личне неге у стационарној здравственој установи, односно смештај у једнокреветну или двокреветну болничку собу са другим ванстандардним условима смештаја, а који није медицински неопходан или се врши на лични захтев;

7) здравствена услуга детоксикације код акутног пијанства и акутног коришћења психоактивних супстанци;

8) козметичке хируршке процедуре које имају за циљ да побољшају спољашњи изглед без успостављања и враћања телесне функције, као и вршење хируршких естетских корекција органа и делова тела, осим за: корекције урођених анормалија које проузрокују функционалне сметње, естетске реконструкције дојке након извршене мастектомије једне или обе дојке и естетске корекције дојке након извршене мастектомије друге дојке и естетске корекције након тешких повреда, односно болести које су неопходне за успостављање битних функција органа и делова тела;

9) прекид трудноће из немедицинских разлога;

10) имунизације које су везане за приватни боравак или за обављање одређеног посла у иностранству и то: обавезну имунизацију путника у међународном саобраћају против жуте грознице и других заразних болести по захтеву земље у коју се путује и препоручену имунизацију путника у међународном саобраћају против трбушног тифуса, хепатитиса А и Б, грипа, дечије парализе и других болести у складу са прописима којима се уређује заштита становништва од заразних болести;

11) стоматолошке услуге које нису утврђене као право из обавезног здравственог осигурања у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона;

12) дијагностика и лечење сексуалне дисфункције или сексуалне неадекватности, укључујући импотенцију, здравствене услуге, лекове и медицинско-техничка помагала која су везана за промену пола, осим ако овим законом није друкчије одређено и реверзија претходне добровољне хируршке стерилизације;

13) хируршки или инвазивни третман (укључујући гастични балон) који се односи на редукцију телесне тежине, осим ако су медицински неопходни, дијететски савети и програм губитка телесне тежине код лица старијих од 15 година живота, изузев предлагања дијететске исхране код новооткривених пацијената са шећерном болешћу и пацијената са терминалном бубрежном инсуфицијенцијом;

14) методи и поступци алтернативне, комплементарне или традиционалне медицине;

15) лекови који нису на Листи лекова (осим лекова из члана 66. став 2. овог закона), односно лекови који се издају без рецепта, профилактички лекови и лекови који служе за промену атлетских могућности, лекови који се дају у сврху козметике, за престанак пушења, губитак телесне тежине, као и суплементи хране за специфичне дијете осим за лечење наследних метаболичких болести и болести праћених малапсорпцијом;

16) дијагностика и лечење који су у фази истраживања, односно експеримента, лечење уз примену лекова и медицинских средстава који су у фази

клиничких испитивања, дијагностика, лечење и рехабилитација, лекови и медицинска средства који нису пружени у складу са прихваћеним стандардима медицинске, стоматолошке и фармацеутске праксе;

17) прегледи и лечења професионалних и аматерских спортиста старијих од 14 година живота, који нису утврђени као право из обавезног здравственог осигурања, односно програми медицине спорта који имају за циљ побољшање спортске способности;

18) радијална кератотомија или било која друга хируршка процедура за побољшање вида, у случају када се вид може адекватно побољшати коришћењем наочара или контактних сочива;

19) санитетски превоз у случају када осигурано лице може да буде безбедно транспортовано на други адекватан начин и хитан ваздушни превоз у случају када осигурано лице може бити сигурно транспортовано друмским или другим превозом;

20) хидротерапија, терапија хипнозом, електрохипноза, електрослип терапија, електронаркоза и наркосинтеза;

21) кућна нега, као и нега у здравственој установи и установи социјалне заштите која се превасходно пружа с циљем уобичајене личне неге и опоравка, односно ради старања и помоћи при дневним животним активностима, као што су помоћ при ходу, смештање и устајање из кревета, купање, облачење, спремање хране, надзор над узимањем лекова, и која нема за циљ дијагностику, терапију или рехабилитацију због болести или повреде;

22) медицинска средства која нису обухваћена обавезним здравственим осигурањем или која су преко стандарда функционалности који је медицински неопходан за третман болести или повреде, у складу са општим актима из члана 70. овог закона ;

23) лечење компликација које су последица здравствених услуга које се не обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања, у складу са овим законом;

24) друге врсте здравствених услуга које нису утврђене као право из обавезног здравственог осигурања, у складу са општим актом којим се уређује обим и садржај права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања

Услуге из става 1. овог члана плаћа осигурано лице из својих средстава, по ценама које утврђује давалац здравствене услуге.

ГЛАВА VI

КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У ИНОСТРАНСТВУ И УПУЋИВАЊЕ НА ЛЕЧЕЊЕ У ИНОСТРАНСТВО

1. Коришћење здравствене заштите у иностранству

Члан 111.

Осигураник из члана 11. овог закона кога је послодавац са седиштем на територији Републике упутио на рад, стручно усавршавање или школовање у државу са којом је закључен међународни споразум о социјалном осигурању има право на коришћење здравствене заштите на терет средстава обавезног здравственог осигурања, у складу са закљученим међународним уговором о социјалном осигурању.

Члан уже породице осигураника из става 1. овог члана који борави са осигураником у иностранству користи здравствену заштиту под истим условима под којима здравствену заштиту користи и осигураник из става 1. овог члана.

Члан 112.

Осигураник, који је од стране послодавца са седиштем на територији Републике, упућен у државу са којом није закључен међународни споразум о социјалном осигурању, има право на коришћење здравствене заштите на терет средстава обавезног здравственог осигурања, ако је:

- 1) упућен на рад као запослен у домаћем или мешовитом привредном друштву, установи, другој организацији или код предузетника (деташирани радници);
- 2) упућен на рад као запослен у домаћинству домаћег држављанина на служби у тој земљи, код међународних и страних организација, односно послодаваца;
- 3) упућен на школовање, стручно усавршавање и специјализацију;
- 4) на службеном путу.

Лица из става 1. овог члана за време боравка у иностранству имају право на коришћење здравствене заштите само у случају хитне медицинске помоћи како би се отклонила непосредна опасност по живот осигураног лица.

Право на коришћење здравствене заштите у иностранству, под истим условима као и осигураник из става 1. овог члана, имају чланови уже породице док са осигураником бораве у иностранству.

Изузетно од става 3. овог члана, чланови уже породице осигураника не остварују право на коришћење здравствене заштите у иностранству за време боравка осигураника на службеном путу.

Члан 113.

Осигурано лице за време приватног боравка у иностранству има право на коришћење здравствене заштите на терет средстава обавезног здравственог осигурања само у случају хитне медицинске помоћи како би се отклонила непосредна опасност по живот осигураног лица.

Члан 114.

Право на коришћење здравствене заштите у иностранству на терет средстава обавезног здравственог осигурања, има осигурано лице ако је његово здравствено стање пре његовог одласка у иностранство такво да је утврђено да не болује, односно да није боловало од акутних или хроничних болести у акутној фази, у последњих 12 месеци, за које је потребно дуже или стално лечење, односно да се осигурано лице не налази у стању које би убрзо по доласку у иностранство захтевало лечење, односно смештај у стационарну здравствену установу, укључујући и друге здравствене услуге.

Здравствено стање из става 1. овог члана утврђује стручно-медицински орган на основу налаза и мишљења изабраног лекара, о постојању услова из става 1. овог члана, а матична филијала издаје потврду за коришћење здравствене заштите у иностранству (у даљем тексту: потврда за коришћење здравствене заштите).

Ради издавања потврде за коришћење здравствене заштите, стручно-медицински орган може наложити да осигурано лице обави одређене врсте медицинских прегледа с циљем утврђивања здравственог стања осигураног лица.

Давање налаза и мишљења изабраног лекара, односно утврђивање здравственог стања од стране стручно-медицинског органа, односно издавање потврде о коришћењу здравствене заштите, обезбеђује се осигураном лицу из средстава обавезног здравственог осигурања.

Потврда о коришћењу здравствене заштите издаје се на основу непосредног прегледа осигураног лица од стране изабраног лекара, као и на основу медицинске документације, и то: увида у здравствени картон, увида у извод здравственог картона, налаза и мишљења изабраног лекара да осигурано лице не болује и да није боловало од акутних или хроничних болести у акутној фази у последњих 12 месеци, за које је потребно дуже или стално лечење, односно да се осигурано лице не налази у стању које би убрзо по доласку у иностранство захтевало дуже лечење, односно смештај у стационарну здравствену установу, укључујући и друге здравствене услуге, као и потврде изабраног лекара - стоматолога о стању зуба.

Матична филијала издаје потврду о коришћењу здравствене заштите на обрасцу који прописује Републички фонд..

Републички фонд доноси општи акт којим ближе уређује услове, начин и поступак за коришћење здравствене заштите осигураних лица у иностранству.

Члан 115.

Потврда за коришћење здравствене заштите за осигураника који је упућен на рад, школовање, стручно усавршавање и специјализацију у иностранство издаје се за период за који је осигураник упућен у иностранство.

Члану уже породице осигураника из става 1. овог члана потврда за коришћење здравствене заштите у иностранству издаје се за исти период за који се издаје и осигуранику.

Потврда за коришћење здравствене заштите за време приватног боравка у иностранству издаје се осигураном лицу најдуже за период од 90 дана од дана издавања ове потврде.

Потврда за коришћење здравствене заштите за осигурано лице које се налази на стручном усавршавању или школовању, а које финансира сопственим средствима, издаје се за период трајања стручног усавршавања, односно школске године.

Члан 116.

Осигурано лице коме је за време боравка у иностранству пружена хитна медицинска помоћ, а које је боравило у тој држави без претходно издате потврде за коришћење здравствене заштите, нема право на накнаду трошкова који су настали коришћењем хитне медицинске помоћи за време боравка у иностранству, укључујући и трошкове превоза за повратак до места пребивалишта у Републици.

Члан 117.

Уколико осигурано лице за време боравка у иностранству користи хитну медицинску помоћ у стационарној здравственој установи, може је користити у иностранству само онолико времена колико је потребно да се оспособи за здравствено безбедан повратак у земљу.

Оправданост стационарног лечења из става 1. овог члана цени стручно-медицински орган.

Члан 118.

Оправданост привремене спречености за рад осигураника, која је наступила приликом приватног боравка у иностранству, у држави са којом није закључен споразум о социјалном осигурању, цени стручно-медицински орган према седишту здравствене установе у којој осигураник има изабраног лекара, а на предлог изабраног лекара по захтеву осигураника и приложене медицинске документације од првог дана те спречености.

Члан 119.

Права на медицинска средства у иностранству осигурана лица остварују у складу са општим актом Републичког фонда из чл. 114. став 7. овог закона.

2. Упућивање на лечење у иностранство

Члан 120.

Осигураном лицу може се изузетно одобрити лечење, спровођење дијагностичких поступака, односно успостављање дијагнозе у иностранству, на терет средстава обавезног здравственог осигурања, за лечење обољења, стања или повреде који се не могу успешно лечити у Републици, односно за дијагностичке поступке који се не могу спроводити у Републици, односно за успостављање дијагнозе која се не може успоставити у Републици, а у држави у коју се осигурано лице упућује постоји могућност за успешно лечење тог обољења, стања или повреде, односно за спровођење дијагностичког поступка, односно за успостављање дијагнозе.

Републички фонд доноси општи акт којим ближе уређује услове, начин и поступак, као и врсте обољења, стања или повреда за које се може одобрити лечење, спровођење дијагностичких поступака, односно успостављање дијагнозе у иностранству.

Влада даје сагласност на акт из става 2. овог члана.

ГЛАВА VII

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПРАВА ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Члан 121.

Осигуранику се обезбеђује остваривање права из обавезног здравственог осигурања у матичној филијали, ако овим законом није друкчије одређено.

Члановима породице осигураника обезбеђују се права из обавезног здравственог осигурања у филијали у којој се та права обезбеђују осигуранику од кога они изводе право на здравствено осигурање, ако овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона није друкчије одређено.

Члан 122.

Права из здравственог осигурања обезбеђују се:

1) осигуранику из члана 11. став 1. тач. 1) - 8), тач. 10) и 11), тач. 13) - 16) и тачка 27) овог закона - у филијали на чијем подручју је седиште његовог послодавца, а лицу запосленом у пословној јединици ван седишта послодавца - у филијали према седишту пословне јединице, односно према месту рада;

2) осигуранику из члана 11. став 1. тачка 17) овог закона - у филијали према седишту привредног друштва, а осигуранику из тач. 18) и 23) - према седишту радње или према месту обављања делатности;

3) осигуранику из члана 11. став 1. тачка 28) овог закона - у филијали према седишту школе, односно високошколске установе;

4) осталим осигураницима из члана 11. овог закона - у филијали према месту пребивалишта.

Изузетно од става 1. овог члана, осигуранику из члана 11. став 1. тач. 21) и 22) овог закона права из обавезног здравственог осигурања обезбеђују се у филијали на чијем подручју се налази претежни део непокретности на којој се обавља пољопривредна делатност.

Осигурано лице које нема пребивалиште на подручју матичне филијале може остваривати право на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања, у складу са општим актом којим се уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања, у филијали на чијем подручју има пребивалиште.

Осигурана лица ученици и студенти остварују право на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања, у складу са са општим актом којим се уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања и у филијали према седишту школе, односно високошколске установе.

Пословном јединицом, у смислу става 1. тачка 1) овог члана, сматра се погон, продавница, стовариште, представништво, односно на други начин одређено место рада и сл.

Пословна јединица организована за обављање делатности до шест месеци не сматра се пословном јединицом у смислу става 1. тачка 1) овог члана.

Члан 123.

Осигураницима из члана 16. овог закона, лицима која се укључују у обавезно здравствено осигурање из члана 17. овог закона, као и лицима из члана 22. овог закона, права из обавезног здравственог осигурања обезбеђују се у филијали на чијем подручју та лица имају пребивалиште, односно боравиште.

Члан 124.

Осигураном лицу обезбеђује се здравствена заштита у здравственој установи, односно код другог даваоца здравствених услуга, који има седиште на подручју матичне филијале са којим је закључен уговор о пружању здравствене заштите осигураним лицима.

Осигураном лицу обезбеђује се здравствена заштита и код здравствене установе, односно код другог даваоца здравствених услуга, ван подручја матичне филијале, под условима прописаним овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Осигураном лицу обезбеђује се право на здравствену заштиту у складу са општим актом којим се ближе уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

На предлог Републичког фонда министар доноси општи акт из става 3 овог члана.

ГЛАВА VIII

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Члан 125.

Права из здравственог осигурања остварују се на основу оверене исправе о осигурању.

Оверу исправе о осигурању врши матична филијала на основу доказа да је уплаћен доспели допринос, као и на основу других доказа, у складу са законом.

Ако исправа о осигурању није оверена због тога што доспели допринос није плаћен, извршиће се накнадна овера када тај допринос буде уплаћен.

У случају да није извршена уплата доспелог доприноса за обавезно здравствено осигурање, право на здравствену заштиту у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона може да се користи на терет средстава обавезног здравственог осигурања у случају:

- 1) хитне медицинске помоћи;
- 2) циљаних превентивних прегледа-скрининга према одговарајућим националним програмима;
- 3) обавезне и препоручене имунизације према прописима којима се уређује здравствена заштита становништва од заразних болести;
- 4) палијативног збрињавања.

Члан 126.

Изузетно од члана 125. овог закона, оверу исправе о осигурању за осигурана лица за која није редовно измириван допринос за обавезно здравствено осигурање, Републички фонд врши под условом да је обвезник уплате доприноса започео са измиривањем заосталих доприноса за обавезно здравствено осигурање и наставио са његовим континуираним измиривањем.

Овера исправе о осигурању у складу са ставом 1. овог члана, врши се на начин прописан општим актом Републичког фонда.

Члан 127.

Трошкове настале по основу коришћења здравствене заштите осигураних лица за која није уплаћен допринос за здравствено осигурање, здравственој установи плаћа осигурано лице које користи ту здравствену заштиту, осим у случају хитне медицинске помоћи, циљаних превентивних прегледа-скрининга према одговарајућим националним програмима, обавезне и препоручене имунизације према прописима којима се уређује здравствена заштита становништва од заразних болести и палијативног збрињавања.

Уколико обвезник уплате доприноса није извршио уплату доприноса, осигурано лице има право на накнаду плаћених трошкова за пружену здравствену заштиту из става 1. овог члана од обвезника уплате доприноса за обавезно здравствено осигурање.

Члан 128.

Осигурано лице остварује право на здравствену заштиту на начин и по поступку утврђеним овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Трошкове здравствене заштите која се остварује мимо начина и поступка утврђеног у складу са ставом 1. овог члана сноси осигурано лице.

При остваривању права на здравствену заштиту осигураним лицима се обезбеђује коришћење здравствене заштите, у складу са законом, уз примену сигурних, безбедних и успешних медицинских мера и поступака, лекова и медицинских средстава.

1. Листе чекања

Члан 129.

За одређене врсте здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања и које нису хитне може се утврдити редослед коришћења, у зависности од медицинских индикација и здравственог стања осигураног лица, као и датума јављања даваоцу здравствених услуга, с тим да време чекања не може да буде такво да угрози здравље или живот осигураног лица (у даљем тексту: листа чекања).

Републички фонд доноси општи акт којим утврђује врсте здравствених услуга за које се утврђује листа чекања, као и критеријуме и стандардизоване мере за процену здравственог стања осигураних лица ради формирања листе чекања, најдуже време чекања за здравствене услуге, неопходне податке, методологију за формирање листе чекања и друга питања од значаја за листу чекања.

Акт из става 2. овог члана Републички фонд доноси на основу стручно-методолошке инструкције министра.

Давалац здравствених услуга дужан је да утврди листу чекања у складу са ст. 1 - 3. овог члана и да осигураном лицу пружи здравствену услугу у складу са том листом чекања.

Члан 130.

Давалац здравствених услуга који је утврдио листу чекања дужан је да осигурано лице обавести о листи чекања.

Обавештење из става 1. овог члана садржи писану информацију даваоца здравствених услуга о разлозима за стављање на листу чекања и о утврђеном редоследу на листи чекања.

Ако давалац здравствених услуга утврди да здравствена услуга није медицински неопходна, односно оправдана за здравствено стање осигураног лица дужан је да о томе изда писано обавештење осигураном лицу (у даљем тексту: претходно обавештење).

Претходно обавештење садржи писану информацију даваоца здравствених услуга о разлозима због којих здравствена услуга није медицински неопходна, односно оправдана за здравствено стање осигураног лица.

2. Здравствене услуге које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања

Члан 131.

Осигураним лицима обезбеђују се здравствене услуге:

- 1) У целости на терет средстава обавезног здравственог осигурања, и то:
 - мере превенције и раног откривања болести;
 - прегледе и лечење у случају планирања породице, трудноће, порођаја и у постпорођајном периоду, укључујући прекид трудноће из медицинских разлога;
 - прегледе, лечење и медицинску рехабилитацију у случају болести и повреда деце, ученика и студената до краја прописаног школовања, а најкасније до навршених 26 година живота, односно старијих лица која су тешко телесно или душевно ометена у развоју;
 - прегледе и лечење болести уста и зуба код лица из члана 63. тач. 1), 10) и 11) овог закона, као и прегледи и лечење у вези са трудноћом и 12 месеци после порођаја;
 - прегледе и лечење у вези са ХИВ инфекцијом и осталим заразним болестима за које је законом предвиђено спровођење мера за спречавање њиховог ширења;
 - прегледе и лечење од малигних болести, хемофилије, шећерне болести, психозе, епилепсије, мултиплекс склерозе, прогресивних неуро-мишићних болести, церебралне парализе, параплегије, тетраплегије, трајне хроничне бубрежне инсуфицијенције код које је индикувана дијализа или трансплантација бубрега, цистичне фиброзе, системских аутоимуних болести, реуматске болести и њених компликација;
 - палијативно збрињавање;
 - прегледе и лечење у вези са узимањем, давањем и разменом органа, ћелија и ткива за трансплантацију од осигураних и других лица за обезбеђивање здравствене заштите осигураних лица;
 - прегледе, лечење и рехабилитацију због професионалних болести и повреда на раду;
 - пружање хитне медицинске и стоматолошке помоћи, као и хитан санитарски превоз;
 - медицинска средства, у вези са лечењем болести и повреда из ове тачке;
- 2) у висини од најмање 95% од цене здравствене услуге из средстава обавезног здравственог осигурања за:
 - интензивну негу у стационарној здравственој установи;
 - оперативне захвате који се изводе у операционој сали, укључујући и имплантате за најсложеније и најскупље здравствене услуге;
 - најсложеније лабораторијске, рендгенске и друге дијагностичке и терапијске процедуре (магнетна резонанца, скенер, нуклеарна медицина и др.);
 - лечење осигураних лица упућених у иностранство на рад, школовање, усавршавање;
- 3) у висини од најмање 80% од цене здравствене услуге из средстава обавезног здравственог осигурања за:

- прегледе и лечење од стране изабраног лекара и лекара специјалисте;
- лабораторијске, рендген и друге дијагностичке и терапијске процедуре које нису обухваћене тачком 2) овог члана;
- кућно лечење;
- стоматолошке прегледе и лечење у вези са повредом зуба и костију лица, као и стоматолошке прегледе и лечење зуба пре операције срца и трансплантације органа, ћелија и ткива;
- лечење компликација каријеса код деце, ученика и студената до краја прописаног школовања, а најкасније до навршених 26 година живота, екстракција зуба као последице каријеса, као и израда покретних ортодонтских апарата;
- стационарно лечење, као и рехабилитацију у стационарној здравственој установи;
- прегледе и лечење у дневној болници, укључујући и хируршке захвате ван операционе сале;
- медицинску рехабилитацију у амбулантним условима;
- медицинска средства, која нису обухваћена тач. 1) и 2) овог члана;
- 4) у висини од најмање 65% од цене здравствене услуге из средстава обавезног здравственог осигурања за:
 - дијагностику и лечење стерилитета;
 - израду акрилатне тоталне и субтоталне протезе код лица старијих од 65 година живота;
 - очна и слушна помагала за одрасле;
 - промену пола из медицинских разлога;
 - санитетски превоз који није хитан.

За здравствене услуге које се обезбеђују као право из обавезног здравственог осигурања у складу са ставом 1. овог члана, а за које Републички фонд не врши плаћање на основу цене здравствене услуге, већ трошкове обрачунава и плаћа на другачији начин (по посети осигураног лица здравственом раднику, дијагностички сродних група здравствених услуга, програмима, болесничком дану и др.), осигураним лицима обезбеђује се право на здравствену заштиту на терет средстава обавезног здравственог осигурања у процентима прописаним у ставу 1. овог члана.

Изузетно од става 1. тачка 1) алинеја 4. овог закона, за остваривање права на стоматолошку здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања, општим актом из члана 133. овог закона може се утврдити плаћање партиципације, ако се осигурано лице не одазове позиву изабраног лекара на превентивни преглед, односно ако не остварује право на превентивне стоматолошке услуге у складу с овим законом, односно републичким програмом стоматолошке здравствене заштите који доноси Влада у складу с овим законом.

Члан 132.

У Листи лекова из члана 66. овог закона Републички фонд утврђује износ средстава који се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, односно износ средстава који обезбеђује осигурано лице.

Члан 133.

На предлог Републичког фонда министар за сваку календарску годину доноси општи акт којим уређује садржај и обим права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања из члана 131. овог закона за поједине врсте

здравствених услуга и поједине врсте болести, проценат плаћања из средстава обавезног здравственог осигурања до пуног износа цене здравствене услуге, као и проценат плаћања осигураног лица.

Општи акт из става 1. овог члана мора бити усклађен са планом здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања и годишњим финансијским планом Републичког фонда.

За поједине врсте здравствених услуга и поједине врсте болести, актом из става 1. овог члана, министар може утврдити да се из средстава обавезног здравственог осигурања плаћа већи проценат цене здравствене услуге до пуног износа цене из члана 131. став 1. тач. 2) - 4) овог закона.

У општем акту из става 1. овог члана, министар утврђује и највиши годишњи износ, односно највиши износ по одређеној врсти здравствене услуге, који осигурано лице плаћа из својих средстава, водећи рачуна да такав износ не спречава осигурано лице да користи здравствену заштиту, односно да онемогућава осигураном лицу успешно коришћење здравствене заштите.

Влада даје сагласност на акт из става 1. овог члана.

2.1. Партиципација

Члан 134.

Новчани износ до пуног износа из члана 131. став 1. тач. 2) до 4) и став 2. овог закона, као и новчани износ из члана 132. овог закона (у даљем тексту: партиципација), плаћа осигурано лице које користи ту здравствену услугу, односно лек, ако овим законом није друкчије одређено, односно плаћа правно лице које осигураном лицу обезбеђује добровољно здравствено осигурање.

Општим актом из члана 133. став 1. овог закона може се утврдити да се партиципација плаћа у фиксном износу, с тим да фиксни износ не сме бити већи од процентуалног износа одређеног у складу са овим законом.

Општим актом из члана 133. став 1. овог закона уређује се начин и поступак наплаћивања партиципације, као и повраћај средстава уплаћених изнад највишег годишњег износа, односно највишег износа партиципације по одређеној врсти здравствене услуге.

Забрањено је да давалац здравствене услуге наплати друкчије износе партиципације за пружене здравствене услуге које су обухваћене обавезним здравственим осигурањем од прописаних у складу са чл. 131 - 133. овог закона, као и да наплати партиципацију осигураном лицу које је уплатило највиши годишњи износ партиципације или највиши износ партиципације по одређеној врсти здравствене услуге.

Осигурано лице има право да из својих средстава, односно из средстава добровољног здравственог осигурања оствари право на већи садржај, обим и стандард услуга из чл. 131. и 132. овог закона, која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона, на тај начин што плаћа разлику од цене утврђене у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона и цене здравствене услуге која се пружа осигураном лицу, а која је утврђена ценовником даваоца здравствене услуге

Ближи услови, начин и поступак остваривања права на доплату из става 5. овог члана уређују се општим актом из члана 124. став 3 овог закона.

Члан 135.

Давалац здравствене услуге дужан је да осигураном лицу изда рачун о наплаћеној партиципацији.

Образац рачуна из става 1. овог члана прописује министар у општем акту из члана 133. овог закона.

Осигурано лице дужно је да чува све рачуне о наплаћеној партиципацији у току једне календарске године, који служе као доказ у поступку утврђивања права на повраћај средстава уплаћених изнад највишег годишњег износа, односно највишег износа партиципације по одређеној врсти здравствене услуге, као и друге рачуне за наплаћене здравствене услуге ради остваривања права из добровољног здравственог осигурања.

2.2. Забрана наплаћивања здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања

Члан 136.

Забрањено је да давалац здравствених услуга, односно лице запослено код даваоца здравствених услуга, односно друго лице које обавља одређене послове код давалаца здравствених услуга наплати здравствену услугу на коју осигурано лице има право у оквиру обавезног здравственог осигурања, односно да тражи или прими или на било који други начин наведе осигурано лице или чланове његове породице на плаћање, односно давање било какве материјалне или нематеријалне користи за пружање таквих услуга осигураном лицу.

Према лицу које поступи у супротности са ставом 1. овог члана послодавац може да предузме мере у складу са законом којим се уређује рад.

2.3. Лица којима се обезбеђује здравствена заштита у пуном износу из средстава обавезног здравственог осигурања

Члан 137.

Здравствена заштита у пуном износу из средстава обавезног здравственог осигурања без плаћања партиципације обезбеђује се:

- 1) ратним војним инвалидима, мирнодопским војним инвалидима и цивилним инвалидима рата;
- 2) слепим лицима и трајно непокретним лицима, као и лицима која остварују новчану накнаду за помоћ и негу другог лица, у складу са законом;
- 3) добровољним даваоцима крви који су крв дали десет и више пута, осим за лекове са Листе лекова, као и за медицинска средства;
- 4) добровољним даваоцима крви који су крв дали мање од десет пута, осим за лекове са Листе лекова, као и за медицинска средства, у року од 12 месеци после сваког давања крви;
- 5) живим даваоцима органа, осим за лекове са Листе лекова, као и за медицинска средства;
- 6) даваоцима ћелија и ткива, осим за лекове са Листе лекова, као и за медицинска средства;
- 7) осигураницима из члана 16. ст. 1. и 3. овог закона;

8) члановима уже породице осигураника из члана 16. став 1. тач. 7) - 9) и 11) и став 3 овог закона;

3. Стручно-медицински органи

Члан 138.

Стручно-медицински органи Републичког фонда, који учествују у поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања су:

- 1) изабрани лекар;
- 2) првостепена лекарска комисија;
- 3) другостепена лекарска комисија

Лекар који је извршио преглед, односно који лечи осигурано лице, не може бити члан првостепене лекарске комисије, односно другостепене лекарске комисије, која даје оцену о том осигураном лицу.

Републички фонд општим актом ближе уређује начин рада, именовање и разрешење, организацију, територијалну распоређеност и контролу оцене стручно-медицинских органа.

3.1. Изабрани лекар

Члан 139.

Изабрани лекар је:

- 1) доктор медицине или доктор медицине специјалиста опште медицине, односно специјалиста медицине рада;
- 2) доктор медицине специјалиста педијатрије;
- 3) доктор медицине специјалиста гинекологије;
- 4) доктор стоматологије или доктор стоматологије специјалиста дечије и превентивне стоматологије.

Изузетно од става 1. овог члана, изабрани лекар може бити и доктор медицине друге специјалности, под условима које прописује министар на основу закона којим се уређује здравствена заштита.

Осигурано лице може имати само једног изабраног лекара из грана медицине наведених у ст. 1. и 2. овог члана.

Општим актом из члана 124. овог закона ближе се уређују услови и начин коришћења здравствене заштите и других права из обавезног здравственог осигурања код изабраног лекара, начин и поступак слободног избора изабраног лекара.

Члан 140.

Уговором између Републичког фонда и даваоца здравствених услуга одређују се лекари појединци који имају овлашћења изабраног лекара.

Давалац здравствених услуга из става 1. овог члана дужан је да на видном месту истакне списак лекара из става 1 овог члана.

Изабрани лекар закључује посебан уговор са матичном филијалом о обављању послова изабраног лекара за потребе обавезно осигураних лица.

Члан 141.

Изабрани лекар дужан је да прими свако осигурано лице које га изабере, осим ако је код тог изабраног лекара евидентиран број осигураних лица већи од утврђеног стандарда броја осигураних лица по једном изабраном лекару.

Стандард броја осигураних лица по једном изабраном лекару утврђује министар.

Члан 142.

Осигурано лице код прве посете изабраном лекару потписује изјаву о избору изабраног лекара.

Осигурано лице врши избор лекара из става 1. овог члана по правилу на период од најмање једне календарске године. Осигурано лице може променити изабраног лекара и пре истека периода на који га је изабрало.

Начин и поступак избора, односно промене изабраног лекара, као и образац изјаве из става 1. овог члана ближе се уређују општим актом из члана 124. овог закона.

Члан 143.

Изјавом из члана 142. став 1. овог закона осигурано лице дозвољава да надзорник осигурања може имати увид у личне податке осигураног лица који се односе на остваривање права из обавезног здравственог осигурања.

Ако осигурано лице не потпише изјаву из става 1. овог члана, матична филијала није дужна да сноси трошкове здравствене заштите који се не могу проверити од стране надзорника осигурања.

Надзорник осигурања дужан је да чува податке о личности осигураних лица, који представљају нарочито осетљиве податке, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Члан 144.

Изабрани лекар:

1) организује и спроводи мере на очувању и унапређењу здравља осигураних лица, откривању и сузбијању фактора ризика за настанак болести, обавља превентивне прегледе, мере и поступке, укључујући и здравствено васпитање, који су утврђени као право из обавезног здравственог осигурања;

2) ради на спровођењу скрининг програма у складу с посебним програмима донетим у складу са законом којим се уређује здравствена заштита;

3) обавља прегледе и дијагностику;

4) одређује начин и врсту лечења, прати ток лечења и усклађује мишљења и предлоге за наставак лечења осигураног лица;

5) указује хитну медицинску помоћ;

6) упућује осигурано лице на амбулантно-специјалистичке прегледе или у другу одговарајућу здравствену установу, односно код другог даваоца здравствених услуга према медицинским индикацијама, прати ток лечења и усклађује мишљења и предлоге за наставак лечења осигураног лица и упућује осигурано лице на секундарни и терцијарни ниво здравствене заштите;

- 7) одређује врсту и дужину кућног лечења и прати спровођење кућног лечења;
- 8) прописује лекове и медицинска средства;
- 9) спроводи здравствену заштиту из области менталног здравља;
- 10) води прописану медицинску документацију и евиденције о лечењу и здравственом стању осигураног лица, у складу са законом;
- 11) даје оцену о здравственом стању осигураног лица и упућује осигурано лице на оцену радне способности, односно инвалидности, у складу са овим законом;
- 12) утврђује дужину привремене спречености за рад осигураника до 60 дана спречености за рад, осим у случајевима из члана 78. овог закона и предлаже првостепеној лекарској комисији продужење привремене спречености за рад, осим ако овим законом није друкчије одређено;
- 13) утврђује привремену спреченост за рад осигураника на стационарном лечењу;
- 14) утврђује привремену спреченост за рад осигураника ради неге члана уже породице, у складу са чланом 78. овог закона;
- 15) предлаже првостепеној лекарској комисији да утврди потребу за рад осигураника са скраћеним радним временом у току лечења, у складу са овим законом;
- 16) утврђује потребу да осигурано лице има пратиоца за време путовања;
- 17) даје мишљење о томе да ли је осигураник намерно проузроковао неспособност за рад, односно да ли је оздрављење намерно спречио;
- 18) даје налаз и мишљење о здравственом стању осигураног лица на основу чега се издаје потврда о здравственом стању осигураног лица ради коришћења здравствене заштите у иностранству;
- 19) утврђује потребу и врсту превозног средства за превоз осигураног лица, с обзиром на његово здравствено стање;
- 20) одређује старост трудноће ради остваривања права на одсуствовање са рада због трудноће и порођаја;
- 21) даје мишљење о здравственом стању детета ради остваривања права осигураника на одсуствовање са рада због неопходне посебне неге детета, у складу са законом;
- 22) утврђује привремену спреченост за рад осигураника у складу са прописима о запошљавању и осигурању за случај незапослености;
- 23) врши друге послове у вези са остваривањем права из здравственог осигурања, у складу са уговором између Републичког фонда и даваоца здравствених услуга.

Члан 145.

На предлог лекара специјалисте одговарајуће гране медицине који лечи осигурано лице, изабрани лекар може да пренесе овлашћење из члана 144. овог закона на тог лекара специјалисту, а које се односи на дијагностиковање и лечење, укључујући и прописивање лекова који се издају уз лекарски рецепт за одређене болести (ТВС, НIV, болести зависности, психијатријска обољења, ретке болести, као и друга обољења у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона), ако то захтева здравствено стање осигураног лица, као и рационалност у пружању здравствене заштите.

Актом из члана 124. став 3. овог закона прописује се начин преношења овлашћења, друга обољења за која се може пренети овлашћење из става 1. овог члана, као и образац на основу кога се овлашћење преноси.

Лекар специјалиста одговарајуће гране медицине који лечи осигурано лице по упуту изабраног лекара може непосредно да упути осигурано лице на стационарно лечење уколико процени да је тај вид лечења потребан.

Члан 146.

Ако се утврди да је изабрани лекар злоупотребио своја овлашћења у поступку остваривања права осигураних лица, Републички фонд предузима мере ради одузимања овлашћења изабраног лекара и подноси иницијативу код надлежне коморе здравствених радника за одузимање лиценце за самостални рад тог изабраног лекара.

3.2. Првостепена лекарска комисија

Члан 147.

Првостепена лекарска комисија састоји се од два лекара и потребног броја заменика које распоређује, односно именује директор Републичког фонда.

Члан 148.

Првостепена лекарска комисија:

1) одлучује по приговору осигураног лица на оцену, односно мишљење изабраног лекара у поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања;

2) даје оцену и утврђује дужину привремене спречености за рад осигураника, по предлогу изабраног лекара, преко 60 дана привремене спречености за рад, односно привремене спречености за рад због неге члана уже породице из члана 78. ст. 1-2. дуже од 15 дана, односно дуже од седам дана, у складу са овим законом;

3) даје оцену по приговору осигураника или послодавца на оцену изабраног лекара о привременој спречености за рад осигураника због болести, повреде, односно компликација у вези са одржавањем трудноће до 60 дана, односно привремене спречености за рад због неге члана породице, у складу са овим законом;

4) даје оцену о потреби обезбеђивања пратиоца осигураном лицу за време стационарног лечења, под условима утврђеним општим актом Републичког фонда;

5) одлучује о оправданости прописивања одређених врста медицинских средстава;

6) даје оцену о захтевима за накнаду трошкова лечења и трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите;

7) цени медицинску оправданост здравствене заштите коришћене супротно условима и начину утврђеним овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона;

8) даје оцену о упућивању осигураних лица на лечење у здравствене установе специјализоване за рехабилитацију и оцену о упућивању осигураних лица на лечење ван подручја филијале;

9) предлаже упућивање осигураника, у случају дужег трајања привремене спречености за рад, у складу са овим законом, надлежном органу за оцену радне способности, односно инвалидности по прописима о пензијском и инвалидском осигурању;

10) утврђује здравствено стање осигураног лица ради издавања потврде о коришћењу здравствене заштите осигураног лица у иностранству, у складу са овим законом;

11) утврђује потребу осигураника за рад са скраћеним радним временом у току лечења, у складу са овим законом;

12) утврђује повреду на раду у складу са чланом 51. овог закона

13) врши друге послове у вези са остваривањем права из здравственог осигурања.

3.3. Другостепена лекарска комисија

Члан 149.

Другостепена лекарска комисија састоји се од три лекара и потребног броја заменика члана кога распоређује, односно именује директор Републичког фонда.

Члан 150.

Другостепена лекарска комисија:

1) даје оцену по приговору осигураног лица, односно послодавца на оцену коју је дала првостепена лекарска комисија;

2) испитује по захтеву осигураног лица, Републичког фонда, односно послодавца правилност оцене коју као коначну даје првостепена лекарска комисија и о томе даје своју оцену и мишљење;

3) даје оцену о продужењу права на накнаду зараде у складу са чланом 78. став 4. овог закона.

Другостепена лекарска комисија може да врши ревизију свих права, односно вештачење у вези са свим правима из обавезног здравственог осигурања о којима је одлучивао изабрани лекар, односно првостепена лекарска комисија, по захтеву осигураног лица, послодавца и Републичког фонда.

4. Приговор у поступку остваривања права

Члан 151.

Ако осигурано лице није задовољно оценом коју је дао изабрани лекар, може изјавити приговор првостепеној лекарској комисији.

Приговор се подноси усмено или писмено изабраном лекару против чије оцене је изјављен или писмено и непосредно првостепеној лекарској комисији, у року од 48 сати од саопштења оцене.

Изабрани лекар коме је усмено изјављен приговор дужан је да о томе сачини забелешку, коју потписује и осигурано лице.

Изабрани лекар коме је изјављен приговор дужан је да га одмах размотри и уколико нађе да исти није основан и не преиначи своју одлуку, да предмет без одлагања достави надлежном стручно-медицинском органу са својим мишљењем о основаности изјављеног приговора.

Изабрани лекар је дужан да води евиденцију изјављених приговора.

Члан 152.

Првостепена лекарска комисија дужна је да хитно узме у поступак приговор ради доношења оцене.

Оцена првостепене лекарске комисије по изјављеном приговору коначна је.

О оцени првостепене лекарске комисије писаним путем обавештава се осигурано лице, изабрани лекар, матична филијала, односно послодавац.

О оцени првостепене лекарске комисије осигурано лице обавештава изабраног лекара, а у случају оцене о привременој спречености за рад и послодавца.

Ако осигурано лице није задовољно оценом првостепене лекарске комисије, може захтевати да му филијала изда решење.

Члан 153.

Осигурано лице може изјавити приговор другостепеној лекарској комисији само против оцене првостепене лекарске комисије донете без претходне оцене изабраног лекара у року од три дана од дана саопштења оцене.

Приговор из става 1. овог члана подноси се усмено или писмено првостепеној лекарској комисији против чије се оцене изјављује.

Првостепена лекарска комисија којој је изјављен приговор дужна је да га одмах размотри и, уколико нађе да исти није основан и не преиначи своју одлуку, да предмет без одлагања достави другостепеној лекарској комисији са својим мишљењем о основаности изјављеног приговора.

Приговор се може поднети писмено и непосредно другостепеној лекарској комисији.

Члан 154.

Другостепена лекарска комисија дужна је да приговор хитно узме у разматрање.

Уколико је приговор изјављен другостепеној лекарској комисији, другостепена лекарска комисија је дужна је да без одлагања изјављени приговор достави првостепеној лекарској комисији са налогом да се хитно изјасни о основаности приговора.

Другостепена лекарска комисија даје своју оцену на основу медицинске документације, а може, ако нађе за потребно, позвати осигурано лице на преглед. Ако стручно-медицински орган сматра да је потребно допунити медицинску документацију, одредиће без одлагања потребна медицинска испитивања.

Оцена коју је дала другостепена лекарска комисија поводом изјављеног приговора коначна је.

О оцени другостепене лекарске комисије писаним путем се обавештава осигурано лице и првостепена лекарска комисија против чије оцене је изјављен приговор.

Осигурано лице је дужно да о коначној оцени другостепене лекарске комисије обавести изабраног лекара, а у случају оцене о привременој спречености за рад и послодавца.

Ако осигурано лице није задовољно оценом другостепене лекарске комисије, може захтевати да му филијала изда решење.

Члан 155.

Благовремено поднет приговор на оцену, односно мишљење изабраног лекара или првостепене лекарске комисије, одлаже извршење те оцене, односно мишљења.

5. Обнова поступка оцене о привременој спречености за рад

Члан 156.

Републички фонд, односно филијала, као и послодавац, могу захтевати да се осигураник чију је привремену спреченост за рад оценио изабрани лекар, односно првостепена лекарска комисија, подвргне поновном оцењивању његове привремене спречености за рад, од стране првостепене, односно другостепене лекарске комисије. Поновно оцењивање се не може захтевати ако се осигураник налази на стационарном лечењу, осим у случају лечења у дневној болници.

Поновно оцењивање из става 1. овог члана врши се на основу медицинске документације у присуству осигураног лица, а по потреби и на основу поновног прегледа осигураног лица.

Поновно оцењивање може се захтевати у року од 30 дана од дана извршене оцене стручно-медицинског органа у поступку.

Осигураник је дужан да се јави првостепеној, односно другостепеној лекарској комисији, ради поновног оцењивања из става 1. овог члана у року који одреди стручно-медицински орган. Ако се осигураник без оправданог разлога не одазове позиву ради поновног оцењивања, обуставља му се исплаћивање накнаде зараде и не припада му накнада све док се не одазове позиву.

6. Вештачење у поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања

Члан 157.

Републички фонд, односно матична филијала, по службеној дужности или на захтев послодавца, може тражити вештачење у вези са остваривањем свих права осигураних лица из обавезног здравственог осигурања, укључујући и вештачење о здравственом стању осигураног лица.

Вештачење у случају из става 1. овог члана врши првостепена лекарска комисија-ако је оцену дао изабрани лекар, другостепена лекарска комисија-ако је оцену дала првостепена лекарска комисија и три лекара специјалисте одговарајуће здравствене установе - ако је оцену дала другостепена лекарска комисија.

Вештачење се може захтевати у року од једне године од дана остваривања права из обавезног здравственог осигурања о којем је одлучивао надлежни стручно-медицински орган у поступку.

Члан 158.

Републички фонд може захтевати вештачење у вези са оствареним правима из обавезног здравственог осигурања осигураног лица које ће спровести независни стручњаци из одговарајућих здравствених установа, односно стручне комисије из одређених грана медицине.

Члан 159.

На основу спроведеног поступка вештачења у вези са остваривањем одређених права из обавезног здравственог осигурања, Републички фонд може оспорити коришћење права из обавезног здравственог осигурања, односно може тражити накнаду штете од осигураног лица или другог одговорног лица, у складу са поступком накнаде штете који је прописан овим законом.

Члан 160.

О праву на накнаду зараде решава послодавац ако се накнада исплаћује на терет послодавца, а матична филијала ако се накнада исплаћује на терет те филијале.
О праву на накнаду трошкова превоза решава матична филијала.

Члан 161.

Накнада зараде се исплаћује на основу захтева, уз подношење доказа, у складу са општим актом из члана 124. став 3. овог закона.

За исплату накнаде зараде из става 1. овог члана, изабрани лекар издаје извештај о привременој спречености за рад (дознака), у складу са овим законом.

Члан 162.

Накнада зараде утврђена у складу са овим законом може бити предмет извршења и обезбеђења само за потраживања издржавања које је утврђено судском одлуком или судским поравнањем.

Члан 163.

Накнада трошкова превоза исплаћује се на основу доказа, у складу са општим из члана 124. овог закона.

ГЛАВА IX

ЗАШТИТА ПРАВА ОСИГУРАНИХ ЛИЦА

Члан 164.

О правима из обавезног здравственог осигурања одлучује, на основу достављених доказа, матична филијала, без доношења решења, осим када је доношење решења утврђено овим законом, односно подзаконским актима донетим за спровођење овог закона или кад доношење решења захтева осигурано лице, односно послодавац.

У поступку остваривања права утврђених овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 165.

Осигурано лице које сматра да је о његовом праву из обавезног здравственог осигурања донета одлука у супротности са овим законом и прописима

донетим за спровођење овог закона, има право да покрене поступак заштите права пред надлежним органом.

Заштиту права може тражити и послодавац, у складу са овим законом.

Члан 166.

О правима утврђеним овим законом у првом степену решава матична филијала, а у другом степену Републички фонд, односно Покрајински фонд за подручје аутономне покрајине, ако овим законом није друкчије одређено.

О праву на коришћење здравствене заштите у иностранству и о упућивању на лечење у иностранство у првом степену решава комисија Републичког фонда коју именује Управни одбор Републичког фонда, а у другом степену директор Републичког фонда.

Члан 167.

Против коначног акта Републичког фонда, којим је одлучено о праву из здравственог осигурања, може се покренути управни спор.

ГЛАВА X

ФИНАНСИРАЊЕ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Члан 168.

Средства за финансирање права из обавезног здравственог осигурања обезбеђују се уплатом доприноса за обавезно здравствено осигурање и из других извора, у складу са овим законом и законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

Средства из става 1 овог члана приход су Републичког фонда.

Члан 169.

Средства која се обезбеђују уплатом доприноса за обавезно здравствено осигурање преносе се Филијали Републичког фонда (у даљем тексту: Филијала) на основу Одлуке коју доноси Републички фонд за сваку буџетску годину.

Средства по Одлуци из става 1. овог члана преносе се Филијали за извршавање одређених послова из надлежности филијале у обезбеђивању и спровођењу права из обавезног здравственог осигурања, као и за материјалне и друге расходе филијале.

Одлука из става 1 овог члана заснива се на:

- 1) Финансијском плану Републичког фонда;
- 2) плану здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања;
- 3) броју и старосној структури осигураних лица чије је својство утврдила матична филијала;
- 4) износу средстава доприноса који се уплаћује на подручју матичне филијале према евиденцији о висини уплаћених средстава;
- 5) пословима Филијале у спровођењу обавезног здравственог осигурања;

б) пословима које обавља Републички фонд у спровођењу обавезног здравственог осигурања;

7) показатељима о недостајућим средствима која се уплаћују на подручју Филијале за обезбеђивање права из обавезног здравственог осигурања;

8) износу средстава који је потребно обезбедити за уједначено остваривање права из обавезног здравственог осигурања (у даљем тексту: средства солидарности) из члана 252. овог закона;

9) другим показатељима.

Одлуку из става 1 овог члана Републички фонд доноси најкасније 31. јануара за текућу годину.

Влада даје сагласност на акт из става 1. овог члана.

Акт из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ДЕО ТРЕЋИ

ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ

ГЛАВА I

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 170.

Добровољно здравствено осигурање, без обзира на врсту, уговара се као дугорочно осигурање, на период који не може бити краћи од 12 месеци од дана почетка осигурања, осим ако овим законом није друкчије уређено.

Изузетно од става 1. овог члана добровољно здравствено осигурање може трајати и краће и то:

1) за време боравка осигураника добровољног здравственог осигурања у иностранству, односно за покривање трошкова здравствене заштите која се остварује у иностранству;

2) у случају када својство осигураног лица у систему обавезног здравственог осигурања траје краћи период у складу са овим законом и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона.;

3) за време привременог боравка у Републици осигураника добровољног здравственог осигурања, који је страни држављанин или лице без држављанства.

Члан 171.

Добровољно здравствено осигурање се не може организовати и спроводити за:

1) идентичну врсту, садржај, обим, стандард, начин и поступак остваривања права који су обухваћени обавезним здравственим осигурањем прописаним овим законом и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона;

2) превентивне програме вакцинација, имунопрофилактике и хемопрофилактике који су обавезни према републичком програму имунизација становништва против одређених врста заразних болести.

Члан 172.

Осигуравач је обавезан да закључи уговор о добровољном здравственом осигурању са свим лицима, односно да закључи уговор за сва лица за која уговарач исказе јасну намеру да са тим осигуравачем закључи уговор о добровољном здравственом осигурању, под условима прописаним овим законом и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона, без обзира на ризик којем је осигураник добровољног здравственог осигурања изложен, односно без обзира на године живота, пол и здравствено стање осигураника добровољног здравственог осигурања.

Осигуравач је дужан да за све осигуранике добровољног здравственог осигурања, у складу са овим законом и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона, обезбеди исти обим, садржај и стандард за остваривање права и обавеза у оквиру појединих врста добровољног здравственог осигурања које организује и спроводи.

Уговор о добровољном здравственом осигурању закључује осигуравач са уговарачем, односно осигураником добровољног здравственог осигурања.

Уговор из става 3. овог члана може да се закључи и за чланове породице осигураника добровољног здравственог осигурања.

Ако уговарач и осигураник добровољног здравственог осигурања нису исто лице, за уговарање добровољног здравственог осигурања потребна је писмена сагласност осигураника ако уплату премије сноси осигураник добровољног здравственог осигурања.

Члан 173.

Забрањено је да осигуравач приликом закључења уговора о добровољном здравственом осигурању тражи генетске податке, односно резултате генетских тестова за наследне болести за лице које исказе јасну намеру да са тим осигуравачем закључи уговор о добровољном здравственом осигурању, као и његове сроднике без обзира на линију и степен сродства.

ГЛАВА II

ВРСТЕ ДОБРОВОЉНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Члан 174.

Врсте добровољног здравственог осигурања су:

1. допунско здравствено осигурање је осигурање којим се покривају трошкови здравствене заштите који настају када осигураник допуњује права из обавезног здравственог осигурања у погледу садржаја, обима и стандарда;

2. додатно здравствено осигурање је осигурање којим се покрива учешће у трошковима здравствене заштите, односно покривају трошкови здравствених услуга, лекова, медицинских средстава, односно новчаних накнада који нису обухваћени правима из обавезног здравственог осигурања;

3. приватно здравствено осигурање је осигурање лица која нису обухваћена обавезним здравственим осигурањем, за покривање трошкова за врсту, садржај, обим и стандард права која се уговарају са осигуравачем.

Друштво за осигурање може да организује и спроводи све врсте добровољног здравственог осигурања из става 1. овог члана.

Републички фонд може да организује и спроводи врсте добровољног здравственог осигурања из става 1 тач. 1) и 2) овог члана.

Друштво за осигурање може да организује и спроводи и комбинацију врста добровољног здравственог осигурања из става 1. овог члана.

Републички фонд може да организује и спроводи и комбинацију врста добровољног здравственог осигурања из става 1. тач. 1) и 2) овог члана.

Под добровољним здравственим осигурањем у смислу става 1. овог члана сматра се и врста добровољног здравственог осигурања које се уговара за случај коришћења здравствене заштите осигураника добровољног здравственог осигурања за време боравка у иностранству, ако се то осигурање пружа као једина услуга у складу са законом (путно осигурање).

Члан 175.

Својство осигураника добровољног здравственог осигурања у допунском и додатном здравственом осигурању може да стекне лице које има својство осигураног лица у систему обавезног здравственог осигурања.

Престанком својства осигураног лица у систему обавезног здравственог осигурања престаје и својство осигураног лица добровољног здравственог осигурања у допунском и додатном здравственом осигурању, без обзира на период за који је закључен уговор о добровољном здравственом осигурању.

Члан 176.

Узимајући у обзир ризик коме је изложен осигураник добровољног здравственог осигурања, односно узимајући у обзир његове године живота у моменту давања понуде, пол, бонус, малус, здравствено стање осигураника добровољног здравственог осигурања, односно таблице болести и таблице смртности, премија допунског, додатног, односно приватног добровољног здравственог осигурања једног осигураваача мора да буде једнака за све осигуранике добровољног здравственог осигурања тог допунског, додатног, односно приватног здравственог осигурања који имају исти степен ризика.

ГЛАВА III

ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ДОБРОВОЉНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

1. Услови за организовање и спровођење добровољног здравственог осигурања

Члан 177.

Министарство надлежно за послове здравља (у даљем тексту: министарство) даје претходно мишљење о испуњености услова за организовање и спровођење одређене врсте добровољног здравственог осигурања у складу са овим законом.

Захтев за давање мишљења из става 1. овог члана садржи податке о осигураваачу и врсти добровољног здравственог осигурања, односно комбинацији врста добровољног здравственог осигурања на које се захтев односи.

Уз захтев из става 2. овог члана достављају се:

1) копија дозволе Народне банке Србије о обављању послова осигурања за друштва за осигурање која су добила дозволу за обављање послова осигурања у складу са

законом којим се уређује осигурање, односно одлука Републичког фонда о организовању и спровођењу добровољног здравственог осигурања;

2) предлог општих услова добровољног здравственог осигурања;

3) предлог посебних услова добровољног здравственог осигурања;

4) образац претходне понуде за закључивање уговора о добровољном здравственом осигурању, образац полисе, образац исправе о добровољном здравственом осигурању, као и друге обрасце, односно документа која осигуравач планира да користи за организовање и спровођење одређене врсте добровољног здравственог осигурања;

5) други докази о испуњености услова за организовање и спровођење одређене врсте добровољног здравственог осигурања.

Пословна акта из става 3. тач. 2)-5) овог члана која се достављају уз захтев министарству морају бити верификована од стране лица овлашћеног за заступање.

Члан 178.

Народна банка Србије издаје дозволу за обављање послова добровољног здравственог осигурања, у складу са законом којим се уређује осигурање, друштву за осигурање коме је министарство дало позитивно мишљење о испуњености услова за организовање и спровођење одређене врсте добровољног здравственог осигурања из члана 174. овог закона.

Осигуравач је дужан да предлог измена и допуна, односно предлог нових општих и посебних услова о добровољном здравственом осигурању из члана 180. овог закона, као и образаца које користи или планира да користи за организовање и спровођење добровољног здравственог осигурања достави Министарству на мишљење.

Ако министарство утврди да је друштво за осигурање престало да испуњава услове за организовање и спровођење одређене врсте добровољног здравственог осигурања из члана 174. овог закона, обавестиће о томе Народну банку Србије ради предузимања одговарајућих мера из њене надлежности, прописаних законом којим се уређује осигурање.

Мишљење из става 2. овог члана и одговарајућа пословна акта из члана 177. овог закона друштво за осигурање је дужно да достави Народној банци Србије у року од 15 дана од дана добијања мишљења, односно од дана доношења тих аката.

2. Уговор о добровољном здравственом осигурању

Члан 179.

Уговор о добровољном здравственом осигурању закључује се на основу претходне понуде за закључивање уговора о добровољном здравственом осигурању (у даљем тексту: понуда) коју осигуравачу даје лице које жели да закључи уговор о добровољном здравственом осигурању, односно уговарач.

Понуда из става 1. овог члана садржи битне податке о уговорним странама, односно осигураницима добровољног здравственог осигурања, датум почетка осигурања, период чекања осигурања, као и датум завршетка осигурања, износ и рокове плаћања премије осигурања, максимално уговорене суме по ризицима покрића и друге битне елементе за уговарање осигурања.

Битни подаци о уговорним странама, односно осигураницима добровољног здравственог осигурања из става 2. овог члана су:

1) за физичко лице:

- име и презиме и име једног родитеља;

- ЈМБГ, односно евиденциони број за стране држављане;
 - адреса пребивалишта, односно боравишта у Републици (улица и број, место и општина);
 - контакт (број телефона или адреса електронске поште)
- 2) за правно лице:
- назив, односно пословно име;
 - ПИБ;
 - адреса седишта (улица и број, место и општина);
 - контакт (број телефона или адреса електронске поште).

Ако се закључује уговор о врсти добровољног здравственог осигурања из члана 174. став 1. тач. 1) и 2) лице које жели да закључи уговор о добровољном здравственом осигурању, односно осигураник добровољног здравственог осигурања, уз понуду прилаже и доказ Републичког фонда да је осигурано лице у систему обавезног здравственог осигурања.

У случају колективног осигурања уговарач може поднети јединствену понуду која садржи податке о сваком појединачном лицу које ће бити обухваћено колективним осигурањем.

Јединствена понуда из става 5. овог члана садржи податке о сваком појединачном лицу које је обухваћено колективним осигурањем и то:

- име и презиме и име једног родитеља;
- ЈМБГ; односно евиденциони број за стране држављане
- адреса пребивалишта, односно боравишта у Републици (улица и број, место и општина);
- контакт (број телефона или адреса електронске поште).

Члан 180.

Саставни део уговора о добровољном здравственом осигурању су општи и посебни услови добровољног здравственог осигурања.

Општи услови добровољног здравственог осигурања садрже:

- 1) услове и начин за организовање и спровођења добровољног здравственог осигурања;
- 2) врсте добровољног осигурања које спроводи;
- 3) услове за закључивање уговора о добровољном здравственом осигурању са осигураником добровољног здравственог осигурања, односно са уговарачем;
- 4) услове за раскид уговора о добровољном здравственом осигурању;
- 5) услове за закључивање уговора о добровољном здравственом осигурању за чланове породице осигураника добровољног здравственог осигурања, као и колективног осигурања;
- 6) права и дужности осигураника добровољног здравственог осигурања, односно уговарача;
- 7) права и дужности осигуравача;
- 8) трајање добровољног здравственог осигурања;
- 9) опште одредбе о премији осигурања;
- 10) садржај исправе о добровољном здравственом осигурању;
- 11) обрасце које ће осигуравач користити за организовање и спровођење добровољног здравственог осигурања;
- 12) друге услове од значаја за организовање и спровођење добровољног здравственог осигурања, у складу са овим законом и законом којим се уређује осигурање.

Посебни услови добровољног здравственог осигурања садрже:

1) услове за организовање, уговарање и спровођење одређене врсте добровољног здравственог осигурања;

2) права и обавезе осигураваача, осигураника добровољног здравственог осигурања, односно уговараача за одређену врсту добровољног здравственог осигурања;

3) врсту полисе у зависности од врсте добровољног здравственог осигурања и права која се обезбеђују одређеном врстом добровољног здравственог осигурања;

4) садржај и изглед исправе одређене врсте добровољног здравственог осигурања;

5) садржај и изглед образаца које ће осигураваач користити за организовање и спровођење одређене врсте добровољног здравственог осигурања;

6) друге услове од значаја за организовање и спровођење одређене врсте добровољног здравственог осигурања, у складу са овим законом и законом којим се уређује осигурање.

Акте из ст. 2–3. овог члана осигураваач је обавезан да ажуриране објављује на својој званичној интернет страници, као и да их учини доступним у писменом облику на свим продајним местима даваоца осигурања или на други адекватан начин.

3. Полиса и исправа о добровољном здравственом осигурању

Члан 181.

Осигураваач издаје полису даном потписивања уговора за сваког осигураника добровољног здравственог осигурања који је закључио, односно за кога је закључен уговор о добровољном здравственом осигурању.

Полиса се сачињава у најмање два примерка од којих се један примерак издаје осигуранику добровољног здравственог осигурања, односно уговараачу, а други задржава осигураваач.

Полиса садржи:

1) име и презиме осигураника добровољног здравственог осигурања или уговараача, односно назив уговараача;

2) пребивалиште, односно боравиште и адресу становања осигураника добровољног здравственог осигурања или уговараача, односно седиште уговараача;

3) јединствени матични број грађана, односно евиденциони број за стране држављане, односно ПИБ уговараача;

4) назив и адресу осигураваача;

5) врсту полисе осигурања, као и права која се обезбеђују добровољним здравственим осигурањем (осигуравајуће покриће);

6) суму осигурања;

7) износ премије, начин и услове плаћања премије;

8) позив на тарифу по којој је премија обрачуната;

9) број полисе;

10) број понуде за закључивање уговора о добровољном здравственом осигурању;

11) дан почетка осигурања и рок важења осигурања, односно полисе;

12) потпис овлашћеног лица код осигураваача;

13) потпис осигураника добровољног здравственог осигурања, односно уговараача;

14) место и датум издавања полисе;

15) друге податке у складу са законом.

На последњој страни полисе штампају се општи и посебни услови врсте добровољног здравственог осигурања које организује и спроводи осигуравач или се образац посебно одштампаних општих и посебних услова даје осигуранику добровољног здравственог осигурања, односно уговарачу, који њихов пријем потврђује потписом.

Осим података из става 3. овог члана у случају када је закључен уговор о добровољном здравственом осигурању за случај коришћења здравствене заштите осигураника добровољног здравственог осигурања за време боравка у иностранству полиса садржи и број пасоша тог осигураника, назив органа који га је издао, као и датуме издавања и важења тог пасоша.

Члан 182.

Осигуравач је дужан да сваком осигуранику добровољног здравственог осигурања изда исправу о добровољном здравственом осигурању на основу које се остварују права из добровољног здравственог осигурања даном издавања полисе, а најкасније у року од 60 дана од дана издавања полисе.

Исправа из става 1. овог члана садржи следеће податке:

- 1) пословно име осигуравача;
- 2) име и презиме осигураника добровољног здравственог осигурања;
- 3) ЈМБГ, односно евиденциони број за стране држављане;
- 4) врсту добровољног здравственог осигурања и висину покрића;
- 5) број полисе;
- 6) датум издавања и рок важења исправе.

Права из добровољног здравственог осигурања остварују се на основу исправе о добровољном здравственом осигурању, а изузетно на основу полисе до момента добијања исправе о добровољном здравственом осигурању у року из става 1. овог члана.

Код уговора о добровољном здравственом осигурању који се закључују на рок до 90 дана осигураник добровољног здравственог осигурања остварује права из добровољног здравственог осигурања на основу полисе.

Права из добровољног здравственог осигурања остварују се од дана наведеног у полиси.

Осигураник добровољног здравственог осигурања је дужан да даваоцу здравствених услуга, код кога остварује здравствену заштиту на основу уговора о добровољном здравственом осигурању, достави на увид исправу, односно полису на основу које остварује права из добровољног здравственог осигурања.

4. Обавезе осигуравача

Члан 183.

Осигуравач, без обзира на врсту добровољног здравственог осигурања, дужан је да здравственој установи, приватној пракси, односно другом правном лицу, за осигураника добровољног здравственог осигурања покрије трошкове настале остваривањем права из уговора о добровољном здравственом осигурању у целости или делимично, у складу са тим уговором, односно полисом.

Изузетно од става 1. овог члана осигуравач може уговорити са осигураником добровољног здравственог осигурања, односно другим уговарачем да се износ из става 1. овог члана исплаћује осигуранику добровољног здравственог осигурања на рачун, у року од 15 дана од дана подношења захтева осигураника добровољног здравственог осигурања осигуравачу, а што се уноси у уговор и полису.

Члан 184.

Осигуравач је дужан да закључи уговор са даваоцем здравствених услуга за пружање здравствених услуга осигураницима добровољног здравственог осигурања.

Изузетно од става 1. овог члана осигуравач није у обавези да закључи уговор из става 1. овог члана ако је са осигураником добровољног здравственог осигурања, односно са уговарачем уговорио да ће на рачун осигураника добровољног здравственог осигурања уплаћивати у целини трошкове, односно део трошкова које је тај осигураник имао остваривањем права из добровољног здравственог осигурања или му исплаћивати утврђену новчану накнаду.

Осигуравач који закључи уговор о добровољном здравственом осигурању, за време боравка осигураника добровољног здравственог осигурања у иностранству, није у обавези да закључи уговор са иностраном здравственом установом, односно другим даваоцем здравствених услуга.

Уговором из става 1. овог члана уређују се међусобни односи уговорних страна и то: услови под којима давалац здравствених услуга пружа здравствене услуге осигураницима добровољног здравственог осигурања, односно обезбеђује друга права из добровољног здравственог осигурања; обавезе осигуравача према даваоцу здравствених услуга за пружање здравствених услуга осигураницима добровољног здравственог осигурања; трошкове које надокнађује осигуравач даваоцу здравствених услуга за пружене здравствене услуге осигураницима добровољног здравственог осигурања; начин фактурисања; рокове за слање фактура и плаћање; накнада трошкова у вези са фактурисањем услуга осигуравачу, као и друга питања од значаја за спровођење уговора о добровољном здравственом осигурању, у складу са овим законом.

Здравствена установа из Плана мреже здравствених установа, која закључи уговор из става 1. овог уговора, дужна је да копију потписаног уговора достави министарству у року од 15 дана од дана потписивања, односно измена и допуна уговора.

Члан 185.

Осигуравач не може раскинути уговор о добровољном здравственом осигурању пре истека рока на који је уговор закључен.

Изузетно од става 1. овог члана осигуравач може раскинути уговор о добровољном здравственом осигурању пре истека рока на који је уговор закључен у случају:

- 1) неплаћања уговорене премије осигурања;
- 2) престанка својства осигураника у систему обавезног здравственог осигурања за осигураника добровољног здравственог осигурања у току трајања уговора о допунском, односно додатном добровољном здравственом осигурању.

Члан 186.

Обавезе осигуравача теку почев од двадесетчетвртог часа дана који је наведен у полиси као дан почетка добровољног здравственог осигурања, под условом да је плаћена премија осигурања, односно рата премије осигурања, па све до истека последњег дана рока за који је осигурање уговорено и који је наведен у полиси.

Осигуравач је дужан да осигураницима добровољног здравственог осигурања обезбеди права из добровољног здравственог осигурања у складу са уговором, односно полисом осигурања.

Члан 187.

Осигуравач је дужан да осигуранику добровољног здравственог осигурања благовремено пружи све информације, као и потребну документацију, а које се односе на спровођење добровољног здравственог осигурања и које су од значаја за остваривање права из добровољног здравственог осигурања, као и информације код којих давалаца здравствених услуга може да оствари права из добровољног здравственог осигурања, осим информација које представљају пословну тајну.

Информације из става 1. овог члана осигуравач даје осигуранику добровољног здравственог осигурања без плаћања накнаде.

Осигуравач је дужан да на захтев министарства достави на увид све тражене информације и податке у вези са спровођењем добровољног здравственог осигурања, односно извештаје и податке о спровођењу добровољног здравственог осигурања.

5. Обавезе уговарача

Члан 188.

Уговарач је дужан да осигуравачу плаћа премију осигурања у роковима утврђеним уговором о добровољном здравственом осигурању, односно полисом осигурања.

Висину премије осигурања одређује осигуравач у складу са законом.

Осигуравач не може повећати висину премије осигурања у периоду за који је закључен уговор о добровољном здравственом осигурању.

Изузетно од става 3. овог члана код уговора о добровољном здравственом осигурању закључених на више година премија осигурања може се променити после истека периода од 12 месеци од дана закључења уговора, односно на сваких 12 месеци до истека рока на који је уговор закључен.

Члан 189.

Ако уговарач не уплати доспелу уговорену премију осигурања, односно рату премије осигурања, престаје обавеза осигуравача на покривање трошкова, односно дела трошкова за пружање здравствених услуга које су обухваћене уговором о добровољном здравственом осигурању, односно полисом, истеком рока од 30 дана од дана када је уговарачу уручено писмено обавештење о доспелим и неуплаћеним премијама осигурања.

После истека рока из става 1. овог члана осигуравач може да раскине уговор о добровољном здравственом осигурању без накнадног отказног рока и да покрене поступак наплате доспелих премија са припадајућом каматом пред надлежним судом.

6. Давалац здравствених услуга

Члан 190.

Давалац здравствених услуга може закључити са осигуравачем уговор о пружању здравствене заштите која је обухваћена добровољним здравственим осигурањем, без обзира на врсту добровољног здравственог осигурања, за оне капацитете за које није закључен уговор са Републичким фондом, односно за вишак капацитета у погледу простора, кадра и опреме.

Давалац здравствених услуга који је са осигуравачем закључио уговор из става 1. овог члана може да пружа здравствену заштиту обухваћену добровољним здравственим осигурањем искључиво на начин који не угрожава пружање здравствених услуга на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Одлуку о закључивању уговора са осигуравачем из става 1. овог уговора доноси надлежни орган даваоца здравствене услуге.

Давалац здравствене услуге из става 1. овог члана дужан је да осигуранику добровољног здравственог осигурања пружи здравствене услуге обухваћене уговором о добровољном здравственом осигурању без плаћања трошкова тако пружене здравствене услуге, односно дела тих трошкова у складу са уговором, односно полисом, осим у случају из члана 184. став 2. овог закона.

Члан 191.

Осигураник добровољног здравственог осигурања, поводом пружене здравствене заштите од стране даваоца здравствене услуге из члана 190. овог закона, остварује заштиту својих права у складу са законом.

7. Финансирање добровољног здравственог осигурања

Члан 192.

Средства за финансирање добровољног здравственог осигурања обезбеђују се уплатом премије осигурања у складу са закљученим уговором о добровољном здравственом осигурању.

Члан 193.

Друштво за осигурање води средства добровољног здравственог осигурања одвојено од других средстава друштва и то по врстама добровољног здравственог осигурања које спроводи одвојено на посебним рачунима.

Републички фонд води средства добровољног здравственог осигурања одвојено од средстава и рачуна обавезног здравственог осигурања и то по врстама добровољног здравственог осигурања које спроводи на посебним рачунима.

ДЕО ЧЕТВРТИ

УГОВАРАЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ И НАКНАДА ШТЕТЕ У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ

ГЛАВА I

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 194.

Право осигураног лица на здравствену заштиту из чл. 51 - 70. овог закона утврђује се на основу плана здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања који се доноси на основу:

- 1) здравствених потреба осигураних лица;

2) обезбеђених финансијских средстава за спровођење обавезног здравственог осигурања;

3) утврђених приоритета за спровођење здравствене заштите на примарном, секундарном и терцијарном нивоу;

4) расположивих капацитета здравствене службе.

План из става 1. овог члана министар доноси у сарадњи са заводом за јавно здравље основаним за територију Републике за једну календарску годину.

План из става 1 овог члана мора бити усклађен са финансијским планом Републичког фонда.

Влада даје сагласност на план из става 1. овог члана.

Члан 195.

Номенклатуру утврђује министар и то за:

1) примарни ниво здравствене заштите;

2) секундарни и терцијарни ниво здравствене заштите;

3) лабораторијске услуге на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите.

Члан 196.

Републички фонд доноси општи акт којим се утврђују: цене здравствених услуга, цене дијагностички сродних група здравствених услуга, болнички дан, посете осигураног лица здравственом раднику, односно здравственом сараднику, плаћање по опредељеном осигураном лицу, као и други трошкови здравствених услуга које се обезбеђују као право из обавезног здравственог осигурања у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Министар даје сагласност на акт из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана достављања.

Цене, односно трошкови из става 1. овог члана у зависности од садржине утврђују се на основу појединих елемената и то:

1) норматива кадра и стандарда рада;

2) материјалних трошкова (лекови, медицинска средства, медицински потрошни материјал и други материјални трошкови);

3) индиректних трошкова;

4) других законских обавеза.

Ради утврђивања цене, односно трошкова из става 1. овог члана министар на предлог завода за јавно здравље основаног за територију Републике утврђује нормативе кадра и стандарде рада из става 3. тачка 1) овог члана.

Републички фонд општом актом из става 1. овог члана, на основу методологије за обрачун трошкова обраде крви и компонената крви, утврђује трошкове обраде крви и компонената крви.

ГЛАВА II

УГОВАРАЊЕ ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛУГА

Члан 197.

Односи између Републичког фонда и давалаца здравствених услуга, поводом остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту, уређују се уговором који се закључује за једну календарску годину, најкасније до 31. децембра - за наредну годину, у складу са финансијским планом Републичког фонда.

Уговор из става 1. овог члана закључује се на основу понуде даваоца здравствених услуга за обезбеђивање програма и услуга здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања.

Важење уговора из става 1. овог члана може се анексом уговора продужити и у наредну календарску годину, а најдуже до ступања на снагу општег акта којим се утврђује износ новчане накнаде за рад даваоца здравствених услуга, из члана 201. став 1. овог закона.

Уговором из става 1. овог члана уређују се односи између Републичког фонда и давалаца здравствених услуга у пружању здравствене заштите обухваћене обавезним здравственим осигурањем, а нарочито: врста, обим, односно квантитет здравствених услуга, мере за обезбеђивање квалитета здравствене заштите која се пружа осигураним лицима, кадар на основу норматива кадрова и стандарда рада потребних за остваривање здравствене заштите осигураних лица, накнаде односно цене коју Републички фонд плаћа за пружене здравствене услуге, начин обрачуна и плаћања, контрола и одговорност за извршавање обавеза из уговора, рок за спровођење преузетих обавеза, начин решавања спорних питања, раскид уговора, као и друга међусобна права и обавезе уговорних страна.

Члан 198.

Републички фонд може, поводом остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту, закључити уговор и са организацијом социјалног осигурања војних осигураника.

На уговор из става 1. овог члана, сходно се примењују одредбе овог закона којима се уређује однос између Републичког фонда и давалаца здравствених услуга поводом остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту.

Републички фонд може, поводом остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту, под условима прописаним овим законом, закључити уговор и са правним лицем односно предузетником, у складу са прописима којима се уређује јавно-приватно партнерство.

Члан 199.

Републички фонд може да, у име и за рачун даваоца здравствених услуга са којима је закључио уговор из члана 197. овог закона, врши плаћање на име роба и услуга које се набављају у поступку централизованих јавних набавки, у складу са законом.

Поступак и начин плаћања из става 1. овог члана, уређује се актом из члана 201. овог закона.

Члан 200.

Предност у закључивању уговора са Републичким фондом имају оне здравствене установе којима је издат сертификат о акредитацији, у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Давалац здравствених услуга са којим је матична филијала, односно Републички фонд закључио уговор о пружању здравствене заштите обавезно осигураним лицима мора обезбедити потребне лекове и медицинска средства, која су утврђена као право из обавезног здравственог осигурања.

Члан 201.

На предлог Републичког фонда министар за период из члана 197. став 1. овог закона, доноси општи акт којим се уређују услови за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга, критеријуми и мерила за утврђивање накнаде за њихов рад, односно начин плаћања здравствених услуга, као и других трошкова у складу са овим законом, поступак коначног обрачуна са даваоцима здравствених услуга на основу уговора о пружању здравствене заштите по завршеној календарској години, као и друга питања од значаја за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга.

Предлог општег акт из става 1. овог члана Републички фонд сачињава по претходно прибављеном мишљењу удружења здравствених установа, као и комора здравствених радника, основаних у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Члан 202.

Основ за закључивање уговора из члана 197. овог закона чине:

- 1) годишњи план здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања који се доноси у складу са овим законом;
- 2) утврђени нормативи кадрова, стандарди рада, као и здравствени капацитети потребни за остваривање права на здравствену заштиту осигураних лица;
- 3) општи акт из члана 201. став 1. овог закона;
- 4) акт из члана 194. став 1. овог закона;
- 5) финансијски план Републичког фонда.

Уговором који се закључује између Републичког фонда и давалаца здравствених услуга могу се уговорити и ниже цене здравствених услуга од цена које су утврђене актом из члана 196. овог закона за здравствене услуге које се пружају из средстава обавезног здравственог осигурања.

Члан 203.

Уговором из члана 197. овог закона могу се утврдити следећи начини плаћања здравствених услуга:

- 1) по једном опредељеном осигураном лицу (у даљем тексту: капитација);
- 2) по случају, односно по епизоди болести или повреде;
- 3) по ценама појединачних здравствених услуга;
- 4) по дијагностички сродним групама болести и повреда;
- 5) откупом плана рада давалаца здравствених услуга

Уговором из члана 197. овог закона може се утврдити и начин плаћања здравствених услуга који представља комбинацију начина плаћања из става 1. овог члана.

Члан 204.

Здравствене установе из Плана мреже дужне су да приоритетно закључе уговор са Републичким фондом за расположиве капацитете у погледу простора, опреме и кадрова, односно да приоритетно извршавају уговорне обавезе према Републичком фонду, у односу на обавезе које имају из закључених уговора о пружању здравствених услуга са другим правним и физичким лицима.

Члан 205.

Здравственим установама, приватној пракси и другим правним лицима са којима није закључен уговор о пружању здравствених услуга могу се из средстава обавезног здравственог осигурања платити само здравствене услуге пружене осигураним лицима при указивању хитне медицинске помоћи, по ценама утврђеним актом из члана 196. овог закона.

Ако је осигурано лице сносило трошкове за пружену хитну медицинску помоћ у здравственој установи, приватној пракси и другом правном лицу из става 1. овог члана, има право на накнаду плаћених трошкова из средстава обавезног здравственог осигурања до износа цене пружене здравствене услуге, утврђене актом из члана 196. овог закона.

ГЛАВА III

КОНТРОЛА СПРОВОЂЕЊА ЗАКЉУЧЕНИХ УГОВОРА

Члан 206.

Републички фонд дужан је да организује и спроводи контролу извршавања закључених уговора са даваоцима здравствених услуга.

Републички фонд врши контролу спровођења закључених уговора са даваоцима здравствених услуга.

Контрола спровођења закључених уговора подразумева контролу законитог и наменског коришћења финансијских средстава обавезног здравственог осигурања пренетих даваоцима здравствених услуга, контролу остваривања права осигураних лица из обавезног здравственог осигурања и контролу правилности извршавања закључених уговора са даваоцима здравствених услуга.

Члан 207.

Контролу спровођења закључених уговора између филијала и давалаца здравствених услуга врши надзорник осигурања.

За контролу личних података који се односе на здравствено стање осигураних лица, који се воде у медицинској документацији осигураног лица, у складу са законом, надзорник осигурања је овлашћени доктор медицине, доктор стоматологије, односно дипломирани фармацеут.

Републички фонд доноси општи акт којим ближе уређује начин и поступак обављања послова из ст. 1. и 2. овог члана, по претходно прибављеном мишљењу министра.

Члан 208.

Надзорник осигурања има службену легитимцију.

Службену легитимацију издаје директор Републичког фонда.

Образац службене легитимације, њен изглед и садржај уређује се општим актом из члана 207. став 3. овог закона.

У поступку вршења контроле надзорник осигурања дужан је да овлашћеном лицу даваоца здравствених услуга стави на увид службену легитимацију.

Члан 209.

У вршењу послова контроле надзорник осигурања овлашћен је да оствари непосредан увид у тражене податке и у службену и финансијску документацију даваоца здравствених услуга, као и увид у медицинску документацију од значаја за остваривање права осигураних лица из средстава обавезног здравственог осигурања.

У поступку контроле давалац здравствених услуга дужан је да надзорнику осигурања учини доступним све неопходне податке и информације које се односе на предмет контроле.

Надзорник осигурања о утврђеном чињеничном стању у поступку контроле саставља записник о извршеној контроли који доставља директору филијале Републичког фонда на чијем подручју се налази контролисани давалац здравствене услуге.

Уколико се у поступку контроле утврде одређене неправилности и незаконитости, записник из става 3. овог члана садржи и предлог мера за отклањање тих неправилности, односно незаконитости.

Мере из става 4. овог члана које надзорник осигурања може да предложи су:

1) да се умањи износ средстава даваоцу здравствених услуга за део обавеза преузетих закљученим уговором које давалац здравствених услуга није извршио;

2) да се изврши повраћај средстава обавезног здравственог осигурања Републичком фонду за износ који је давалац здравствених услуга неосновано, односно ненаменски потрошио из средстава обавезног здравственог осигурања;

3) да се обавезе давалац здравствених услуга да, у случају неосновано, односно више наплаћеног износа осигураном лицу за пружену здравствену заштиту, предузме све мере у циљу повраћаја тако наплаћеног износа осигураном лицу, у складу са законом;

4) да се обавезе давалац здравствених услуга да, у случају неосновано, односно више наплаћеног износа страном осигураном лицу супротно закљученом међународном споразуму о социјалном осигурању за пружену здравствену заштиту, предузме све мере у циљу повраћаја тако наплаћеног износа страном осигураном лицу, у складу са законом;

5) да се покрене поступак одузимања идентификационог броја изабраном лекару;

6) да се раскине уговор у целини или делимично са даваоцем здравствених услуга;

7) да предузме друге мере у складу са законом и закљученим уговором.

Члан 210.

Директор филијале Републичког фонда на основу записника из члана 209. став 3.

овог закона доноси решење којим:

1) утврђује да у поступку контроле код даваоца здравствених услуга нису утврђене неправилности и незаконитости;

2) утврђује да су у поступку контроле код даваоца здравствених услуга утврђене неправилности и незаконитости, усваја предложену меру надзорника осигурања и налаже даваоцу здравствених услуга да поступи по предложеној мери.

Решење из става 1. овог члана и записник из члана 209. став 3. овог закона достављају се даваоцу здравствених услуга.

Члан 211.

На решење из члана 210. став 1. овог закона давалац здравствених услуга може изјавити жалбу у року од 15 дана од дана пријема решења и записника директору филијале Републичког фонда.

О жалби из става 1. овог члана решава директор Републичког фонда.

Решење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 212.

У поступку контроле спровођења закључених уговора примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије одређено.

ГЛАВА IV

АРБИТРАЖА

Члан 213.

Ради решавања спорова између филијала, односно Републичког фонда и давалаца здравствених услуга, а у вези са закључивањем, изменом и спровођењем уговора о пружању и финансирању здравствене заштите уговорне стране могу уговорити, односно закључити споразум о арбитражном решавању спора.

Уговором, односно споразумом из става 1. овог члана уговорне стране могу арбитражно решавање спора поверити стално изабраном суду при Привредној комори Србије (Арбитражни суд) или „ad hoc“ арбитражи.

У случају решавања спора путем „ad hoc“ арбитраже, уговором, односно споразумом из става 1 овог члана уговорне стране уређују место арбитраже, број чланова арбитраже, председника арбитраже, рок за окончање арбитражног поступка и друга питања од значаја за спровођење арбитражног поступка.

У случају да се уговорне стране не споразумеју о избору председника арбитраже из става 3. овог члана председника именује министар решењем.

Члан 214.

Свака страна у спору из члана 213. став 1. овог закона, може захтевати закључивање споразума о арбитражи у року од 30 дана од дана настанка спора, а најкасније до 1. марта наредне године у односу на годину за коју је закључен уговор поводом остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту.

Стране у спору дужне су да прихвате захтев из става 1 овог члана.

Члан 215.

Здравствена установа, приватна пракса и друго правно лице са којим није закључен уговор поводом остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту, а која је пружила хитну медицинску помоћ осигураном лицу може захтевати закључивање споразума о арбитражном решавању спора, у складу са чланом 213. ст.2-4. овог закона.

Свака страна у спору из става 1. овог члана може захтевати закључивање споразума из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана настанка спора.

Члан 216.

Док траје поступак пред арбитражом рокови за покретање поступка пред надлежним судом мирују.

Ако се странке у току поступка поравнају о предмету спора, арбитража ће на њихов захтев донети одлуку на основу поравнања, осим ако су дејства тог поравнања супротна јавном поретку.

Арбитражна одлука на основу поравнања има снагу као свака друга арбитражна одлука.

Члан 217.

На арбитражу се примењују одредбе закона којим се уређује изабрани суд, односно арбитража, ако овим законом није друкчије одређено.

ГЛАВА V

НАКНАДА ШТЕТЕ У СПРОВОЂЕЊУ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Члан 218.

Осигурано лице коме је из средстава обавезног здравственог осигурања извршена исплата накнаде на коју није имало право, дужан је да Републичком фонду врати примљени износ:

1) ако је исплата извршена на основу нетачних података за које је знао или је морало знати да су нетачни, или је на други противправан начин остварило право на накнаду на коју није имао право или је остварио накнаду у већем обиму од припадајуће;

2) ако је остварило неко примање услед тога што није пријавило настале промене које утичу на губитак или обим неког права, а знало је или је морало знати за те промене;

3) ако је примило новчане исплате у износу већем од онога који му је одређен решењем;

4) ако му је пружена хитна медицинска помоћ у држави са којом је закључен међународни споразум о социјалном осигурању, а које је боравило у тој држави без претходно издате потврде за коришћење здравствене заштите, укључујући и трошкове превоза за повратак до места пребивалишта у Републици, а које је платио Републички фонд у складу са чланом 116. став 2. овог закона.

Рокови застарелости потраживања из става 1. тач. 1) - 4) овог члана почињу тећи од дана када је у управном поступку постало коначно решење којим је утврђено да исплаћено примање не припада или припада у мањем обиму, односно од дана када је извршена последња неправилна исплата.

Члан 219.

Републички фонд има право да захтева накнаду штете од лица које је намерно или крајњом непажњом проузроковало болест, повреду или смрт осигураног лица.

За штету коју је Републичком фонду у случајевима из става 1. овог члана проузроковао запослени на раду или у вези са радом одговара послодавац код којег запослени ради у тренутку проузроковања штете.

Републички фонд има право, у случајевима из става 2. овог члана, да захтева накнаду штете и непосредно од запосленог ако је болест, повреду или смрт осигураног лица проузроковао намерно.

Члан 220.

Републички фонд има право да захтева накнаду штете од послодавца ако су болест, повреда или смрт осигураника настали услед тога што нису спроведене мере безбедности и здравља на раду, у складу са прописима којима се уређује област безбедности и здравља на раду, или ако нису спроведене друге мере за заштиту грађана.

Републички фонд има право да захтева накнаду штете од послодавца и када је штета настала услед тога што је запослени ступио на рад без прописаног претходног здравственог прегледа, а касније се утврди здравственим прегледом да запослени према свом здравственом стању није био способан за рад на одређеном послу.

Члан 221.

Републички фонд има право да захтева накнаду штете од послодавца:

1) ако је штета настала услед тога што нису дати подаци, или што су дати неистинити подаци о чињеницама од којих зависи стицање или остваривање права из обавезног здравственог осигурања;

2) ако је исплата извршена на основу неистинитих података у пријави на осигурање или зато што није поднета пријава о промени у осигурању или одјава са осигурања или ако су наведени документи поднети после прописаног рока.

Републички фонд има право да захтева накнаду штете од осигураника који је дужан сам да подноси пријаву на осигурање, пријаву промене у осигурању или одјаве са осигурања или да даје одређене податке у вези са здравственим осигурањем,

ако је штета настала услед тога што наведени документи нису поднети или нису дати подаци, односно дати су неистинити подаци.

Члан 222.

Републички фонд има право да захтева накнаду штете од изабраног лекара који незаконито утврди спреченост за рад осигураника или пропише лекове, медицинска средства, односно друга права из обавезног здравственог осигурања, за која нема основа у здравственом стању осигураног лица.

Ако је штета из става 1. овог члана настала због незаконитог рада првостепене или другостепене лекарске комисије, за штету одговара тај стручно-медицински орана који је незаконито радио.

Републички фонд има право на накнаду штете од здравственог радника, односно од даваоца здравствених услуга, ако је настала штета проузрокована при обављању или у вези са обављањем делатности здравственог радника, односно даваоца здравствених услуга због пружања здравствене заштите осигураним лицима супротно овом закону и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона.

Члан 223.

При утврђивању права на накнаду штете проузроковане Републичком фонду примењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи.

Висина накнаде штете утврђује се према трошковима лечења и другим трошковима у вези са лечењем, новчаним накнадама исплаћеним осигураном лицу по одредбама овог закона и другим давањима на терет Републичког фонда.

Члан 224.

Штета настала за Републички фонд као последица употребе моторног возила (смрт лица или оштећење здравља) наплаћује се од друштва за осигурање у висини од 5% бруто премије осигурања од аутоодговорности уплатом на рачун Републичког фонда.

Процент из става 1. овог члана обрачунат на износ бруто премије осигурања од одговорности друштво за осигурање уплаћује Републичком фонду до 20-ог у текућем месецу за претходни месец.

Уплатом износа из става 2. овог члана сматра се да су према Републичком фонду измирене све стварне штете из става 1. овог члана.

Републички фонд има право да захтева накнаду штете и када је штета од употребе моторног возила настала у иностранству, у складу са одредбама закона којим се уређује осигурање у међународном саобраћају.

Члан 225.

Накнаду штете може захтевати и осигурано лице које претрпи штету у спровођењу обавезног здравственог осигурања, као и послодавац који претрпи штету у спровођењу обавезног здравственог осигурања својих запослених, у складу са овим законом.

Члан 226.

Када Републички фонд утврди да му је у спровођењу здравственог осигурања проузрокована штета, затражиће од штетника да, у року од 30 дана од дана подношења захтева за накнаду штете, надокнади штету.

Ако у остављеном року штета не буде накнађена, захтев за накнаду штете Републички фонд може остварити судским путем.

Члан 227.

Послодавци, даваоци здравствених услуга, надлежни државни органи, као и друга правна лица која на основу закона у обављању редовне делатности прикупљају податке, односно воде евиденције од значаја за накнаду штете у складу са овим законом, дужни су да на захтев Републичког фонда доставе те податке Републичком фонду.

Обавезу из става 1. овог члана имају и друштва која у складу са посебним законом обављају делатност осигурања, за случај повреде или смрти у саобраћајној несрећи осигураног лица, које је са осигуравајућим друштвом закључило уговор о обавезном осигурању у саобраћају.

ДЕО ПЕТИ

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

ГЛАВА I
ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 228.

Обезбеђивање и спровођење обавезног здравственог осигурања обавља Републички фонд, са седиштем у Београду.

Републички фонд врши јавна овлашћења у обезбеђивању и спровођењу обавезног здравственог осигурања, као и у решавању о правима и обавезама из обавезног здравственог осигурања, у складу са овим законом.

Републички фонд обавља и послове добровољног здравственог осигурања, у складу са законом.

Члан 229.

Републички фонд је правно лице са статусом организације за обавезно социјално осигурање у којем се обезбеђују средства за обавезно здравствено осигурање и остварују права из обавезног здравственог осигурања, у складу са законом.

Права, обавезе и одговорност Републичког фонда утврђене су законом и статутом Републичког фонда.

Статутом Републичког фонда ближе се уређује делатност Републичког фонда, унутрашња организација, управљање, пословање, услови за именовање директора и заменика директора, као и друга питања од значаја за рад Републичког фонда.

Делатност Републичког фонда која се уређује статутом из става 2. овог члана обухвата: спровођење обавезног здравственог осигурања, као и добровољног здравственог осигурања које организује и спроводи Републички фонд, закључивање

уговора са даваоцима здравствених услуга, спровођење међународних уговора о социјалном осигурању, финансијско пословање, обављање других стручних, контролних и административних послова, пружање савета и упутстава осигураним лицима о коришћењу права из обавезног здравственог осигурања.

Влада даје сагласност на статут Републичког фонда.

Члан 230.

Ради обезбеђивања и спровођења здравственог осигурања на територији Републике образују се организационе јединице Републичког фонда - филијале, као и Покрајински фонд.

Филијале се образују за подручје управног округа са седиштем у управном округу, односно за територију града, с тим што општине Ражањ и Сокобања припадају филијали са седиштем у Нишу.

Изузетно од става 2. овог члана поред филијале која је у седишту управног округа може се образовати и филијала која је ван седишта управног округа, о чему одлуку доноси Републички фонд, уз сагласност Владе.

Филијала има организационе јединице (у даљем тексту: испоставе филијала), које су организоване тако да омогуће доступну службу осигураним лицима на подручју Републике.

Овлашћења и одговорности филијале, територијална организација испостава филијала, овлашћења и одговорности Покрајинског фонда, као и друга питања од значаја за рад филијала, односно Покрајинског фонда, уређују се законом и статутом Републичког фонда.

Члан 231.

Републички фонд има посебне рачуне за:

- 1) обавезно здравствено осигурање;
- 2) добровољно здравствено осигурање;

ГЛАВА II

ПОСЛОВИ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА

Члан 232.

Републички фонд:

- 1) доноси статут;
- 2) доноси и даје предлоге општих аката, на основу овлашћења из овог закона, којима се ближе уређује спровођење обавезног здравственог осигурања;
- 3) планира и обезбеђује финансијска средства за спровођење обавезног здравственог осигурања;
- 4) преноси средства за спровођење обавезног здравственог осигурања филијалама, у складу са чланом 194. овог закона;
- 5) обезбеђује финансијске и друге услове за остваривање права на коришћење здравствене заштите у иностранству, односно за упућивање осигураних лица на лечење у иностранство;
- 6) доноси план рада за обезбеђивање права из обавезног здравственог осигурања у складу са плановима рада филијала;

- 7) доноси финансијски план, у складу са законом;
- 8) закључује уговоре са даваоцима здравствених услуга у складу са овим законом, и обезбеђује средства за спровођење здравствене заштите на основу тих уговора;
- 9) у оквиру расположивих финансијских средстава планира и обезбеђује услове за равномерно спровођење обавезног здравственог осигурања на територији Републике и обезбеђује средства солидарности из члана 252. овог закона;
- 10) стара се о законитом, наменском и економичном коришћењу средстава;
- 11) обезбеђује непосредно, ефикасно, рационално и законито остваривање права из здравственог осигурања и организује обављање послова за спровођење осигурања;
- 12) организује обављање послова за спровођење здравственог осигурања које се непосредно спроводи у Републичком фонду;
- 13) координира рад филијала и Покрајинског фонда;
- 14) организује и врши контролу рада филијала, законитог и наменског коришћења средстава која се филијалама преносе за остваривање права из обавезног здравственог осигурања;
- 15) врши контролу спровођења закључених уговора са даваоцима здравствених услуга;
- 16) устројава и организује матичну евиденцију и врши контролу послова матичне евиденције;
- 17) организује и врши контролу и уједначавање рад првостепених и другостепених лекарских комисија;
- 18) обезбеђује спровођење међународних уговора о социјалном осигурању у делу којим се уређује здравствено осигурање;
- 19) води евиденцију о наплаћеним доприносима, размењује податке о обвезницима доприноса за здравствено осигурање, као и друге податке везане за допринос са надлежним органима;
- 20) обавља послове који се односе на фармако-економске показатеље у поступку стављања лекова на Листу лекова, њене измене и допуне, као и скидање са Листе лекова;
- 21) обавља послове централизованих јавних набавки у складу са законом;
- 22) спроводи добровољно здравствено осигурање које организује, врши контролу обрачуна и плаћања премија за добровољно здравствено осигурање, као и контролу спровођења добровољног здравственог осигурања, у складу са законом;
- 23) осигураним лицима пружа савете и упутства о коришћењу права из обавезног здравственог осигурања;
- 24) обавља и друге послове одређене законом и статутом Републичког фонда.

За обављање послова из ст. 1. овог члана Републички фонд може да образује комисије и друга стручна тела, осим за оне области медицине, стоматологије, односно фармације за које су образоване републичке стручне комисије, у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, односно друга стручна тела образована од стране министра.

У складу са овлашћењима утврђеним овим законом, Републички фонд у поступку доношења одлука, општих аката, односно предлога општих аката којима се обезбеђује, односно уређује право на здравствену заштиту из средстава обавезног здравственог осигурања, дужан је да укључи у рад, односно да прибави стручно мишљење републичких стручних комисија образованих за одређене области медицине,

стоматологије, односно фармације у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, као и друга стручна тела формирана од стране министра.

Акта из става 1. тач. 1) и 2) овог закона објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 233.

Републички фонд обавља послове централизованих јавних набавки у име и за рачун здравствених установа из Плана мреже, у складу са овим законом, осим ако законом којим се уређују јавне набавке није друкчије прописано, и то:

1) прикупља, обједињује и анализира планове потреба здравствених установа, на основу којих доноси План централизованих јавних набавки роба и услуга за здравствене установе из Плана мреже (у даљем тексту: План централизованих јавних набавки)

2) спроводи централизоване јавне набавке, на основу Плана централизованих јавних набавки, за које се средства обезбеђују у финансијском плану здравствене установе, односно Републичког фонда, као и у буџету оснивача здравствене установе, у складу са законом;

3) прати извршење закључених уговора са најповољнијим понуђачем;

4) обавља и друге послове у складу са законом.

Послове централизованих јавних набавки из става 1. овог члана за набавку вакцина за обавезну имунизацију обавља завод за вирусологију, вакцине и серуме основан за територију Републике.

За спровођење централизованих јавних набавки које Републички фонд, односно завод за вирусологију, вакцине и серуме основан за територију Републике обавља у име и за рачун здравствених установа из става 1. овог члана, није потребно претходно овлашћење, односно сагласност тих установа.

Здравствене установе из става 1. овог члана не могу да набављају робе и услуге за које Републички фонд, односно завод за вирусологију, вакцине и серуме основан за територију Републике у име и за рачун тих установа, спроводи централизоване јавне набавке.

Поступци јавних набавки спровode се у складу са законом којим се уређују јавне набавке.

Изузетно од става 5. овог члана ако Републички фонд закључи посебан уговор у складу са општим актом из члана 66. став 4 овог закона, спроводи се преговарачки поступак у складу са законом којим се уређују јавне набавке, без сагласности Управе за јавне набавке.

Влада доноси акт којим се ближе уређују услови, начин и поступак планирања потреба здравствених установа за које се спровode централизоване јавне набавке, врсту робе и услуга за које се спровode централизоване јавне набавке и које су обухваћене Планом централизованих јавних набавки, као и друга питања од значаја за планирање, организовање и спровођење централизованих јавних набавки.

ГЛАВА III

ФИЛИЈАЛА И ПОКРАЈИНСКИ ФОНД

1. Филијала

Члан 234.

Филијала:

- 1) спроводи обавезно здравствено осигурање на свом подручју;
- 2) планира потребе осигураних лица са свог подручја и прави планове рада у складу са расположивим финансијским средствима, односно са финансијским планом Републичког фонда;
- 3) располаже пренетим средствима за спровођење обавезног здравственог осигурања за осигурана лица са свог подручја, у складу са овим законом;
- 4) обезбеђује остваривање права из здравственог осигурања за осигурана лица са свог подручја, у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона;
- 5) закључује уговоре са даваоцима здравствених услуга;
- 6) врши контролу спровођења закључених уговора са даваоцима здравствених услуга;
- 7) обезбеђује законито, наменско и економично трошење пренетих средстава обавезног здравственог осигурања на свом подручју;
- 8) води матичну евиденцију осигураних лица са подацима потребним за спровођење обавезног здравственог осигурања и за обезбеђивање и контролу остваривања права из тог осигурања;
- 9) врши контролу пријављивања на осигурање, одјављивања са осигурања и пријављивање промене у осигурању, као и контролу свих података од значаја за стицање, коришћење и престанак права;
- 10) води евиденцију о наплаћеним доприносима, размењује податке са надлежним органима о обвезницима доприноса за здравствено осигурање, као и друге податке везане за доприносе, на свом подручју;
- 11) пружа потребну стручну помоћ осигураним лицима у вези са остваривањем права из обавезног здравственог осигурања и заштитом њихових интереса у осигурању;
- 12) врши одређене послове у спровођењу међународних уговора о социјалном осигурању у делу којим се уређује здравствено осигурање;
- 13) обезбеђује услове за рад првостепених и другостепених лекарских комисија на свом подручју, у складу са општим актом Републичког фонда;
- 14) обавља послове у вези са накнадом штете у спровођењу обавезног здравственог осигурања;
- 15) обавља одређене послове добровољног здравственог осигурања
- 16) обавља и друге послове у складу са законом и статутом Републичког фонда.

Послове из става 1. овог члана филијала обавља у име Републичког фонда.

Члан 235.

Филијала подноси шестомесечни извештај о раду Управном одбору и Надзорном одбору Републичког фонда.

Члан 236.

Филијалом руководи директор филијале.

Директор филијале одговоран је за законитост рада филијале, као и за наменско коришћење пренетих средстава за спровођење здравственог осигурања.

Директор филијале извршава одлуке органа Републичког фонда.

Директор филијале доноси решење из члана 210. став 1. овог закона.

Директора филијале на основу јавног конкурса именује директор Републичког фонда на период од четири године.

Директор филијале мора испуњавати услове из члана 240. ст. 3-5. овог закона.

Директор филијале у обављању послова врши јавну функцију.

На обављање јавне функције директора филијале примењују се одредбе закона којим се уређује рад Агенције за борбу против корупције.

Директор филијале по истеку мандата наставља да обавља послове у складу са законом и статутом Републичког фонда до дана именованја директора филијале на начин прописан овим законом.

Дужност директора Филијале престаје истеком мандата и разрешењем.

Директор Републичког фонда разрешава директора Филијале пре истека мандата у следећим случајевима:

- 1) на лични захтев;
- 2) из других разлога у складу са законом.

Члан 237.

У филијали се образује Савет филијале.

Савет филијале је саветодавно тело директора филијале и састављен је од представника осигураника и послодаваца са подручја филијале.

Савет филијале има највише девет чланова, од којих су шест представници осигураника а три представници послодаваца, с тим да се обезбеђује правична заступљеност општина на подручју филијале.

Један од представника осигураника у Савету филијале јесте из удружења особа са инвалидитетом са подручја филијале.

Чланови Савета филијале морају испуњавати услове из члана 240. ст. 3 - 5. овог закона.

Савет филијале:

1) предлаже мере за спровођење и унапређивање здравственог осигурања на подручју филијале;

2) даје мишљење о плану рада филијале;

3) даје мишљење на одлуке које доноси филијала у погледу обезбеђивања права из здравственог осигурања и закључивања уговора са даваоцима здравствених услуга;

4) даје предлоге за рационално располагање и трошење средстава здравственог осигурања;

5) даје мишљење о извештају који филијала подноси Управном одбору и Надзорном одбору Републичког фонда;

6) обавља и друге послове утврђене статутом Републичког фонда.

2. Покрајински фонд

Члан 238.

Покрајински фонд је организациона јединица Републичког фонда који обавља:

- 1) координацију рада филијала образованих на територији аутономне покрајине, у сарадњи са Републичким фондом, у складу са законом;
- 2) контролу рада филијала и наменског коришћења средстава која Републички фонд преноси филијалама за остваривање права из обавезног здравственог осигурања, на подручју аутономне покрајине;
- 3) контролу закључених уговора између филијала и давалаца здравствених услуга, на подручју аутономне покрајине;
- 4) решава у другом степену о правима из здравственог осигурања поводом изјављених жалби на одлуке Филијала са територије аутономне покрајине у складу са овим законом;
- 5) пружа савете и упутства осигураним лицима о коришћењу права из обавезног здравственог осигурања;
- 6) обезбеђује услове за рад стручно-медицинских органа образованих на територији аутономне покрајине, у складу са законом;
- 7) подноси шестомесечни извештај о раду Управном одбору и Надзорном одбору Републичког фонда.
- 8) друге послове утврђене статутом Републичког фонда;

ГЛАВА IV

УПРАВЉАЊЕ РЕПУБЛИЧКИМ ФОНДОМ И ОРГАНИ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА

1. Управљање Републичким фондом

Члан 239.

Републичким фондом управљају органи Републичког фонда, у складу са надлежностима утврђеним овим законом и статутом Републичког фонда.

2. Органи Републичког фонда

Члан 240.

Органи Републичког фонда су: Управни одбор, Надзорни одбор и директор. Републички фонд има и заменика директора који се именује и разрешава под условима, на начин и по поступку који је прописан за именовање и разрешење директора.

Чланови Управног одбора, Надзорног одбора, директор, односно заменик директора, не смеју, директно или преко трећег физичког или правног лица, имати учешће као власници удела, акционари, запослени или лица под уговором, код правног, односно физичког лица која су даваоци здравствених услуга, односно у осигуравајућим друштвима која обављају послове добровољног здравственог осигурања, ради спречавања сукоба интереса.

Изузетно од става 3. овог члана, чланови Управног одбора, Надзорног одбора, директор, односно заменик директора могу поред послова у органима Републичког фонда, да се баве и научно-истраживачким радом, наставом, радом у културно-уметничким, хуманитарним и спортским организацијама, без сагласности Агенције за борбу против корупције, ако тиме не угрожавају непристрасно вршење послова и углед органа Републичког фонда.

Лице из става 3. овог члана не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе, односно органу овлашћеног предлагача из чл. 241. и 244. овог закона.

Лице из става 3. овог члана потписује изјаву о непостојању сукоба интереса из става 3. овог члана.

Лице из става 3. овог члана у обављању послова врши јавну функцију.

На обављање јавне функције лица из става 3. овог члана, примењују се одредбе закона којим се уређује рад Агенције за борбу против корупције.

Лица из става 3. овог члана могу бити именована на јавну функцију у Републичком фонду највише два пута узастопно.

Органи Републичког фонда по истеку мандата настављају да обављају послове у складу са законом и статутом Републичког фонда до дана именовања нових органа Републичког фонда на начин прописан овим законом.

2.1. Управни одбор

Члан 241.

Управни одбор:

1) доноси статут, акт о организацији и систематизацији послова у Републичком фонду и друге опште акте Републичког фонда, као и предлоге општих аката у складу са овлашћењима утврђеним овима законом;

2) одлучује о имовини Републичког фонда;

3) одлучује о пословању Републичког фонда, као и о другим питањима од значаја за рад Републичког фонда;

4) доноси финансијски план и завршни рачун Републичког фонда;

5) разматра и усваја извештај о раду Републичког фонда;

6) спроводи јавни конкурс за именовање директора Републичког фонда;

7) обавља и друге послове, у складу са законом и статутом.

Управни одбор подноси извештај о раду Влади, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Члан 242.

Управни одбор има седам чланова, које именује и разрешава Влада и то:

1) четири члана, на предлог министра;

2) једног члана представника осигураника запослених, на предлог репрезентативних синдиката организованих на нивоу Републике;

3) једног члана представника осигураника пензионера, на предлог удружења пензионера организованог на нивоу Републике које има више од 50.000 регистрованих чланова;

4) једног члана представника осигураника пољопривредника, на предлог удружења пољопривредника организованих на нивоу Републике која имају више од 50.000 регистрованих чланова.

Чланови Управног одбора заступају интересе осигураних лица у обезбеђивању и спровођењу права обухваћених обавезним здравственим осигурањем, у складу са овим законом.

Број чланова удружења из става 1. тач. 3) и 4) овог члана утврђује се на основу доказа о броју регистрованих чланова.

Члан 243.

На предлог министра Влада именује и разрешава председника и заменика председника Управног одбора из реда чланова Управног одбора.

Председник, заменик председника и чланови Управног одбора именују се на период од четири године.

Начин рада, овлашћења и одговорности чланова Управног одбора, као и друга питања од значаја за рад Управног одбора, уређују се статутом Републичког фонда.

2.2. Надзорни одбор

Члан 244.

Надзорни одбор:

- 1) врши надзор над финансијским пословањем Републичког фонда;
- 2) врши надзор над финансијским пословањем филијала;
- 3) врши увид у спровођење законских обавеза Републичког фонда, филијала и Покрајинског фонда;
- 4) врши увид у спровођење одлука Управног одбора
- 5) обавља и друге послове у складу са законом и статутом Републичког фонда.

Надзорни одбор, најмање једном годишње, подноси извештај о извршеном надзору Управном одбору и Влади.

Члан 245.

Надзорни одбор има пет чланова, које именује и разрешава Влада и то:

- 1) три члана, на предлог министра;
- 2) једног члана представника осигураника запослених, на предлог репрезентативних синдиката организованих на нивоу Републике;
- 3) једног члана представника осигураника пензионера, на предлог удружења пензионера организованог на нивоу Републике које има више од 50.000 регистрованих чланова.

На предлог министра Влада именује и разрешава председника Надзорног одбора из реда чланова Надзорног одбора.

Број чланова удружења из става 1. тач.3) овог члана утврђује се на основу доказа о броју регистрованих чланова.

Члан 246.

Председник и чланови Надзорног одбора именују се на период од четири године.

Начин рада, овлашћења и одговорности чланова Надзорног одбора, као и друга питања од значаја за рад Надзорног одбора, уређују се статутом Републичког фонда.

2.3. Директор Републичког фонда

Члан 247.

Директор Републичког фонда:

- 1) организује рад и пословање у Републичком фонду;
- 2) представља и заступа Републички фонд;
- 3) стара се о законитости рада Републичког фонда и одговара за законитост рада;
- 4) извршава одлуке Управног одбора;
- 5) прописује образац службене легитимације надзорника осигурања, као и њен изглед и садржај;
- 6) руководи радом запослених у Републичком фонду;
- 7) именује директоре филијала по спроведеном јавном конкурс за избор директора филијале, осим за филијале са територије аутономне покрајине;
- 8) доноси решење из члана 211. став 3. овог закона;
- 9) врши друге послове утврђене законом и статутом.

Директора Републичког фонда, по спроведеном јавном конкурс, именује Управни одбор, уз претходну сагласност Владе.

Управни одбор обавља разговор са кандидатима који испуњавају услове из конкурса и у року од 30 дана од дана завршетка јавног конкурса доставља министру извештај о кандидатима који не испуњавају услове из конкурса, као и образложени предлог Листе кандидата који садржи мишљење Управног одбора о стручним и организационим способностима сваког кандидата и Записник о обављеном разговору.

Министар предлаже Влади кандидата са Листе кандидата за директора Републичког фонда.

Ако Министар не прихвати ниједног кандидата са Листе кандидата дужно је да Влади достави разлоге неприхватања кандидата са Листе кандидата.

Јавни конкурс није успео ако:

1. нема пријављених кандидата
2. нико од пријављених кандидата не испуњава услове из конкурса
3. Министар не прихвати Листу кандидата, о чему је Министарство дужно да обавести Владу.

У случају из става 7 овог члана Министар подноси извештај Влади.

Мандат директора Републичког фонда траје четири године.

Дужност директора Републичког фонда престаје истеком мандата и разрешењем.

Управни одбор разрешава директора Републичког фонда пре истека мандата у следећим случајевима:

- 1) на лични захтев;
- 2) на образложени предлог министра уз претходну сагласност Владе;
- 3) из других разлога у складу са законом

2.4. Директор Покрајинског фонда

Члан 248.

Директора Покрајинског фонда, по спроведеном јавном конкурс који расписује Републички фонд, именује Управни одбор, на предлог надлежног органа аутономне покрајине.

Директор Покрајинског фонда именује се на период од четири године.

Директор Покрајинског фонда по истеку мандата наставља да обавља послове у складу са законом и статутом Републичког фонда до дана именованја директора Покрајинског фонда на начин прописан овим законом.

Директор Покрајинског фонда учествује у раду Управног одбора, без права одлучивања.

Директор Покрајинског фонда, по спроведеном јавном конкурсy, именује директоре филијала које су образоване на територији аутономне покрајине, под условима и на начин прописан овим законом за именовање директора филијала ван територије аутономне покрајине.

На директора Покрајинског фонда примењују се одредбе члана 240. ст. 3 - 7. овог закона.

3. Стручна служба Републичког фонда

Члан 249.

Стручне, административне и финансијске послове у вези са радом и пословањем Републичког фонда и спровођењем здравственог осигурања врше запослени у Републичког фонду.

У погледу права, обавеза и одговорности запослених у Републичком фонду примењују се прописи којима се уређује рад.

ГЛАВА V

СРЕДСТВА РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА

Члан 250.

Приход Републичког фонда чине средства:

- 1) доприноса за обавезно здравствено осигурање;
- 2) премије за добровољно здравствено осигурање које организује и спроводи Републички фонд;
- 3) од имовине којом располаже Републички фонд;
- 4) домаћих и иностраних кредита и зајмова;
- 5) друга средства, у складу са законом.

Члан 251.

Средства Републичког фонда могу се користити само за намене одређене законом и то за:

- 1) остваривање права осигураних лица из обавезног здравственог осигурања;
- 2) унапређивање система здравственог осигурања;
- 3) остваривање права осигураних лица из добровољног здравственог осигурања које организује и спроводи Републички фонд;
- 4) трошкове спровођења здравственог осигурања;
- 5) друге расходе, у складу са законом.

Члан 252.

У Републичком фонду, на основу одлуке Управног одбора из члана 194. овог закона, образују се у оквиру расположивих финансијских средстава-средства солидарности за равномерно спровођење обавезног здравственог осигурања на територији Републике и уједначавање услова за обезбеђивање права из обавезног здравственог осигурања на подручју филијала.

ГЛАВА VI

НАДЗОР НАД РАДОМ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА

Члан 253.

Надзор над радом Републичког фонда врши Министарство.

Министарство је, у вршењу надзора над радом Републичког фонда, овлашћено да:

- 1) захтева извештаје и податке о раду;
- 2) утврди стање извршавања послова, упозори на уочене неправилности и одреди мере и рок за њихово отклањање;
- 3) издаје инструкције;
- 4) наложи предузимање послова које сматра потребним;
- 5) покрене поступак за утврђивање одговорности;
- 6) непосредно изврши неки посао ако оцени да се друкчије не може извршити закон или други општи акт;
- 7) предложи Влади да предузме мере на које је овлашћена.

Извештај о раду из става 1. тачка 1) овог члана садржи приказ извршавања закона и других општих аката, односно послова, као и предузете мере и њихово дејство, а по потреби и друге податке.

Члан 254.

Републички фонд, као ималац јавних овлашћења, у вршењу поверених послова државне управе, дужан је да, пре објављивања прописа на чије доношење је овлашћен овим законом, прибави од Министарства мишљење о уставности и законитости прописа, а Министарство је дужно да Републичком фонду достави образложени предлог како да пропис усагласи са Уставом, законом, другим прописом или општим актом Народне скупштине и Владе.

Министар даје мишљење из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана пријема прописа које је донео Републички фонд.

Ако Републички фонд не поступи по предлогу Министарства, Министарство је дужно да Влади предложи:

- 1) да донесе решење којим се поништава или укида пропис Републичког фонда, ако пропис није у сагласности с другим прописом или општим актом Народне скупштине или Владе;
- 2) да обустави од извршења пропис Републичког фонда и појединачне акте засноване на том пропису и да пред Уставним судом покрене поступак за оцену уставности или законитости тог прописа, ако пропис није у сагласности са уставом или законом.

ДЕО ШЕСТИ

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 255.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај давалац здравствене услуге, ако:

1) осигураном лицу не обезбеди здравствену заштиту која је право из обавезног здравственог осигурања или ако осигураном лицу обезбеди ту здравствену заштиту у мањем, односно већем садржају и обиму, или ако се та здравствена заштита обезбеди лицу које на њу нема право (чл. 51 - 70 и члан 131.);

2) здравствену услугу која се не обезбеђује из обавезног здравственог осигурања пружи на терет средстава обавезног здравственог осигурања (члан 110.);

3) не утврди листу чекања за одређене врсте здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања или ако утврди листе чекања у супротности са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона, или ако осигураном лицу не пружи здравствене услуге у складу са листом чекања (члан 129.);

4) осигураном лицу наплати друкчији износ партиципације од износа прописаних овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона (члан 134. ст. 4. и 5.);

5) осигураном лицу не изда рачун о наплаћеној партиципацији на прописаном обрасцу (члан 135. став 1.);

5) ако супротно члану 136. овог закона наплати здравствену услугу на коју осигурано лице има право у оквиру обавезног здравственог осигурања, односно ако тражи или прими или на било који други начин наведе осигурано лице или чланове његове породице, на плаћање, односно давање било какве материјалне или нематеријалне користи за пружање таквих услуга осигураном лицу, осим ако законом није друкчије одређено;

7) осигураном лицу коме се здравствена заштита обезбеђује у пуном износу из средстава обавезног здравственог осигурања наплати партиципацију (члан 137.);

8) не обезбеди за осигурано лице потребне лекове и медицинска средства, која су обухваћена као право из обавезног здравственог осигурања (члан 200. став 2.);

9) приоритетно не закључи уговор са Републичким фондом за расположиве капацитете у погледу простора, опреме и кадрова, односно ако приоритетно не извршава уговорне обавезе према Републичком фонду, у односу на друга правна и физичка лица са којима има закључене уговоре о пружању здравствених услуга (члан 204.).

Новчаном казном од 400.000 до 500.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник.

Новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

За извршење прекршаја из става 1 овог члана, може се изрећи заштитна мера забране обављања делатности, у складу са законом.

Члан 256.

Новчаном казном од 200.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај давалац здравствене услуге, ако:

1) осигураном лицу не изда претходно обавештење, односно обавештење из члана 130. овог закона;

2) на видном месту не истакне списак лекара који имају овлашћење изабраног лекара (члан 140. став 2.).

3) надзорнику осигурања не учини доступним све неопходне податке и информације које се односе на предмет контроле (члан 209. ст. 2.);

4) Републичком фонду не достави податке од значаја за поступак накнаде штете (члан 227. став 1.).

Новчаном казном од 300.000 до 500.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Члан 257.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица, ако:

1) не достави матичној филијали доказе, тачна обавештења, односно податке на којима се заснивају подаци унети у пријаве, односно од значаја за утвђивање чињеница важних за стицање и остваривање права из обавезног здравственог осигурања, односно не омогући матичној филијали увид у евиденцију и документацију (члан 39. ст. 3.);

2) не изврши исплату накнаде зараде запосленом која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања или не обрачуна накнаду зараде која се осигуранику обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања или ако накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања која је пренета на посебан рачун послодавца не исплати осигуранику у року од 30 дана од дана њиховог пријема, а не врати их матичној филијали са каматом за коју су средства увећана док су се налазила на посебном рачуну послодавца (члан 102. ст. 1, 2. и 4.);

3) не уплати износ накнаде плаћених трошкова на рачун осигураног лица, односно ако му не изврши исплату на други одговарајући начин за здравствене услуге које су обухваћене обавезним здравственим осигурањем, а које је осигурано лице платило зато што није уплаћен допринос за здравствено осигурање, односно није уплаћен у целини (члан 127. став 2.);

4) Републичком фонду не достави податке од значаја за поступак накнаде штете (члан 227. став 1.).

Новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 300.000 до 500.000 динара казниће се за прекршаје из става 1. овог члана и послодавац - предузетник.

Члан 258.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај Републички фонд, ако:

1) податке који се воде у матичној евиденцији, а који се односе на коришћење права из здравственог осигурања за осигурана лица не води одвојено од других података из матичне евиденције или ако те податке уноси и њима рукује неовлашћено лице (члан 32. ст. 2-4.);

2) осигураном лицу на његов захтев не изда уверење о подацима који се уносе у матичну евиденцију (члан 44. став 1.);

3) податке који се воде у матичној евиденцији користи супротно члану 48. став 1.;

4) не пренесе одговарајући износ средстава на посебан рачун послодавца у року од 30 дана од дана пријема обрачуна накнаде зараде (члан 102. став 3.);

5) не накнади послодавцу исплаћене износе накнаде зараде, у року од 30 дана од дана предаје захтева матичној филијали (члан 102. став 7.);

6) овери здравствену исправу без доказа да је уплаћен доспели допринос за обавезно здравствено осигурање, односно да је обвезник уплате доприноса започео са измиривањем заосталих доприноса за обавезно здравствено осигурање и наставио са његовим континуираним измиривањем (чл. 125-126.);

7) контролу личних података који се односе на здравствено стање осигураних лица који се воде у медицинској документацији осигураних лица, врши надзорник осигурања који није доктор медицине, доктор стоматологије, односно дипломирани фармацеут (члан 207. став 2.);

8) не прихвати захтев даваоца здравствених услуга са којима је закључио уговор о пружању здравствене заштите из средстава обавезног здравственог осигурања за образовање арбитраже (члан 214. став 2);

Новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у Републичком фонду.

Члан 259.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај здравствени радник, ако:

1) осигуранику утврди привремену спреченост за рад супротно члану 73. овог закона;

2) као изабрани лекар или стручно-медицински орган изда налаз и мишљење о здравственом стању за осигурано лице које болује од акутних или хроничних обољења и других поремећаја здравственог стања, да не болује од акутних или хроничних обољења и других поремећаја здравственог стања и тиме омогући издавање потврде о здравственом стању осигураног лица ради остваривања права на здравствену заштиту у иностранству (члан 114.);

3) не прими свако осигурано лице које га је одабрало за изабраног лекара, осим ако се код тог изабраног лекара евидентирао већи број осигураних лица од утврђеног стандарда (члан 141.);

4) као изабрани лекар злоупотреби своја овлашћења у поступку остваривања права осигураних лица (члан 146.).

Члан 260.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај осигураник ако намерно проузрокује неспособност за рад, ако је неспособност за рад проузрокована акутним пијанством или употребом психоактивних супстанци или ако намерно спречи оздрављење, односно оспособљавање за рад, ако се без оправданог разлога не јави изабраном лекару за оцену привремене спречености за рад или се не одазове на позив стручно-медицинског органа, ако се за време привремене спречености за рад бави привредном или другом активношћу којом остварује приходе, ако без дозволе стручно-медицинског органа филијале, односно Републичког фонда отпутује из места сталног пребивалишта, односно боравишта, ако злоупотреби право на коришћење одсуствовања са рада, ако прима накнаду зараде по другим прописима (члан 84.).

Члан 261.

Новчаном казном од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај осигуравач ако:

1) не закључи уговор о добровољном здравственом осигурању са свим лицима, односно за сва лица за која уговарач искаже јасну намеру да са тим осигуравачем закључи уговор о добровољном здравственом осигурању, под условима прописаним овим законом, без обзира на ризик коме је осигураник изложен, односно без обзира на године живота, пол и здравствено стање осигураника (члан 172. став 1);

2) за све осигуранике добровољног здравственог осигурања не обезбеди исти обим, садржај и стандард за остваривање права и обавеза у оквиру појединих врста добровољног здравственог осигурања које организује и спроводи (члан 172. став 2);

3) приликом закључења уговора о добровољном здравственом осигурању тражи генетске податке, односно резултате генетских тестова за одређене наследне болести лица које искаже јасну намеру да са тим даваоцем осигурања жели да закључи уговор о добровољном здравственом осигурању, као и за његове сроднике без обзира на линију и степен сродства (члан 173);

4) утврди својство осигураника добровољног здравственог осигурања у допунском и додатном добровољном здравственом осигурању лицу које нема својство осигураног лица у обавезном здравственом осигурању (члан 175. став 1.);

5) почне да обавља послове добровољног здравственог осигурања без позитивног мишљења Министарства о испуњености услова за организовање и обављање одређене врсте добровољног здравственог осигурања (члан 177);

6) не изда осигуранику добровољног здравственог осигурања прописану исправу којом се остварују права из добровољног здравственог осигурања (члан 182);

7) не покрије износ трошкова који су настали остваривањем права из добровољног здравственог осигурања на прописан начин (члан 183.);

8) не закључи уговор са даваоцем здравствене услуге за пружање здравствене заштите која је обухваћена добровољним здравственим осигурањем (члан 184);

9) раскине уговор о добровољном здравственом осигурању пре истека рока на који је уговор закључен (члан 185);

10) осигуранику добровољног здравственог осигурања не обезбеди остваривање права из добровољног здравственог осигурања у складу са уговором, односно полисом осигурања код даваоца здравствених услуга (члан 186. став 2);

11) осигуранику добровољног здравственог осигурања благовремено не пружи све информације, као и потребну документацију, односно изводе из документације коју давалац осигурања води, а који се односе на спровођење добровољног здравственог осигурања и које су од значаја за остваривање права из добровољног здравственог осигурања, као и информације код којих давалаца здравствених услуга може да оствари права из добровољног здравственог осигурања, осим информација које представљају пословну тајну у складу са законом, односно ако те информације не даје без плаћања накнаде, односно ако на захтев Министарства не достави, односно не достави на увид све тражене информације и податке у вези са спровођењем добровољног здравственог осигурања, односно извештаје и податке о спровођењу добровољног здравственог осигурања (члан 187);

12) повећа висину премије осигурања у периоду за који је закључен уговор о добровољном здравственом осигурању у складу са овим законом (члан 188. став 3);

Новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

За извршење прекршаја из става 1 овог члана, може се изрећи заштитна мера забране обављања делатности, у складу са законом.

Члан 262.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај давалац здравствених услуга и то:

1) здравствена установа из Плана мреже ако не достави Министарству потписану копију уговора о добровољном здравственом осигурању на увид (члан 184. став 5.);

2) ако закључи уговор са осигуравачем о пружању здравствене заштите која је обухваћена добровољним здравственим осигурањем за оне капацитете за које је закључен уговор са Републичким фондом у погледу простора, кадра и опреме, односно ако ту здравствену заштиту не пружа искључиво на начин који не угрожава пружање здравствених услуга на терет средстава обавезног здравственог осигурања (члан 190. ст. 1 - 2.);

3) ако осигураницима добровољног здравственог осигурања не пружи здравствене услуге обухваћене уговором о добровољном здравственом осигурању без плаћања трошкова тако пружене здравствене услуге, односно дела тих трошкова у складу са уговором, односно полисом (члан 190. став 4.).

Новчаном казном од 300.000 до 500.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник.

Новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

ДЕО СЕДМИ

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 263.

Осигурана лица која на дан ступања на снагу овог закона користе права из обавезног здравственог осигурања стечена по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, од тога дана користе та права по одредбама овог закона.

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона, спровешће се по одредбама закона по коме су започети.

Члан 264.

Право на естетску реконструкцију дојке након извршене мастектомије једне или обе дојке и естетску корекцију дојке након извршене мастектомије друге дојке из члана 110. став 1. тачка 8) овог закона може остварити осигурано лице коме је мастектомија извршена од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 265.

Члан 69. став 7. овог закона престаје да важи даном приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 266.

Републички фонд ће од дана ступања на снагу овог закона оверу исправа о осигурању која је вршена на основу започете уплате доспелих, а неплаћених доприноса и континуираног измиривања доприноса до дана ступања на снагу овог закона, вршити под условом да је обвезник доприноса наставио са континуираним измиривањем доприноса, без могућности да поново започне са измиривањем заосталих доприноса у складу са чланом 126. овог закона.

Члан 267.

До дана доношења прописа којим се уређује методологија за обрачун трошкова обраде крви и компонената крви у складу са законом којим се уређује трансфузиолошка делатност, односно до доношења акта о трошковима обраде крви и компонената крви, Републички фонд ће утврђивати цене обраде крви и компонената крви на тај начин што ће се постојеће цене крви, односно лабилних продуката крви, које важе на дан ступања на снагу овог закона, увећати у складу са средствима опредељеним у Финансијском ату Републичког фонда.

Члан 268.

Прописи за спровођење овог закона донеће се у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона, ако овим законом није друкчије одређено.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 269.

Републички фонд дужан је да усклади своју организацију и рад са одредбама овог закона у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 270.

Републички фонд је дужан да доставља Министарству акт о организацији и систематизацији послова у Републичком фонду, односно измене и допуне тог акта у периоду примене Закона о начину утврђивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник Републике Србије, бр. 65/15 и 81/16-УС).

Члан 271.

Осигуравачи су дужни да своја пословна акта која се односе на организацију и спровођење добровољног здравственог осигурања ускладе са одредбама овог закона у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До усклађивања пословних аката из става 1. овог члана примењиваће се пословна акта осигуравача која су важила до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 272.

Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

Члан 273.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о здравственом осигурању („Службени гласник РС”, бр. 107/05, 109/05-исправка, 57/11, 110/12-УС, 119/12, 99/14, 123/14, 126/14-УС, 106/15 и 10/16-др. закон);

2) Уредба о добровољном здравственом осигурању („Службени гласник РС”, бр. 108/08 и 49/09);

3) члан 33. став 1. тачка 13) Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства („Службени гласник РС”, бр. 123/14 и 106/15);

4) Правилник о начину и поступку заштите права осигураних лица Републичког фонда за здравствено осигурање („Службени гласник РС”, бр. 68/13);

Осигурана лица, за која до дана ступања на снагу овог закона, није извршена замена исправе о осигурању картицом здравственог осигурања, здравствену заштиту до замене користе на основу исправе о осигурању издате по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 274.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 68. став 3. Устава Републике Србије, према коме се здравствено осигурање уређује законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о здравственом осигурању донет је 28. новембра 2005. године („Службени гласник РС“, број 107/05). Од тада су, у циљу унапређења система здравственог осигурања, извршене бројне измене и допуне овог закона ("Службени гласник РС", бр. 109/05- исправка, 57/11, 110/12-УС, 119/12, 99/14, 123/14, 126/14-УС, 106/15 и 10/16-др.закон), тако да није рационално вршити даље измене и допуне тог текста закона.

Сходно томе, разлози за доношење новог Закона о здравственом осигурању су:

1) потреба за усклађивањем система здравственог осигурања са савременим достигнућима у државама у региону, као и у Европској унији, успостављањем обавезног и добровољног здравственог осигурања;

2) потреба да се на принципима међугенерациске узајамности и солидарности свих грађана Републике, без обзира на пол, старосну доб, материјалне могућности, обухвати што већи број грађана системом обавезног здравственог осигурања, као најрационалнијем облику за обезбеђивање здравствене заштите и других права из обавезног здравственог осигурања, чиме се постиже већа социјална сигурност грађана;

3) потреба да се ускладе стално растуће потребе становништва за коришћењем здравствене заштите (која је проузрокована како општом, тако и здравственом културом, продужењем животног века и повећањем броја старих лица која користе здравствену заштиту, као и неповољним стањем и кретањем у животној и радној средини), а која се огледа и у повећању обима права из обавезног здравственог осигурања у складу са расположивим финансијским средствима за обезбеђивање и спровођење здравствене заштите, односно других права из обавезног здравственог осигурања;

4) потреба да се смањи јавна потрошња, односно да се иста усклади са реалним могућностима друштва у целини, односно да се ускладе трошкови здравственог осигурања са реалним могућностима буџета Републике, као и Републичког фонда за здравствено осигурање;

5) потреба да се систем обавезног здравственог осигурања усклади са другим системима којима се уређује обавезно социјално осигурање, односно да се усклади са изменама у другим прописима који утичу на организацију и спровођење обавезног здравственог осигурања;

6) потреба да се законом уреди добровољно здравствено осигурање;

7) прецизније уређење поступка именовања и разрешења органа управљања Републичког фонда;

8) дата већа овлашћења министру у погледу доношења подзаконских аката која се доносе за спровођење овог закона, односно министар на предлог

Републичког фонда доноси општа акта којим се уређују: план здравствене заштите, уговарање здравствене заштите, обим и садржај права и партиципација, начин и подтипак остваривања права из обавезног здравственог осигурања, медицинска рехабилитација, критеријуми, начин и поступак за стављање лекова на Листу лекова, односно за скидање са Листе лекова, медицинско-техничка помагала, врсте и стандарди имплантата.

На основу изнетог, задржана су постојећа права из обавезног здравственог осигурања и предложена су нова решења у обезбеђивању, остваривању, организацији и спровођењу здравственог осигурања, од којих су најважнија:

1) дефинисање значења појединих израза који се користе у овом закону (члан 10);

2) проширење основа осигурања за осигуранике (члан 11);

- увођењем два основа осигурања за пољопривреднике, ради прецизнијег дефинисања (тач. 21) и 22));

- увођењем основа осигурања по основу обављања послова јавног бележника (тачка 23);

- увођењем два основа осигурања за лица која примају пензију или инвалиднину искључиво од иностраног носиоца осигурања, а имају пребивалиште или боравиште, односно стално настањење или привремени боравак у Републици, ради разликовања случаја када са државом од које примају пензију, односно инвалиднину не постоји закључен билатерални споразум о социјалном осигурању, од случаја када са државом од које примају пензију или инвалиднину постоји закључен билатерални споразум о социјалном осигурању, али постоје одређене правне сметње због којих не могу да остваре здравствено осигурање применом билатералног споразума и то само ради остваривања права из здравственог осигурања на територији Републике (тач. 25) и 26));

3) утврђени приоритети у случају када једно лице испуњава услове по више основа осигурања сходно увођењем нових основа осигурања за осигуранике, као и могућност избора основа осигурања уколико осигураник испуњава услове по више основа у оквиру првог приоритета (члан 15);

4) утврђени нови основи осигурања за лица која не испуњавају услове за стицање својства осигураника из члана 11. или која не испуњавају услове да буду осигурани као чланови породице, а извршено и усклађивање појединих основа осигурања са прописима којима се уређује социјална заштита, као и прописима о заштити бораца, војних инвалида и цивилних инвалида рата (члан 16);

5) предложена могућност да се предузетник коме је престало својство осигураника у складу са законом, као и супружник запосленог који је упућен на рад у иностранство, а коме мирују права и обавезе из радног односа за период упућивања, укључе у обавезно здравствено осигурање ради обезбеђивања права из обавезног здравственог осигурања за себе и чланове уже породице (члан 17);

6) поступак подношења пријаве на осигурање, као и промене, односно одјаве са осигурања, као и вођење матичне евиденција, односно садржаја података у истој, усклађени са прописима којима се уређује Централни регистар обавезног социјалног осигурања, као и прописима којима се уређује заштита података о личности (чл. 24 – 48);

7) утврђена права из обавезног здравственог осигурања (члан 49);

8) на прецизнији начин уређено је право на здравствену заштиту осигураних лица која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, односно извршено је усклађивање са прописима којима се уређују лекови и медицинска и прописа којима се уређује заштита становништва од заразних болести, средства чиме

је створена правна сигурност осигураних лица у погледу остваривања ових права (чл. 51 - 70);

9) уређен је пакет обавезног здравственог осигурања—здравствене услуге утврђене номенклатуром и за које је Републички фонд за здравствено осигурање утврдио цене, а у обиму и садржају утврђених општим актом (члан 52.);

10) прецизирано шта се подразумева под палијативним збрињавањем у смислу овог закона (члан 59);

11) дата могућност утврђивања подзаконским актима права на доплату за: медицинску рехабилитацију (члан 64), лекове (члан 66), медицинска средства (члан 70) и здравствене услуге (члан 134);

12) уређено право на новчане накнаде, као право из обавезног здравственог осигурања (чл. 71 – 109);

13) препознати послови јавног бележника у остваривању права на накнаду зараде за време привремене спречености за рад из средстава обавезног здравственог осигурања (члан 72. тачка 4), чл. 79, 89. и 92);

14) увођење могућности продужења права на накнаду зараде због неге члана уже породице и то у случају тешког оштећења здравственог стања детета до навршених 18 година живота због тешког оштећења можданих структура, малигне болести или другог тешког погоршања здравственог стања детета ради даљег лечења детета и рехабилитације ако је потребна (члан 78 ст. 3.);

15) утврђивање висине накнаде зараде у износу од 100% од основа за накнаду зараде у случају из члана 78 ст. 3. (члан 95. став 2);

16) утврђивање права на накнаду трошкова превоза посмртних остатака осигураног лица до места пребивалишта, односно боравишта, ако је том лицу извршена експлантација органа ради трансплатације у здравственој установи која није у месту становања тог осигураног лица (члан 106. став 2);

17) извршено усклађивање са новим решењима у Закону о спорту на тај начин да се прегледи деце узраста од 6 до 14 година живота, ради утврђивања опште и посебне здравствене способности за бављењем спортом обезбеђују на терет средстава обавезног здравственог осигурања (члан 110. став 1. тач. 3) и 17));

18) прецизиране су здравствене услуге које се не обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања (члан 110);

19) проширен обим права осигураница којима је извршена мастектомија једне или обе дојке, на тај начин што им се на терет средстава обавезног здравственог осигурања обезбеђује реконструкција или корекција обе дојке (члан 110. став 1. тачка 8));

20) прецизније уређено остваривање здравствене заштите у иностранству у случају упућивања на рад, стручно усавршавање или школовање, као и у случају приватног боравка или школовања о сопственом трошку у иностранству у смислу рока важења потврде о коришћењу здравствене заштите (важи за период док је упућен, односно 90 дана за време приватног боравка, односно за период школске године/стручног усавршавања ако то финансира сопственим средствима), (чл. 111-119);

21) на предлог Републичког фонда министар доноси општи акт којим се уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања (члан 124);

22) утврђивањем права на здравствену заштиту на терет средстава обавезног здравственог осигурања када нису уплаћени доспели доприноси за обавезно здравствено осигурање у случају: хитне медицинске помоћи; палијативног збрињавања; спровођења обавезног скрининга у складу са националним програмима; обавезне и

препоручене имунизације према прописима којима се уређује заштита становништва од заразних болести (члан 125);

23) омогућавање овере исправе о осигурању за осигурана лица за која није редовно измириван допринос за обавезно здравствено осигурање под условом да је обвезник уплате доприноса започео са измиривањем заосталих доприноса за обавезно здравствено осигурање и наставио са континуираним измиривањем (члан 126);

24) предвиђена је могућност утврђивања листе чекања за одређене врсте здравствених услуга (високо специјализоване и најскупље здравствене услуге), у циљу равноправности и једнаке доступности у остваривању права из здравственог осигурања у зависности од потреба и здравственог стања осигураног лица, а увела дужност давалаца здравствених услуга који утврђује листу чекања на обавештење осигураног лица о разлозима за стављање на листу чекања и о утврђеном редоследу на листи чекања (чл. 129.–130);

25) предложено да се у целости на терет средстава обавезног здравственог осигурања (100%) осигураним лицима обезбеђује и палијативно збрињавање (члан 131. став 1. тачка 1) алинеја 7);

26) На предлог Републичког фонда за здравствено осигурање министар општим актом уређује садржај и обим права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и партиципацију за период од једне године, који мора бити усклађен са планом здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања и годишњим финансијским планом Републичког фонда за здравствено осигурање (члан 133);

27) предложено да изабрани лекар утврђује дужину привремене спречености за рад осигураника до 60 дана спречености за рад, осим у случајевима утврђеним овим законом, а у циљу рационалног рада других стручно-медицинских органа републичког фонда за здравствено осигурање (члан 144. став 1. тачка 12));

28) предложено је и да лекар специјалиста одговарајуће гране медицине који лечи осигурано лице по упуту изабраног лекара може непосредно упутити то осигурано лице на стационарно лечење, ако процени да је то потребно, а овакво решење је предложено у циљу усклађивања са Интегрисаним здравственим информационом системом (члан 145. став 3);

29) детаљно уређено добровољно здравствено осигурање, као део здравственог осигурања и то: врсте добровољног здравственог осигурања, као и услови за организовање и спровођење добровољног здравственог осигурања, као и финансирање добровољног здравственог осигурања (чл. 170–193);

30) предложено да на предлог Републичког фонда за здравствено осигурање министар доноси План здравствене заштите на који Влада даје сагласност (члан 194);

31) предложено да Републички фонд за здравствено осигурање може уговорити остваривање права на здравствену заштиту и са организацијом социјалног осигурања војних осигураника, као и уговор са правним лицем, односно предузетником као јавно-приватно партнерство (члан 198);

32) предложено да министар доноси акт о уговарању, на предлог Републичког фонда (члан 201);

33) предложени начини плаћања здравствених услуга, као и могућност комбинације начина плаћања (члан 203);

34) у погледу контроле спровођења закључених уговора, између Републичког фонда за здравствено осигурање и давалаца здравствених услуга поводом пружања здравствене заштите осигураним лицима из средстава обавезног здравственог осигурања, предложена двостепеност, као и могућност вођења управног спора, а

Републички фонд доноси општи акт којим се ближе уређује начин и поступак контроле, по претходно прибављеном мишљењу министра (чл. 206 –212);

35) утврђени прецизни рокови за подношење захтева за закључивање споразума о арбитражи и предложено решавање спора путем сталне арбитраже или „ad hoc“ арбитраже (уређује се уговором или споразумом о арбитражи) (чл. 213 – 217);

36) предложено проширење надлежности Републичког фонда у смислу да овај фонд: доноси предлоге општих аката на које је овлашћен (члан 232 став 1. тачка 2.),

37) предложено је да послове централизованих јавних набавки вакцина за обавезну имунизацију обавља здравствена установа основана ради производње серума, вакцина и других имунобиолошких и дијагностичких препарата и средстава којима се снабдевају здравствене установе на територији Републике. Предложено је и да Републички фонд за здравствено осигурање за обављање наведених послова обезбеђује средства овој здравственој установи. (члан 233.);

38) предложено проширење надлежности директора филијале, као и директора Републичког фонда за здравствено осигурање у поступку контроле спровођења закључених уговора између Републичког фонда за здравствено осигурање и давалаца здравствених услуга поводом пружања здравствене заштите осигураним лицима из средстава обавезног здравственог осигурања (чл. 236. и 247.);

39) Управни одбор доноси акт о организацији и систематизацији радних места у Републичком фонду (члан 241. тачка 1.);

40) на предлог министара Влада именује и разрешава председника и заменика Управног одбора(члан 242) и председника и заменика Надзорног одбора (члан 245);

41) прецизно уређен поступак именовања и разрешења органа управљања Републичког фонда: управни и надзорни одбор и директор (чл. 243, 245 и 247.);

42) предложено да министар даје мишљење на акт Републичког фонда у року од 30 дана од дана пријема акта који је донео Републички фонд (члан 254);

43) предложена дужност Републичког фонда да Министарству доставља акт о организацији и систематизацији послова у Републичком фонду , као и измене и допуне тог акта у периоду примене закона којим се привремено ограничава запошљавање у јавном сектору (члан 270.)

III. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

ДЕО ПРВИ - Основне одредбе (чл. 1. - 10.)

У чл. 1. до 10. Закона, утврђено је шта се све уређује овим законом, а то је систем здравственог осигурања, кога чине обавезно и добровољно здравствено осигурање. Даље, основним одредбама уређено је и питање начела на којима се организује и спроводи обавезно здравствено осигурање, ко обезбеђује и спроводи обавезно здравствено осигурање, а ко организује и спроводи добровољно здравствено осигурање, као и како се обезбеђују средства за остваривање права из два наведена здравствена осигурања.

Законом је предложено да се обавезним здравственим осигурањем обезбеђује осигурање за случај болести и повреде ван рада, као и осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести, с тим да су оба случаја у потпуности уређена овим законом.

Законом је предложено да је добровољно здравствено осигурање, као врста неживотног осигурања, осигурање од настанка ризика плаћања учешћа у

трошковима здравствене заштите у случају остваривања већег садржаја, однима и стандарда здравствене заштите обухваћене обавезним здравственим осигурањем, односно покрића здравствене заштите која није обухваћена обавезним здравственим осигурањем, као и осигурање оних лица која нису обухваћена обавезним здравственим осигурањем.

Такође, основне одредбе садрже и појмовник, односно значење појединих израза који се користе у овом закону.

ДЕО ДРУГИ - Обавезно здравствено осигурање (чл.11.-169.)

-Осигурана лица (осигураници и чланови њихових породица) и друга лица којима се у одређеним случајевима обезбеђују права из обавезног здравственог осигурања (чл. 11- 22.):

У члану 11. Закона, предложене су категорије обавезно осигураних лица-лица која имају сопствени основ осигурања,односно утврђено је да се својство осигураника може стећи само по једном основу осигурања. Новина је увођење нових основа осигурања и то: два основа осигурања за пољопривреднике, ради прецизнијег дефинисања (тач. 21) и 22)); по основу обављања послова јавног бележника (тачка 23); два основа осигурања за лица која примају пензију или инвалиднину искључиво од иностраног носиоца осигурања, а имају пребивалиште или боравиште, односно стално настањење или привремени боравак у Републици, ради разликовања случаја када са државом од које примају пензију, односно инвалиднину не постоји закључен билатерални споразум о социјалном осигурању, од случаја када са државом од које примају пензију или инвалиднину постоји закључен билатерални споразум о социјалном осигурању, али постоје одређене правне сметње због којих не могу да остваре здравствено осигурање применом билатералног споразума и то само ради остваривања права из здравственог осигурања на територији Републике (тач. 25) и 26));

У члану 14. Закона, предложено је да осигуранику из члана 11. тач. 21) и 22), а које се односе на основе осигурања по основу бављења пољопривредом, који је навршио 65 година живота, престаје својство осигураника под условима прописаним тим чланом, с тим да се за те осигуранике утврђује нови основ за обавезно здравствено осигурање у складу са чланом 16. овог закона.

У члану 15. Закона утврђен је приоритетни основ за стицање својства осигураник, као и могућност избора основа осигурања уколико осигураник испуњава услове по више основа у оквиру првог приоритета.

У члану 16. Закона утврђен је основ за лица која не испуњавају услове за стицање својства осигураника из члана 11. овог закона или која не испуњавају услове да буду осигурани као чланови породице осигураника, с тим да се средства за уплату доприноса за обавезно здравствено осигурање обезбеђују у буџету Републике Србије. Ова одредба је усаглашена са прописима којима се уређује заштита бораца, војних инвалида и цивилних инвалида рата, као и са прописима којима се уређује социјална заштита.

У члану 17. Закона, предложено је да се лица која нису обавезно осигурана, у смислу овог закона, могу укључити у обавезно здравствено осигурање ради обезбеђивања за себе и чланова своје уже породице права из обавезног здравственог осигурања. Укључивањем у обавезно здравствено осигурање ова лица стичу својство осигураника, с тим што плаћају допринос на основицу и по стопи у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање. Новина је да се предузетник коме је престало својство осигураника у складу са законом, као и супружник, односно ванбрачни партнер запосленог који је упућен на рад

у иностранство, а коме мирују права и обавезе из радног односа за период упућивања могу (на лични захтев) укључити у обавезно здравствено осигурање ради обезбеђивања права из обавезног здравственог осигурања за себе и чланове уже породице

У чл. 18.- 21. Закона, прописан је круг чланова породице осигураника којима се обезбеђују права из обавезног здравственог осигурања.

У члану 22. Закона, предложене су категорије лица која нису обухваћена обавезним здравственим осигурањем, а којима се у одређеним случајевима обезбеђују поједина права из обавезног здравственог осигурања само у случају настанка повреде на раду или професионалне болести.

У члану 23. Закона уређена је здравствена заштита држављана, односно осигураника држава са којима је закључен међународни уговор о социјалном осигурању.

У чл. 24–29. Закона уређено је утврђивање својства осигураног лица.

У члану 24. Закона утврђено је да својство осигураног лица утврђује матична филијала само по једном основу .

У члану 25. Закона утврђено је да се лицу коме је утврђено својство осигураног лица издаје исправа.

У члану 26. Закона утврђује се које податке садржи исправа о осигурању. Новина је да је Закон усклађен са прописима којима се уређује заштита података о личности, на тај начин што се Законом прописују лични подаци које садржи исправа о осигурању.

У чл. 27. Закона утврђено је да се пријава на здравствено осигурање, промена у својству осигураног лица и одјава са здравственог осигурања врше у складу са прописима којима се уређује Централни регистар обавезног социјалног осигурања.

У члану 28. Закона утврђено је да матична Филијала утврђује чињенице за стицање и престанак својства осигураног лица, односно да матична Филијала врши промену у утврђеном својству осигураног лица; да у случају да не утврди освојство осигураног лица по основу из поднете пријаве, односно да својство утврди по неком другом основу и да о томе обавештава Централни регистар и доноси решење које доставља подносиоцу пријаве; као и да је матична Филијала дужна да на захтев осигураног лица или надлежног органа донесе решење о утврђеном својству осигураног лица или престанку, односно промени у својству опсигураног лица, као и да о томе обавести Централни регистар.

У члану 29. предложено је да својство осигураног лица престаје даном престанака основа по коме је то својство утврђено.

Члановима 30.-48. Закона регулисана је матична евиденција.

Ове одредбе су усклађене са прописима којима се уређује Централни регистар за социјално осигурање, као и са прописима којима се уређује заштита података о личности.

У члану 32. Закона утврђено је који се подаци уносе у матичну евиденцију-подаци о: осигураницима, члановима породице осигураника, обвезницима плаћања доприноса и о коришћењу права из обавезног здравственог осигурања.

У чл. 33–34. Закона прецизно је уређено који се подаци о осигураницима, члановима породица осигураника и обвезницима плаћања доприноса, као и о коришћењу права из обавезног здравственог осигурања уносе у матичну евиденцију. То је новина и представља усклађивање са прописима којима се уређује заштита података о личности, с обзиром да су у питању нарочито остелјиви подаци о личности.

У члану 36. Закона уређено је ко је подносилац пријаве на осигурање у зависности од категорије осигураника и за лица из члана 22. овог закона.

У члану 37. предложено је да Републички фонд за здравствено осигурање уређује начин и поступак за утврђивање својства осигураника из члана 16. Закона, као и за укључивање у обавезно здравствено осигурање (члан 17). Ово је усклађено са прописима којима се уређује Централни регистар обавезног социјалног осигурања, с обзиром да се тим прописима уређује и пријава/одјава/промена за основе осигурања из члана 11. Закона, а која се врши преко портала Централног регистра. Новина је да проверу података из пријаве врши матична филијала, односно матична филијала захтева доказе на којима се заснивају подаци унесени у пријаве (члан 39).

У члану 41. Закона предложена је новина, а која се односи на лица за која обвезник подношења пријаве на осигурање није поднео пријаву. У том случају то лице може поднети захтев за утврђивање својства осигураника, а матична филијала доноси решење о утврђивању својства осигураника. На основу коначног решења Републички фонд за здравствено осигурање подноси пријаву на осигурање. На тај начин се омогућава пријављивање на осигурање лица за која обвезник подношења пријаве то није учинио, чиме се тим лицима омогућава остваривање права из обавезног здравственог осигурања у складу са овим законом.

Члановима 49.-109. Закона регулисана су права из обавезног здравственог осигурања:

У члану 49. Закона предложена су права из обавезног здравственог осигурања и то: право на здравствену заштиту и право на новчане накнаде.

У члану 50. Закона утврђено је да је за остваривање права из члана 49. Закона предложен претходни стаж у обавезном здравственом осигурању, као услов за коришћење тих права (претходно осигурање). Наиме, осигураник мора имати најмање три месеца непрекидно или шест месеци са прекидима стажа здравственог осигурања, у последњих 18 месеци, пре остваривања права из здравственог осигурања. Изузетак у коришћењу права из обавезног здравственог осигурања представљају лица код којих је наступила повреда на раду или професионална болест, а која немају претходни стаж осигурања од три месеца; пружање здравствене заштите у хитним случајевима, као и у случају остваривања права на накнду зараде за време привремене спречености за рад и то у висини минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец за који се накнада зараде исплаћује. У напред наведеним ситуацијама осигураним лицима се обезбеђује здравствена заштита без обзира на услов претходног осигурања, ради заштите ове категорије осигураних лица. Предложеним решењем, створају се услови да се коришћење других права из обавезног здравственог осигурања остварује у зависности од испуњености законом прописаног претходног осигурања.

У чл. 51.-70. Закона, предложен је садржај права на здравствену заштиту која се обезбеђује обавезним здравственим осигурањем. На тај начин Законом су прецизно уређена сва права обавезно осигураних лица, а подзаконским актима ће се уређивати само специфичности предложене здравствене заштите која као право припада осигураном лицу. На предложени начин даје се основ да се права утврђена овим законом прецизније уреде подзаконским актима. Новина је да се повредна листа (документ код утврђивања повреде на раду), њен садржај и образац, начин попуњавања, односно достављања, обрада података из повредне листе, као и друга питања од значаја за утврђивање повреде на раду, утврђују у складу са прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду (члан 51).

У члану 52. Закона предложен је пакет здравствених услуга у оквиру здравствене заштите, а који је утврђен називом и описом здравствених услуга (номенклатура) и ценовником здравствених услуга која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, а у обиму и садржају утврђеним општим актом. Такође, предложено је да Влада може донети акт којим се утврђују приоритети у

обезбеђивању и спровођењу здравствене заштите, уколико се садржина и обим права из обавезног здравственог осигурања, утврђен у складу са овим законом, не може остварити услед недовољних прихода Републичког фонда. Поред тога, предложено је да је Република гарант за извршење обавеза Републичког фонда у остваривању права из обавезног здравственог осигурања за хитну медицинску помоћ, циљане превентивне прегледе-скрининге, обавезну и препоручену имунизацију и палијативно збрињавање, као и за здравствену заштиту која се пружа у стационарним здравственим установама и која је као приоритет утврђена од стране Владе.

У члану 55. Закона у оквиру прегледа и лечења у случају болести и повреда утврђено је да се оболелим, односно повређеним осигураним лицима обезбеђује, поред осталог, и палијативно збрињавање. У вези с тим, дефинисано је и значење палијативног збрињавања у смислу овог закона (члан 59).

У члану 64. уређена је медицинска рехабилитација. Новина је да општи акт којим се утврђују врсте индикација за коришћење медицинске рехабилитације, дужина трајања рехабилитације, начин и поступак остваривања права на рехабилитацију, доноси министар на предлог Републичког фонда. Такође, дат је основ да се овим актом утврди и право на доплату на већи стандард, обим и садржај права на рехабилитацију, као и начин и поступак остваривања тог права.

Члановима 66.-70. Закона уређена је област лекова и медицинских средстава, односно начин и поступак, стављања/скидања лекова са Листе лекова, као и измена Листе лекова. Предложено је и ново решење а то је да акт којим се уређују критеријуми, начин и поступак за стављање лекова на Листу лекова, односно за скидање са Листе лекова, доноси министар на предлог Републичког фонда. Новина је да се актом којим се уређује Листа лекова може утврдити и право на доплату за лек, као и начин и поступак остваривања тог права. Такође, предложено је и да акт којим се утврђују врсте медицинско-техничких помагала и индикације за њихово коришћење, стандарди материјала од којих се израђују, рокови трајања, односно набавка и одржавање, као и начин и поступак остваривања права на медицинско-техничка помагала, односно акт којим се утврђују врсте и стандарди имплантата доноси министар на предлог Републичког фонда, а новина је и да се овим општим актима може утврдити право на доплату на већи стандард медицинских средстава, као и начин и поступак остваривања тог права.

У члану 71. Закона уређено је шта обухвата право на новчане накнаде.

У члану 72. Закона утврђене су категорије осигураника које имају право на накнду зараде за време привремене спречености за рад. Наведено право је утврђено и за јавне бележнике, с обзиром да им је овим законом дат посебан основ осигурања.

У члану 73. Закона предложени су основи за право на накнаду зараде за време привремене спречености за рад, без обзира на исплатиоца, као и стручно-медицински орган надлежан за утврђивање дужине те привремене спречености за рад.

У члану 74. Закона уређује се висина накнаде зараде из средстава обавезног здравственог осигурања осигуранику који нема претходно осигурање.

У члану 75. Закона утврђено је под којим условима се врши повезивање привремене спречености за рад, односно дана привремене спречености за рад у погледу основа, висине и исплатиоца накнаде зараде.

У чл. 76.-77. Закона утврђује се када наступа спреченост за рад.

У чл. 78.-79. Закона уређује се право на накнаду зараде у случају привремене спречености за рад због неге члана уже породице. Новина је да се право на накнаду зараде може продужити због неге члана уже породице и то у случају тешког оштећења здравственог стања детета до навршених 18 година живота због тешког оштећења можданих структура, малигне болести или другог тешког погоршања

здравственог стања детета и потребу продужења цени другостепена лекарска комисија на сваких 6 (шест) месеци на предлог здравствене установе која обавља здравствену делатност на терцијарном нивоу у којој се дете лечи. На тај начин омогућено је да осигураник остварује право на накнаду зараде које није временски ограничено, већ исто траје онолико колико траје потреба детета за лечењем.

У чл. 80–83. Закона утврђени су услови, начин и поступак за упућивање на оцене радне способности, односно инвалидности осигураника који је привремено спречен за рад.

У чл. 84–85. Закона утврђени су случајеви када осигурану не припада право на накнаду зараде, а у циљу спречавања злоупотребе у коришћењу овог права.

У чл. 87-90. Закона уређује се основ за обрачун накнаде зараде. Новина је да основ чини просечна зарада коју је осигураник остварио у претходних 12 месеци пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад (чл. 87.- 89). Наведено је предложено како би се спречиле евентуалне злоупотребе. Наиме, по важећем Закону о здравственом осигурању основ за обрачун накнаде зараде меродавна је зарада коју је осигураник остварио у претходна 3 месеца, што је у пракси довело до злоупотреба, посебно у случају осигураника које су привремено спречене за рад услед болести или компликација у вези са одржавањем трудноће, на тај начин што се за период од 3 месеца пре утврђивања неспособности за рад, тим осигураницама повећавала зарада која улази у основ за исплату зараде, те је и накнада зараде коју су примали по овом основу већа од њихове реалне зараде.

У чл. 91.-93. Закона предлаже се усклађивање основа за накнаду зараде за време привремене спречености за рад, с обзиром да осигураник који је привремено спречен за рад може бити оштећен уколико се износ његове основице не усклађује са растом зараде код послодавца, односно са растом зараде у Републици за осигуранике који немају статус запослених лица. Могућношћу усклађивања основа за накнаду зараде одржава се ниво накнаде зараде са нивоом зараде запосленог, односно са нивоом других прихода осигураника за време привремене спречености за рад.

У чл. 94-97. Закона уређује се висина накнаде зараде. Предложено је и ново решење, а то је да висина накнаде зараде у случају из члана 78. ст. 3–4. износи 100%. На тај начин осигураник који је привремено спречен за рад због неге члана уже породице (дете) који је тешко оболео и коме се та привремена спреченост за рад продужава на основу одлуке другостепене лекарске комисије, на предлог здравствене установе на терцијарном нивоу где се дете лечи, остварује право на накнаду зараде у износу од 100% од основа за обрачун накнаде зараде, чиме се побољшава материјални положаје те породице, која је суочена са тешком болешћу детета.

У чл. 98–99. Закона утврђени су услови за рад са скраћеним радним временом осигураника који прима накнаду зараде због привремене спречености за рад.

У члану 100. Закона уређује се висина накнаде зараде у случају када је донета одлука о удаљењу осигураника са рада, у вези са покренутим кривичним поступком у случају одређивања притвора и у другим случајевима утврђеним законом.

У чл. 101–102. Закона одређен је обвезник обрачуна и исплате накнаде зараде у зависности од дужине трајања привремене спречености за рад, као и узрока (да ли је у питању повреда на раду или професионална болест; добровољно давање органа, ћелија и ткива; нега детета млађег од три године).

У чл. 103–107. Закона уређује се право на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите. Новина је да се та накнада обезбеђује осигураним лицима у случају упућивања у здравствену установу која је удаљена најмање 50 километара од места становања, при чему није битно да ли је у питању подручје матичне филијале или не. Такође је новина и да детету до навршених 18

година живота и старијем лицу које је тешко душевно и телесно ометено у развоју припада накнада трошкова превоза у случају када је упућен на лечење и рехабилитацију у здравствену установу, односно приватну праксу, ван места становања и то најмање два пута недељно. Досадашње решење је у овом случају подразумевало свакодневно лечење и рехабилитацију, а што није било повољно за осигурана лица, као што је у случају дијализе или физикалне терапије које се најчешће не спроводе свакодневно, већ у одређеним интервалима.

У члану 106. став 2. Закона предложено је ново решење да се на терет средстава обавезног здравственог осигурања обезбеђују и трошкови превоза посмртних остатака осигураног лица до места становања, ако је том лицу извршена експлантација органа ради трансплатације у здравственој установи која није у месту пребивалишта, односно боравишта тог осигураног лица. На овај начин, а с обзиром на хумани чин, додатно се материјално не оптерећује породица умрлог осигураног лица, у смислу трошкова превоза његових посмртних остатака када је експлантација органа ради трансплатације извршена у здравственој установи ван места пребивалишта, односно боравишта тог осигураног лица.

У чл. 108–109. Закона уређују се доспелост права на новчане накнаде и рок за исплату доспелих права.

У члану 110. Закона предложена је здравствена заштита која се осигураним лицима не обезбеђује у обавезном здравственом осигурању, односно предложене су здравствене услуге које се не обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања. Наиме, предложено је да се из средстава обавезног здравственог осигурања не обезбеђује здравствена заштита која се у складу са другим прописима обезбеђује из средстава послодавца, као и да се из средстава обавезног здравственог осигурања не обезбеђују здравствене услуге које нису неопходне, односно које се остварују у супротности са начином и поступком прописаним законом. Новина се огледа у усклађености са Законом о спорту („Сл. гласник РС“, број 10/16), којим је прописано да се на терет средстава обавезног здравственог осигурања обезбеђује утврђивање опште и посебне здравствене способности за бављење спортом деце од 6 до 14 година живота. Такође, новина се односи и на проширење права на здравствену заштиту осигураних лица – жена којима је извршена мастектомија једне или обе дојке, на тај начин што на терет средстава обавезног здравственог осигурања могу извршити естетску реконструкцију дојке након извршене мастектомије, као и естетску корекцију друге дојке, чиме се доприноси побољшању психичког стања жене након мастектомије. Новина је и да се у обавезном здравственом осигурању не обезбеђује остваривање здравствене заштите осигураном лицу које се неоправдано није одазвало ни на један позив за одређени скрининг преглед у једном циклусу позивања, а које боли од те болести до следећег циклуса позивања.

У чл. 111–120. Закона уређује се остваривање здравствене заштите осигураних лица у иностранству: у случају упућивања осигураног лица на рад, односно стручно усавршавање или школовање у државу са којом је закључен међународни споразум о социјалном осигурању; за време приватног боравка; за време школовања у иностранству из сопствених прихода, као и у случају упућивања на лечење у иностранство. Прецизније је уређено остваривање здравствене заштите у иностранству у случају упућивања на рад, стручно усавршавање или школовање, као и у случају приватног боравка или школовања о сопственом трошку у иностранству у смислу рока важења потврде о коришћењу здравствене заштите (важи за период док је упућен, односно 90 дана за време приватног боравка, односно за период школске године/стручног усавршавања ако то финансира сопственим средствима). Дато је и овлашћење Републичком фонду за здравствено осигурање да својим актом уреди

услове, начин и поступак за коришћење здравствене заштите осигураних лица у иностранству, поред постојећег овлашћења да општим актом уреди упућивање на лечење, односно спровођење дијагностичких поступака, односно успостављање дијагнозе у иностранству, односно у инострану здравствену установу (медицинске индикације, начин и поступак).

У чл. 121–124. Закона утврђено је да се права из обавезног здравственог осигурања обезбеђују у матичној филијали, а ван ње у складу са овим законом и општим актом за здравствено осигурање којим се уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања, који доноси министар на предлог Републичког фонда;

У чл. 125–163. Закона уређује се остваривање права из обавезног здравственог осигурања, листе чекања, партиципација, учеснице стручно-медицинских органа, обнова поступка оцене о привременој спречености за рад и вештачење у поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

У члану 125. Закона предложено је да се прва из обавезног здравственог осигурања остварују на основу оверене исправе о осигурању, коју оверава матична филијала на основу доказа о уплаћеним доспелим доприносима за обавезно здравствено осигурање. Новина је да се право на здравствену заштиту на терет средства обавезног здравственог осигурања, у случају када нису уплаћени доспели доприноси, односно није оверена исправа о осигурању, може користити осим у случају хитне медицинске помоћи (што је досадашње решење) и у случају палијативног збрињавања; спровођења одређеног скрининга у складу са националним програмом и обавезне и препоручене имунизације према прописима којима се уређује заштита становништва од заразних болести. На овај начин, створен је услов да и лица која се палијативно збрињавају остварују здравствену заштиту на терет средстава обавезног здравственог осигурања и у случају када им није оверена исправа о осигурању, јер нису уплаћени доспели доприноси, а што се у пракси често дешава, односно послодавци као обвезници уплате доприноса исте не измирују редовно. Такође, на овај начин створен је предуслов за несметано спровођење и националних скрининг програма, као и обавезне и препоручене имунизације према прописима којима се уређује заштита становништва од заразних болести, што је од интереса за Републику.

У члану 126. Закона предложено је да се исправа о осигурању може оверити осигураним лицима и у случају када обвезник уплате доприноса започне са измиривањем заосталих доприноса за обавезно здравствено осигурање и настави континуирано да их измирује. Овера исправа се врши у складу са општим актом Републичког фонда за здравствено осигурање.

У члану 127. Закона предложено је да осигурано лице сноси трошкове пружене здравствене заштите у случају када није оверена исправа о осигурању, с тим да то лице може тражити накнаду плаћених трошкова од обвезника уплате доприноса–послодаваца.

У члану 128. Закона утврђено је да осигурано лице остварује право на здравствену заштиту на начин и по поступку у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона, а у супротном те трошкове сноси из сопствених средстава.

У чл. 129.–130. Закона уређују се Листе чекање и даје овлашћење Републичком фонду за здравствено осигурање да општим актом утврди врсте здравствених услуга за које се утврђују Листе чекања, као и критеријуме и стандардизоване мере за процену здравственог стања осигураних лица и за стављање на листу, најдуже време чекања за здравствене услуге, неопходне податке, методологију за

формирање листе и друга питања од значаја за листу, а стручно-методолошке инструкције доноси министар.

У члану 131. Закона уређују се здравствене услуге које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања, као и процентуални део плаћања здравствених услуга из средстава обавезног здравственог осигурања (који пада на терет Републичког фонда за здравствено осигурање), односно део цене здравствених услуга које ће сносити осигурано лице. Предложени износ који пада на терет Републичког фонда за здравствено осигурање усклађен је са финансијским могућностима Републичког фонда у обезбеђивању средстава за здравствену заштиту. Предложеним решењем покривен је у 100% износ цена оних здравствених услуга из средстава обавезног здравственог осигурања које представљају најширу потребу свих осигураних лица, односно потребу заштите жена, деце, ученика и студената до навршених 26 година живота, односно здравствену заштиту лица која су тешко телесно или душевно ометена у развоју, као и лица која су оболела од болести већег социјално-медицинског значаја. На тај начин, неопходна здравствена заштита се обезбеђује у 100% из средстава обавезног здравственог осигурања. Други предложени процентуални износи који се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања (95%, 80% и 65%) прилагођени су здравственим потребама осигураних лица, као и могућностима Републичког фонда. Општи акт којим се уређује обим и садржај права из обавезног здравственог осигурања и партиципација доноси министар на предлог Републичког фонда;

У члану 132. Закона, предложено је да Републички фонд доношењем Листе лекова који се обезбеђују и прописују на терет средстава здравственог осигурања, може утврдити и износ средстава који се обезбеђује из обавезног здравственог осигурања, односно који из својих средстава обезбеђује осигурано лице.

У члан 133. Закона, предложено је да министар на предлог Републичког фонда доноси за сваку календарску годину општи акт којим се уређује садржај и обим права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања, које је прописан овим законом, као и проценат плаћања из средстава обавезног здравственог осигурања, а који не може бити већи од износа прописаног у члану 131. овог закона. На тај начин створена је могућност да се из средстава обавезног здравственог осигурања на годишњем нивоу обезбеђује већи износ за пружене здравствене услуге на терет Републичког фонда. Поред тога, предложено је и да ће Министар утврдити највиши годишњи износ, или највиши износ по одређеној врсти здравствене услуге, до кога ће осигурано лице моћи плаћати из својих средстава за пружене здравствене услуге. При утврђивању наведеног процента плаћања на годишњем нивоу, води се рачуна да такав износ не одвраћа осигурано лице од коришћења здравствене заштите или да га онемогућава у успешном спровођењу здравствене заштите.

Чланом 134. Закона, дата је могућност да се општим актом из члана 133. утврди плаћање партиципације у фиксном износу, с тим да фиксни износ не сме бити већи од процентуалног износа утврђеног у складу са овим законом. Овим чланом утврђено је и право на доплату и дат је основ да министар општим актом ближе уреди услове, начин и поступак остваривања права на доплату.

У члану 135. Закона утврђена је дужност даваоца здравствених услуга са којима је Републички фонд за здравствено осигурање, односно филијала закључила уговор о пружању здравствене заштите да осигураним лицима изда прописан рачун о наплаћеној партиципацији осигураном лицу, као и дужност осигураног лица да чува све рачуне о наплаћеној партиципацији у току једне календарске године који служе као

доказ у поступку утврђивања права на престанак плаћања партиципације у току те календарске године.

Чланом 136. Закона утврђена је забрана наплаћивања здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања.

У члану 137. Закона, предложене су категорије обавезно осигураних лица за која се обезбеђује здравствена заштита у пуном износу на терет средстава обавезног здравственог осигурања без плаћања партиципације. Предложеним решењем заштићене су социјално угрожене категорије становништва, као и лица са инвалидитетом, односно добровољни даваоци крви, даваоци органа, ћелија и ткива и друга лица утврђена наведеним члановима. Поред тога, предложено је да осигураници из члана 16. ст. 1. и 3, за које уплату доприноса врши буџет Републике, не плаћају прописани износ партиципације, с обзиром да припадају категорији социјално угроженог становништва, односно категорији лица која болују од болести већег социјално-медицинског значаја.

У чл. 138–150. Закона уређују се питања која се односе на стручно-медицинске органе Републичког фонда за здравствено осигурање у поступку одређивања врсте, обима и садржаја, начина и поступка у коришћењу права на здравствену заштиту осигураних лица, оцењивању привремене спречености за рад осигураника и у остваривању права на накнаду трошкова превоза, као и њихове надлежности. Стручно–медицински органи Републичког фонда за здравствено осигурање су: изабрани лекар, првостепена и другостепена лекарска комисија. Надлежности ових органа су углавном исте као и до сада. Новина је да изабрани лекар утврђује привремену спреченост за рад осигураника до 60 дана, уместо до 30 како је сада у важећем закону. Такође, Републички фонд за здравствено осигурање општим актом ближе уређује начин рада, именовање, разрешење, организацију, територијалну распоређеност и контролу оцене првостепене, односно другостепене лекарске комисије. Изабрани лекар и даље представља основног носиоца у поступку коришћења здравствене заштите од стране осигураног лица, на коме је одговорност за коришћење здравствене заштите осигураног лица из средстава обавезног здравственог осигурања. Предложено је да осигурано лице може имати само једног изабраног лекара из одређене гране медицине, односно да осигурано лице врши слободан избор изабраног лекара, најмање на период од једне године. Изабрани лекар дужан је да прими свако осигурано лице које га одабере, осим ако је код тог изабраног лекара евидентиран већи број осигураних лица од утврђених стандарда. Осигурано лице потписује изјаву о избору изабраног лекара.

У чл. 151. до 155. Закона дата је могућност осигураном лицу да поднесе приговор у поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања и прописано је поступање стручно-медицинских органа по поднетом приговору.

У члану 156. предложено је да Републички фонд за здравствено осигурање, односно филијала, као и послодавац могу захтевати поновно оцењивање здравствене способности осигураника који је привремено спречен за рад, чиме се остварује контрола у остваривању права.

У члану 157-159. Закона дата је могућност вештачења у вези са остваривањем свих права осигураних лица из обавезног здравственог осигурања, укључујући и вештачење о здравственом стању осигураних лица.

У чл. 160–163. Закона уређен је поступак остваривања права на накнаду зараде и накнаде трошкова превоза.

У члану 162. Закона предложено је да накнада зараде која је утврђена у складу са овим законом може бити предмет извршења и обезбеђења само за потраживања издржавања које је утврђено судском одлуком или судским поравнањем.

Чл. 164–167. Закона уређује се заштита права осигураних лица на тај начин што о правима из обавезног здравственог осигурања одлучује матична филијала на основу достављених доказа са или без доношења решења (доношење решења утврђује се овим законом, односно општим актом), а у поступку остваривања права утврђених овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако законом није другачије одређено. Осигурано лице може против коначног акта Републичког фонда за здравствено осигурање покренути управни спор.

Чл. 168–169. Закона уређује се финансирање обавезног здравственог осигурања.

ДЕО ТРЕЋИ – Добровољно здравствено осигурање (чл. 170.–193.)

Новина у закону је да се прецизно уређује и овај вид здравственог осигурања, што до сада није било случај (важећи Закон о здравственом осигурању ову област уређује само у основи, а ова област детаљније је уређена Уредбом о добровољном здравственом осигурању – „Сл. гласник РС“, 108/08, 49/09) како у погледу врста добровољног здравственог осигурања, тако и у погледу услова за организовање и спровођење тог осигурања, као и начин финансирања истог. На овај начин једним законом уређује се детаљно ситем здравственог осигурања у Републици у целини.

У члану 170. предложено је да добровољно здравствено осигурање траје најмање 12 месеци, а изузетно краће, односно краће у прописаним случајевима.

У члану 171. предложено да осигуравач не може спроводити добровољно здравствено осигурање за идентичну врсту, садржај, обим, стандард, начин и поступак као што је то у систему обавезног здравственог осигурања, као и да се не може организовати и спроводити за превентивне програме вакцинације, имунопрофилактике и хемопрофилактике који су обавезни према републичком програму. Овакво решење је логично, с обзиром да није оправдано програме од интереса за Републику препустити систему који почива на добровољности.

У члану 172. утврђена је обавеза осигуравача да закључи уговор о добровољном здравственом осигурању за сва лица за која уговарач искаже јасну намеру да са тим осигуравачем закључи уговор, без обзира на ризик којем је осигураник добровољног здравственог осигурања изложен. На тај начин онемогућава се прозволност у одабиру лица са којима ће осигуравач да закључи уговор. Такође, предвиђа се и могућност закључења уговора о добровољном здравственом осигурању и за чланове породице осигураника добровољног здравственог осигурања. На тај начин омогућава се осигуранику, као и члановима његове породице обезбеђивање изабраног врсте, односно пакета добровољног здравственог осигурања, што је у интересу како тог осигураника и његове породице, тако и осигуравача.

У члану 173. предложена је забрана осигуравача да тражи генетске податке, односно резултате генетских тестова приликом закључења уговора о добровољном здравственом осигурању.

Чл. 174–176. предложене су врсте добровољног здравственог осигурања у зависности од трошкова који се покривају и од чињенице да ли је осигураник добровољног здравственог осигурања обухваћен и обавезним здравственим осигурањем, као и ко може коју врсту да организује и спроводи. Сходно томе, приватно добровољно здравствено осигурање могу да спроводе друштва за осигурање и њиме су обухваћена лица која нису обавезно здравствено осигурана. У том случају уговорне стране слободно уговарају пакет, без обзира да ли је тај пакет или део тог пакета

обухваћен и обавезним здравственим осигурањем, с обзиром да осигураник добровољног здравственог осигурања није обавезно здравствено осигуран па у складу с тим не може ни остваривати права из обавезног здравственог осигурања. Друге две врсте добровољног здравственог осигурања везују се за обавезно здравствено осигурање, односно осигураници добровољног здравственог осигурања у том случају морају бити и обавезно здравствено осигурани, без обзира на основ тог обавезног здравственог осигурања. Са престанком својства обавезног здравствено осигураног лица престаје и важење уговора о добровољном здравственом осигурању, без обзира на његов уговорени рок. Овакво решење проистиче из чињенице да допунско и додатно добровољно здравствено осигурање представљају неку врсту надградње обавезног здравственог осигурања и да њих може, осим друштва за осигурање, да спроводи и организује и Републички фонд за здравствено осигурање. Допунским добровољним здравственим осигурањем покривају се трошкови здравствене заштите који представљају допуну права из обавезног здравственог осигурања у погледу садржаја, обима и стандарда, а додатним добровољним здравственим осигурањем покривају се трошкови здравствене заштите која није обухваћена обавезним здравственим осигурањем.

У чл. 177–178. предлаже се давање мишљења Министарства о испуњености услова за организовање и спровођење добровољног здравственог осигурања, као и који докази, односно документација се подносе уз захтев.

У чл. 179–180. предложено је да се уговор о добровољном здравственом осигурању закључује на основу претходне понуде, а уређено је и шта садржи понуда, у погледу битних података о уговорним странама, чиме је постигнута усклађеност са прописима којима се уређује заштита података о личности. Такође, предложено је и да су општи и посебни услови саставни део уговора о добровољном здравственом осигурању, као и шта садрже ти услови.

У члану 181. уређено је питање издавања полисе од стране осигуравача, као и шта та полиса садржи.

У члану 182. предложена је дужност осигуравача да сваком осигуранику добровољног здравственог осигурања изда исправу о добровољном здравственом осигурању на основу које се остварују права из тог осигурања, рок у коме је дужан да је изда, као и које податке садржи та исправа.

Чланом 183. уређена је обавеза осигуравача да трошкове пружене здравствене заштите на основу закљученог уговора о добровољном здравственом осигурању покрије даваоцу здравствене услуге, а изузетно осигуранику добровољног здравственог осигурања, ако је тако уговорено.

У члану 184. предложена је дужност осигуравача да закључи уговор са даваоцем здравствене услуге ради пружања здравствене заштите осигураницима добровољног здравственог осигурања, а изузетно није у обавези да закључи тај уговор иколико је уговором о добровољном здравственом осигурању уговорено да ће трошкове пружене здравствене заштите по том уговору уплатити на рачун тог осигураника. Такође, обавеза закључења уговора са даваоцем здравствених услуга не постоји ни у случају боравка осигураника добровољног здравственог осигурања у иностранству. Здравствена установа из Плана мреже која закључи са осигуравачем наведени уговор дужна је копију истог да достави Министарству.

У члану 185. предложено је да осигуравач не може раскинути уговор о добровољном здравственом осигурању пре истека уговореног рока, осим у прописаним случајевима (неплаћање уговорене премије, престанак својства осигураног лица у систему обавезног здравственог осигурања у случају допунског или додатног добровољног здравственог осигурања).

У члану 186. предложен је рок од када теку обавезе осигуравача, као и дужност осигуравача да осигураницима добровољног здравственог осигурања обезбеди права из закљученог угова, у складу са тим уговором.

У члану 187. предложена је и дужност осигуравача да осигуранику добровољног здравственог осигурања даје благовремено све информације и потребну документацију и то без плаћања накнаде, а која се односи на спровођење добровољног здравственог осигурања.

У чл. 188–189. уређене су обавезе уговарача, што је пре свега уплата уговорене премије, као и последице неуплаћивања исте.

У члану 190. предложено је да давалац здравствене услуге са којим је Републички фонд за здравствено осигурање закључио уговор о пружању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања може са осигуравачем закључити уговор само за оне капацитете који нису обухваћени уговором са републичким фондом за здравствено осигурање и за потребе добровољног здравственог осигурања пружа услуге искључиво на начин који не угрожава пружање здравствених услуга на терет средстава обавезног здравственог осигурања. Такође, дужан је да здравствене услуге обухваћене уговором о добровољном здравственом осигурању осигуранику добровољног здравственог осигурања пружа без наплате тих трошкова од тог осигураника.

Чланом 191. предложена је заштита права осигураника добровољног здравственог осигурања, ако је незадовољан пруженом здравственом услугом од стране даваоца здравствене услуге, у складу са законом.

У чл. 192–193. Уређује се питање финансирања добровољног здравственог осигурања – из уплате премија, као и обавеза вођења посебних рачуна друштва за осигурање по врстама добровољног здравственог осигурања. Предлаже се и обавеза Републичког фонда за здравствено осигурање да води посебан рачун за добровољно здравствено осигурање (по врстама) од рачуна који се односи на обавезно здравствено осигурање.

ДЕО ЧЕТВРТИ – Уговарање здравствене заштите и накнада штете у обавезном здравственом осигурању (чл. 194.–227.)

У уводним одредбама овог дела Закона (чл. 194–196) уређује се: доношење плана здравствене заштите за сваку календарску годину; номенклатуре које доноси министар и цене, односно трошкови здравствених услуга које се обезбеђују у обавезном здравственом осигурању. План здравствене заштите доноси министар на предлог Републичког фонда за здравствено осигурање на који Влада даје сагласност.

У чл. 194. Закона предложено је да Министар здравља у сарадњи са заводом за јавно здравље основаним за територију Републике за сваку календарску годину доноси План здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања, у зависности од финансијских средстава за спровођење обавезног здравственог осигурања у тој години. Наведеним планом предвиђене су врсте и број здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања, на нивоу Републике. На овај акт Влада даје сагласност.

У Члану 195. Закона утврђено је да министар доноси номенклатуре: за примарни ниво здравствене заштите; за секундарни и терцијарни ниво здравствене заштите и за лабораторијске услуге на сва три нивоа здравствене заштите.

У члану 196. Закона предложено је да Републички фонд за здравствено осигурање општим актом утврђује цене здравствених услуга, цене дијагностички сродних група здравствених услуга, болнички дан, посете осигураног лица

здравственом раднику, односно здравственом сараднику, као и друге трошкове здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања, на основу параметара прописаних овим законом и на тај акт министар даје сагласност у року од 30 дана од дана достављања. На овај начин формирају се цене, односно други трошкови здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања.

У чл. 197–205. Закона предложена су решења која се односе на закључивање уговора између Републичког фонда за здравствено осигурање и давалаца здравствених услуга (здравствене установе, односно приватне праксе, као и други правних лица) у поступку остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања. Новина је да Републички фонд за здравствено осигурање поводом остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту, може закључити уговор и са организацијом социјалног осигурања војних осигураника, чиме се стварају предуслови да слободне капацитете у оба система користе осигурана лица у оба система, као и да плаћање пружене здравствене заштите врше два фонда, без учешћа министарства одбране и на тај начин директно прате средства поводом пружене здравствене заштите. Такође, новина је и да Републички фонд за здравствено осигурање, поводом остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту може закључити уговор и са правним лицем, односно предузетником у смислу јавно–приватног партнерства, у складу са прописима којима се уређује овај вид партнерства. На тај начин омогућава се и јавно–приватно партнерство у систему обавезног здравственог осигурања. На предлог Републичког фонда министар доноси општи акт којим се уређују услови за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга, критеријуми и мерила за утврђивање накнаде за њихов рад, односно начин плаћања здравствених услуга, као и других трошкова у складу са овим законом, поступак коначног обрачуна са даваоцима здравствених услуга на основу уговора о пружању здравствене заштите по завршеној календарској години, као и друга питања од значаја за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга. Предлог овог општег акт Републички фонд сачињава по претходно прибављеном мишљењу удружења здравствених установа, као и комора здравствених радника, основаних у складу са законом којим се уређује здравствена заштита. Предност у закључивању уговора са здравственим установама имају оне здравствене установе које су у поступку акредитације добиле сертификат о квалитету. Давалац здравствених услуга са којима је матична филијала, односно Републички фонд за здравствено осигурање закључио уговор о пружању здравствене заштите, мора осигураним лицима обезбедити потребне лекове и медицинска средства, који су као право обухваћени обавезним здравственим осигурањем. На предложени начин постиже се већа сигурност обавезно осигураних лица у обезбеђивању законом гарантованих права из обавезног здравственог осигурања. Такође, чланом 203. Закона, предложено је да се уговором могу утврдити следећи начини плаћања: плаћање по једном опредељеном осигуранику, плаћање по случају, односно епизоди болести или повреде, плаћање по ценама појединачних здравствених услуга, откупом плана рада давалаца здравствених услуга, као плаћање по дијагностички сродним групама, а уговором се може утврдити и комбинација наведених начина плаћања. На овај начин предвиђени су сви начини плаћања, уз могућност комбинације начина плаћања, чиме су створени предуслови и за практично увођење система дијагностички сродних група, јер се тај систем уводи по фазама и није могуће плаћање само по том систему.

У чл. 206–212. Закона уређује се контрола у организовању и спровођењу извршавања закључених уговора између Републичког фонда за здравствено осигурање и давалаца здравствених услуга. Новина у овој области је увођење двостепености, као и могућност вођења управног спора, што до сада није био случај. На овај начин

омогућава се боља заштита како Републичког фонда за здравствено осигурање, тако и давалаца здравствених услуга. Републички фонд општим актом уређује ту контролу, а по претходном прибављеном мишљењу министра.

У чл. 213–216. Закона предвиђена је могућност решавања спора путем арбитраже; прецизно се уређују рокови у којима се може захтевати решење спора путем арбитраже, а предлаже се да уговорне стране могу образовати „ad hoc“ или поверити решавање спора сталној арбитражи при Привредној комори Србије. На овај начин избегавају се недоумице у погледу рокова, а могућношћу одабира сталне арбитраже стварају се услови и за бржим спровођењем арбитраже. Наиме, образовање „ad hoc“ арбитраже изискује додатно време.

У чл. 218–227. Закона уређује се поступак накнаде штете у спровођењу обавезног здравственог осигурања. Новина је да се омогућава Републичком фонду за здравствено осигурање повраћај плаћеног износа од осигураног лица у случају пружене хитне медицинске помоћи за време боравка осигураног лица у држави са којом је закључен међународни уговор о социјалном осигурању, ако је боравило у тој држави без претходно издате потврде за коришћење здравствене заштите. У досадашњој примени међународних споразума о социјалном осигурању уочени су проблеми у погледу плаћања трошкова остварене хитне медицинске помоћи осигураним лицима која су боравила у иностраној држави без претходно издате потврде о коришћењу здравствене заштите. Сходно томе, органи за везу су у више наврата указали на незадовољство друге стране због одбијања наше стране (Републички фонд за здравствено осигурање) да плати трошкове у том случају, а због тога што осигурано лице није испоштовало прописани поступак. Новим решењем превазилазе се проблеми у несметаној примени међународних споразума о социјалном осигурању с једне стране, а с друге стварају предуслови да Републички фонд за здравствено осигурање може тражити повраћај плаћених средстава у случају када осигурано лице није испоштовало прописани поступак за остваривање здравствене заштите за време боравка у држави са којом је закључен међународни уговор о социјалном осигурању. Овакво решење је и у складу са чињницом да осигурана лица и у Републици морају испоштовати прописани начин и поступак за остваривање права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања, јер у супротном тако остварену здравствену заштиту сnose из сопствених средстава.

ДЕО ПЕТИ – Организација здравственог осигурања (чл. 228.–264.)

У овој области, односно у области саме организације, надлежности, као и надзора над радом организације здравственог осигурања углавном су задржана постојећа решења, уз извесна термилошка усклађивања, као и проширења надлежности директора филијале, као и директора Републичког фонда за здравствено осигурање, у складу са изменама у поступку контроле.

Новина у надлежности Републичког фонда за здравствено осигурање у делу који се односи на вођење скрининг евиденције која се односи на циљану популацију обухваћену националним програмима за рано откривање болести од већег социјално – медицинског значаја, што значи да та евиденција обухвата како осигурана, тако и неосигурана лица, а у вези са спровођењем националних скрининг програма (члан 232. став 1. тачка 23) и чл. 253-262).

Новина је и да Републички фонд, осим доношења општих аката, даје и предлоге општих аката које доноси Министар.

Законом се предложи да послове централизованих јавних набавки вакцина за обавезну имунизацију обавља здравствена установа основана ради

производње серума, вакцина и других имунобиолошких и дијагностичких препарата и средстава којима се снабдевају здравствене установе на територији Републике. Предложено је и да Републички фонд за здравствено осигурање за обављање наведених послова обезбеђује средства овој здравственој установи (члан 233).

Предложено је да на предлог министра Влада именује и разрешава председника и заменика председника Управног и Надзорног одбора (члан 241. и члан 243).

У члану 247. Закона прецизно је уређено питање именованја и разрешења директора Републичког фонда.

У чл. 253-254. Закона прописано је да надзор над радом Републичког фонда за здравствено осигурање врши Министарство здравља; дефинисана су овлашћења Министарства здравља у вршењу надзора. Такође, предложено је да министар даје мишљења о уставности и законитости прописа које је донео Републички фонд за здравствено осигурање у року од 30 дана од дана достављања прописа. Наведено решење је преузето из Закона о државној управи. Предвиђено је да је у поступку давања наведеног мишљења Министарство здравља дужно да Републичком фонду достави образложени предлог како да пропис усагласи са Уставом и законом и прописана је обавеза Министарства здравља да, уколико Републички фонд за здравствено осигурање не поступи по предлогу, предложи Влади предузимање мера на које је овлашћена.

ДЕО ШЕСТИ – Казнене одредбе (чл. 255-262)

У овом делу Закона предложена је прекршајна одговорност: давалаца здравствених услуга и одговорних лица у њима, Републичког фонда за здравствено осигурање, као имаоца јавних овлашћења, послодавца, као и послодавца–предузетника, здравственог радника, осигураника, као и осигуравача.

ДЕО СЕДМИ - Прелазне и завршне одредбе (чл. 263. -274.)

У овом делу уређена су питања која се односе на поступке за остваривање права који су у току, започету замену здравствених књижица и посебних исправа за коришћење здравствене заштите са здравственом картицом, доношење подзаконских аката, усаглашавање организације и рада Републичког фонда за здравствено осигурање са овим законом, као и усаглашавање пословних аката осигуравача са овим законом.

У члану 263. Закона предлаже се да осигурана лица која на дан ступања на снагу овог закона користе права из обавезног здравственог осигурања стечена по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона од тог дана користе та права по одредбама овог закона. Такође, предлаже се и да ће се поступци за остваривање права из обавезног здравственог осигурања започети до дана ступања на снагу овог закона спровести по одредбама закона по коме су и започети.

У члану 264. Закона предложено је да право на естетску реконструкцију дојке након извршене мастектомије једне или обе дојке и естетску корекцију дојке након извршене мастектомије друге дојке из члана 110. став 1. тачка 8) овог закона може остварити осигурано лице коме је мастектомија извршена од дана ступања на снагу овог закона.

У члану 265. Закона предлаже се огранично важење одредбе члана 69. став 7 овог закона, у односу на моменат приступања Републике Србије Европској унији.

У члану 266. Закона уређује се поступак овере исправе о осигурању, у случају започињања уплате доспелих доприноса за обавезно здравствено осигурање, како би се онемогућило, у случају истог обвезника уплате доприноса, започињање по два закона о здравственом осигурању (важећем и овим законом).

У члану 267. Закона предложено је прелазно решење у погледу утврђивања цене обраде крви и компонената крви до доношења прописа којима се уређује методологија за обрачун трошкова обраде крви и компонената крви.

Чланом 268. Закона предлаже се рок за доношење прописа за спровођење овог закона.

У члану 269. Закона прописана је обавеза Републичког фонда за здравствено осигурање да у прописаном року усклади организацију и рад са овим законом.

У члану 270. Закона предложена је дужност Републичког фонда за здравствено осигурање да доставља Министарству здравља акт о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Републичком фонду за здравствено осигурање у периоду примене закона којим се ограничава запошљавање, односно утврђује максималана број запослених у јавним сектору, а у циљу припремања Одлуке о максималном броју запослених у Републичком фонду за здравствено осигурање.

У члану 271. Закона прописана је обавеза осигураваача да у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своја пословна акта са одредбама овог закона.

У члану 272. Закона прописано је да надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

У члану 273. Закона прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи постојећи Закон о здравственом осигурању из разлога правне сигурности, Уредба о добровољном здравственом осигурању јер је материја добровољног здравственог осигурања уређена овим законом, члан 33. став 1. тачка 13) Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства како би се у једном закону уредила питања која се односе на исправу о осигурању (садржај, изглед, овера) и Правилник о начину и поступку заштите права осигураних лица Републичког фонда за здравствено осигурање. Такође, прописано је и да осигурана лица, за која до дана ступања на снагу овог закона, није извршена замена исправе о осигурању картицом здравственог осигурања, здравствену заштиту до замене користе на основу исправе о осигурању издате по прописима који су важиви до дана ступања на снагу овог закона.

У члану 274. Закона предвиђено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, с обзиром да је Уставом предвиђено да општа акта ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања и да исти само изузетно могу ступити на снагу раније уколико постоје за то нарочито оправдани разлози утврђени приликом њиховог доношења, а што није случај са овим законом.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Овим законом задржана су постојећа решења у систему обавезног здравственог осигурања, како у погледу основа осигурања, тако и у погледу финансирања обавезног здравственог осигурања, па сходно томе за спровођење овог закона потребно је обезбедити средства која се и сада обезбеђују за спровођење важећег Закона о здравственом осигурању.

Поред тих средства, а за спровођење овог закона, потребно је обезбедити додатна финансијска средства, с обзиром да се овим законом предлажу и нова решења. За сва предложена нова решења није потребно обезбедити додатна финансијска средства, а за поједина нова решења није могуће проценити финансијска средства потребна за њихово спровођење јер не постоје утврђени параметри на основу којих би се вршила та процена.

Овим законом предложени су нови основи осигурања у члану 11., у циљу прецизнијег препознавања постојећих основа осигурања и специфичности нових професија (јавни бележници, два основа за лица која обављају пољопривредну делатност ради прецизнијег дефинисања, два основа осигурања за лица која примају пензију или инвалиднину искључиво од иностраног носиоца осигурања, а имају пребивалиште или боравиште, односно стално настањење или привремени боравак у Републици, ради разликовања случаја када са државом од које примају пензију, односно инвалиднину не постоји закључен билатерални споразум о социјалном осигурању, од случаја када са државом од које примају пензију или инвалиднину постоји закључен билатерални споразум о социјалном осигурању, али постоје одређене правне сметње због којих не могу да остваре здравствено осигурање применом билатералног споразума и то само ради остваривања права из здравственог осигурања на територији Републике). У свим тим случјевима уплата доприноса није на терет буџета, тако да није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету за примену Закона у овом делу.

У члану 16. став 1. тачка 14) предложен је основ осигурања - борци којима је статус борца утврђен у складу са прописима о заштити бораца. Овај основ је предложен на иницијативу многобројних удружења, као и Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. У буџету Републике Србије, на разделу Министарства здравља, на Програму 1808 – трансфери Републичком фонду за здравствено осигурање, Програмска активност 0001 – здравствена заштита лица која се сматрају осигураницима из члана 16. овог закона потребно је обезбедити средства у износу од 10.367.061.325,00 динара.

Предложена могућност да се предузетник коме је престало својство осигураника у складу са законом, као и супружник запосленог који је упућен на рад у иностранство, а коме мирују права и обавезе из радног односа за период упућивања, укључе у обавезно здравствено осигурање ради обезбеђивања права из обавезног здравственог осигурања за себе и чланове уже породице (члан 17.) не изискују додатна финансијска средства ни у буџету, а ни у финансијском плану Републичког фонда, јер лице које поднесе захтев за укључивање у обавезно здравствено осигурање уплаћује утврђени допринос из сопствених средстава.

У делу овог закона којим су предложена решења у поступку подношења пријаве на осигурање, као и промене, односно одјаве са осигурања, као и вођење матичне евиденција, односно садржаја података у истој, извршено је само усклађивање са прописима којима се уређује Централни регистар обавезног социјалног осигурања, као и прописима којима се уређује заштита података о личности (чл. 24 – 48), а како ова материја не би била различито уређена у појединим законима.

Овим законом је на прецизнији начин уређено право на здравствену заштиту осигураних лица која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, односно извршено је усклађивање са прописима којима се уређују лекови и медицинска средства, прописа којима се уређује заштита становништва од заразних болести, прописа којима се уређује спорт, чиме је створена правна сигурност осигураних лица у погледу остваривања ових права, а предложено је и проширење обима права из обавезног здравственог осигурања (проширен обим права осигураница

којима је извршена мастектомија једне или обе дојке, на тај начин што им се на терет средстава обавезног здравственог осигурања обезбеђује реконструкција или корекција обе дојке - члан 110. став 1. тачка 8); увођење могућности продужења права на накнаду зараде због неге члана уже породице и то у случају тешког оштећења здравственог стања детета до навршених 18 година живота због тешког оштећења можданих структура, малигне болести или другог тешког погоршања здравственог стања детета ради даљег лечења детета и рехабилитације ако је потребна - члан 78 ст. 3. и у том случају предложена је висина накнаде зараде у износу од 100% од основа за накнаду зараде у случају из члана - члан 95. став 2; предложено право на накнаду трошкова превоза посмртних остатака осигураног лица до места пребивалишта, односно боравишта, ако је том лицу извршена експлантација органа ради трансплатације у здравственој установи која није у месту становања тог осигураног лица - члан 106. став 2; извршено усклађивање са новим решењима у Закону о спорту на тај начин да се прегледи деце узраста од 6 до 14 година живота, ради утврђивања опште и посебне здравствене способности за бављењем спортом обезбеђују на терет средстава обавезног здравственог осигурања - члан 110. став 1. тач. 3) и 17)). Сходно томе, у буџету Републике Србије за примену члана 95. став 5. овог закона на програмској активности 0002 – Накнада зараде у случају привремене спречености за рад због болести или компликација у вези са одржавањем трудноће потребно је обезбедити средства у износу од 646.000.000,00 динара. У вези примене члана 52. овог закона, а који се односи на лечење лица оболелих од ретких болести, у буџету Републике Србије се обезбеђују средства, на разделу министарства здравља, у складу са сагледаним потребама за лековима потребних за лечење лица оболелих од ретких болести од стране надлежне комисије Републичког фонда за здравствено осигурање, а што се врши на годишњем нивоу и у складу с тим Влада Републике Србије доноси закључак којим се утврђују приоритети у лечењу лица оболелих од ретких болести на годишњем нивоу. Сходно томе, потребан износ за ове намене мења се у односу на утврђене приоритете на годишњем нивоу. Такође, Предложена проширења обима права из обавезног здравственог осигурања у односу на постојећу висину расхода за финансирање права из обавезног здравственог осигурања у финансијском плану Републичког фонда утицаће на повећање потребних средстава за остваривање права на годишњем нивоу и то за:

- одредбе члана 50. које захтевају додатна средства у износу око 90.000.000,00 динара;
- одредбе члана 74. које захтевају додатна средстава у износу око 780.000.000,00 динара;
- одредбе чл. 78. и 79. , а у вези са чл. 94 – 97. које захтевају додатна средства у износу око 360.818.000,00 динара;
- одредбе члана 103 – 107. које захтевају додатна средства у износу око 165.000.000,00 динара;
- одредбе члана 110. које захтевају додатна средства у износу око 64.000.000,00 динара.

Сходно томе Републички фонд је извршио процену финансијских ефеката, према наведеним одредбама, а које утичу на повећање потребних средстава за остваривање права и проценио да ће примена тих одредаба утицати на повећање потребних средстава за остваривање права у износу око 1.460.000.000, динара на годишњем нивоу. Такође, Републички фонд у овом моменту не може проценити додатна средства за примену:

- одредбе члана 59. (палијативно збрињавање) због недостатка параметара за анализу. Наведена одредба подразумева организационе промене у здравственим установама из Плана мреже на свим нивоима здравствене заштите, а

самим тим и могућу потребу за већим бројем ангажовања нових радника и веће трошкове болничког лечења, а непознат је број лица која би на годишњем нивоу била палијативно збринута.

- одредбе члана 106. због недостатка параметара за анализу. Није могуће проценити трошкове превоза посмртних остатака из разлога што у овом тренутку није могуће проценити број лица која ће бити донори органа, као ни удаљеност од места експлантације до места становања осигураног лица.

Овим законом предложено је да Републички фонд за здравствено осигурање може уговорити остваривање права на здравствену заштиту, поред постојећих решења и са организацијом социјалног осигурања војних осигураника, као и уговор са правним лицем, односно предузетником као јавно-приватно партнерство (члан 198). Могућност закључења уговора са организацијом социјалног осигурања војних осигураника не изискује додатна финансијска средства, већ се таквим уговором омогућава остваривање здравствене заштите која је и иначе утврђена овим законом и за коју се обезбеђују средства у финансијском плану Републичког фонда. У погледу процене финансијских ефеката за спровођење дела наведене одредбе којом се ствара правни основ за увођење јавно-приватног партнерства у систему обавезног здравственог осигурања у овом моменту није могуће извршити јер нема показатеља на основу којих би се могла извршити та процена, с обзиром да није познато колико, у ком периоду и за које облике ће бити заинтересованих првих лица, односно предузетника за овај вид уговарања.

Добровољно здравствено осигурање се уређује детаљно овим законом (чл. 174 – 193) и за спровођење одредаба којима се уређује добровољно здравствено осигурање нису потребна додатна финансијска средства, с обзиром да се уговарање овог осигурања, без обзира на врсту, заснива на принципу добровољности од стране уговарача, односно осигураника добровољног здравственог осигурања, односно не постоји обавеза да неко лице буде обухваћеном добровољним здравственим осигурањем и у питању су тржишни уговори које појединци закључују са друштвом за осигурање сходно својој вољи, а у зависности понуђених услова. Овај вид здравственог осигурања не финансира се из буџета, нити у оквиру обавезног здравственог осигурања, већ га финансирају послодавци или физичка лица из сопствених средстава, уколико су за тај вид осигурања заинтересована.

Овим законом уређује се и питање арбитраже, као начина решавања спорова између Републичког фонда и давалаца здравствених услуга, а по закљученим уговорима на тај начин што су овим законом, у односу на постојеће решење, утврђени прецизни рокови за подношење захтева за закључивање споразума о арбитражи и предложено је решавање спора путем сталне арбитраже или „ad hoc“ арбитраже (уређује се уговором или споразумом о арбитражи) (чл. 213 – 217), што не изискује додатна финансијска средства, јер само решавање спорова путем арбитраже је предвиђено и важећим законом.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

1. Одређење проблема који закон треба да реши

Закон о здравственом осигурању донет је 28. новембра 2005. године („Службени гласник РС“, број 107/05). Од тада, у циљу унапређења система здравственог осигурања, извршене су бројне измене и допуне овог закона ("Службени гласник РС", бр. 109/05- исправка, 57/11, 110/12-УС, 119/12, 99/14, 123/14, 126/14-УС,

106/15 и 10/16-др.закон), у циљу усаглашавања тог закона са другим прописима, као и унапређења система обавезног здравственог осигурања. С обзиром на ове бројне измене и допуне наведеног закона, као и потребе да се и даље унапређује систем здравственог осигурања и врши усклађивање са другим прописима донетим касније, припремљен је Нацрт закона о здравственом осигурању, имајући у виду да није рационално вршити даље измене и допуне основног текста закона

У периоду примене наведеног закона јавила се потреба за:

- прецизнијим дефинисањем појединих основа осигурања, као и препознавањем нових основа;

- проширењем постојећих права из обавезног здравственог осигурања у складу са реалним могућностима;

- увођењем већих овлашћења министра у делу који се односи на нормативне активности-доношење општих аката за спровођење овог закона;

- законским уређењем добровољног здравственог осигурања;

- увођењем јавно-приватног партнерства у области обезбеђивања, уговарања и финансирања здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања;

- унапређењем система контроле извршавања закључених уговора између Републичког фонда за здравствено осигурање и давалаца здравствених услуга;

- усклађивањем решења у систему здравственог осигурања са прописима који су донети или мењани након ступања на снагу важећег Закона о здравственом осигурању;

- терминолошким прецизирањем у циљу отклањања недоумица у примени постојећих решења у области обавезног здравственог осигурања;

- прецизнијим уређењем поступка именовања, односно разрешења органа управљања Републичког фонда: управни и надзорни одбор и директор.

Имајући у виду наведене потребе, а с обзиром на досадашње бројне измене важећег Закона о здравственом осигурању, није рационално, а ни могуће, због обимности, вршити нове измене и допуне тог закона, већ су се стекли услови за доношење новог закона.

2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Доношењем новог закона постиже се низ циљева, а пре свега:

- усклађивање решења у области здравственог осигурања са другим прописима који су донети или мењани, као што су прописи који се односе на пријаву, одјаву и промене у обавезном социјалном осигурању, заштиту података о личности, лекове и медицинска средства, безбедност и здравље на раду, јавно бележништво, јавно-приватно партнерство, спорт, заштита становништва од заразних болести;

- прецизније утврђивање основа осигурања, као и препознавање нових основа (јавни бележник, борац);

- проширење права из обавезног здравственог осигурања;

- увођење могућности доплате за медицинску рехабилитацију, лекове, медицинска средства и здравствене услуге;

- законско уређење добровољног здравственог осигурања;

- двостепеност у поступку контроле извршавања закључених уговора поводом пружања здравствене заштите осигураним лицима из средстава обавезног здравственог осигурања, као и могућност вођења управног спора;

- спровођење поступка централизованих јавних набавки вакцина за обавезну имунизацију од стране здравствене установе основане ради производње

серума, вакцина и других имунобиолошких и дијагностичких препарата и средстава којима се снабдевају здравствене установе на територији Републике;

- детаљније уређење поступка арбитраже;

- већа овлашћења министра у делу нормативне активности-доношење општих аката за спровођење овог закона,

- прецизирање поступка именовања, односно разрешења органа управљања Републичког фонда: управни и надзорни одбор и директор;

- утврђивање важења исправе о осигурању издате по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, до коначне замене ових исправа здравственом картицом, а у циљу несметаног остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

Усклађивање решења у Закону о здравственом осигурању са другим прописима извршено је у циљу поштовања начела правне сигурности и јединственог правног система.

Прецизирање постојећих основа осигурања, као и увођење нових основа извршено је у циљу обезбеђивања веће обухваћености становништва обавезним здравственим осигурањем, као и у циљу препознавања специфичности појединих основа осигурања, што је од значаја и за остваривање појединачних права из обавезног здравственог осигурања.

Проширење права осигураних лица извршено је у интересу како осигураних лица тако и Републике у смислу остваривања квалитетније здравствене заштите, односно здравственог стања грађана.

Циљ увођења могућности доплате за медицинску рехабилитацију, лекове, медицинска средства и здравствене услуге огледа се у стварању предуслова да осигурана лица уз прописану доплату, а на прописани начин и поступак остваре већи садржај, обим и стандард, а у оквиру права на здравствену заштиту и то у погледу: медицинске рехабилитације, лекова, медицинских средстава и здравствених услуга.

Циљ уређења добровољног здравственог осигурања овим законом је да се у једном закону уреди здравствено осигурање у целини, а кога чине два система: систем обавезног здравственог осигурања и систем добровољног здравственог осигурања. Важећим Законом о здравственом осигурању добровољно здравствено осигурање је само уопштено уређено, а детаљније нижим актом, односно Уредбом о добровољном здравственом осигурању, чиме ова два система нису на једнак начин, односно прописом истог ранга, уређена.

Предложена двостепеност у поступку контроле извршавања уговора које закључују Републички фонд за здравствено осигурање и даваоци здравствених услуга, као и могућност покретања управног спора у вези са спроведеном контролом, је у циљу једнаке заштите интереса, односно права уговорних страна, а пре свега давалаца здравствених услуга, с обзиром да контролу организује и спроводи Републички фонд за здравствено осигурање, који је и уговорна страна, као и да он налаже одређене мере у случају да уочи одређене неправилности.

Циљ спровођења поступка централизованих јавних набавки вакцина за обавезну имунизацију од стране здравствене установе основане ради производње серума, вакцина и других имунобиолошких и дијагностичких препарата и средстава којима се снабдевају здравствене установе на територији Републике је рационалније спровођење централизованих јавних набавки у наведеном случају.

Циљ прецизнијег уређивања арбитраже, као начина решавања спорова који могу настати између Републичког фонда за здравствено осигурање и даваоца здравствене услуге поводом закљученог уговора је отклањање недоумица по питању рокова и начина спровођења арбитраже. Такође, овим законом предлаже се и могућност

решавања спора и путем сталне арбитраже при Привредној комори Србије, уколико то уговорне стране уговоре или се о томе споразумеју, чиме се скрајуће поступак који се односи на само образовање арбитраже, а што коначно доприноси бржем решењу самог спора, као и даљем несметаном извршавању уговора, а тиме и несметаном остваривању права осигураних лица из обавезног здравственог осигурања.

Циљ увођења већих овлашћења у погледу доношења општих аката од стране министра је могућност веће контроле спровођења политике Владе, односно министарства у области плана здравствене заштите, као и саме здравствене заштите осигураних лица.

Циљ прецизирања именована и разрешења органа управљања Републичког фонда: управног и надзорног одбора и директора је транспарентност, објективност и већа улога министарства, као органа који врши надзор над Републичким фондом спровођења тог поступка.

Циљ важења исправе о осигурању издатих по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, до коначне замене ових исправа здравственом картицом, огледа се у потреби омогућавања несметаног и континуираног остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

3. Друга могућност за решавање проблема

Имајући у виду чињеницу да је Закон о здравственом осигурању основни закон који регулише здравствено осигурање и то како обавезно здравствено осигурање, тако и добровољно здравствено осигурање, предлаже се доношење овог закона, с обзиром да се на другачији начин, а имајући у виду члан 68. ства 3. Устава, ова материја се не може уредити другим правним актима осим Законом.

4. Зашто је доношење закона најбоље за решавање проблема

Уређивање здравственог осигурања предмет је законске регулативе и регулисана је постојећим законским прописима, те се с тога ова област може уредити искључиво на овај начин. Овим Законом се утврђују права из обавезног здравственог осигурања која се не могу утврдити актом ниже правне снаге од закона.

5. На кога ће и како ће утицати предложена решења

Решења предложена у Закону утицаће на:

-осигурана лица на тај начин што се препознају специфичности појединих основа осигурања у циљу остваривања права из обавезног здравственог осигурања, а проширује се и обим права из обавезног здравственог осигурања у оквиру реалних материјалних могућности и капацитета, а што све доприноси унапређењу система обавезног здравственог осигурања, као и квалитета остваривања права из обавезног здравственог осигурања и здравствене заштите осигураних лица;

-стране држављане на тај начин што држављанство није препрека за остваривање права из обавезног здравственог осигурања или права из добровољног здравственог осигурања, с обзиром да и страни држављани могу стећи својство осигураног лица на прописане начине, а такође могу закључити и уговор о добровољном здравственом осигурању у Републици, односно са домаћим осигуравачем, чиме се омогућава остваривање права на здравствену заштиту страних држављана за време привременог или дужег боравка у Републици;

-даваоце здравствених услуга на тај начин што им се омогућава виши степен заштите права на основу закључених уговора са Републичким фондом за здравствено осигурање, а што доприноси несметаном пружању здравствене заштите осигураним лицима;

-послодавце на тај начин што им се омогућава контрола коришћења привремене спречености за рад запослених, а у циљу санкционисања злоупотребе овог права;

-Републички фонд за здравствено осигурање на тај начин што се прецизније уређује питање именовања, односно разрешења ограна управљања Републичког фонда, као и унапређује сарадња Републичког фонда и министарства у погледу доношења подзаконских аката, на тај начин што значајна општа акта доноси министар на предлог Републичког фонда.

-друштвену заједницу, односно Републику на тај начин што се смањују укупни трошкови здравствене заштите по основу здравственог осигурања, стварањем предуслова за јавно-приватно партнерство у систему обавезног здравственог осигурања, уређењем добровољног здравственог осигурања законом.

6. Трошкови које ће примена Закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа

Примена Закона неће изазвати додатне трошкове код грађана и привреде, малих и средњих предузећа будући да трошкове које примена Закона изазиваће сноси Републички фонд за здравствено осигурање и Република.

7. Да ли позитивни ефекти оправдавају трошкове

На предложени начин доћи ће до унапређења здравља становништва, као и подизање стандарда здравствене заштите и унапређења здравственог система Републике Србије. Наиме, оствариће се позитивни ефекти, како за грађане, тако и за државу и систем здравствене заштите и здравственог осигурања у Републици Србији. Процењује се да су позитивни ефекти већи од трошкова неопходних за примену закона.

8. Да ли акт стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Циљ овог закона није стимулисање појаве нових привредних субјеката и стварање тржишне конкуренције, већ законско, јединствено уређивање права на здравствену заштиту у циљу обезбеђивања високог нивоа и квалитета здравствене заштите грађана и остваривања права осигураних лица из обавезног здравственог осигурања.

9. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове

Решења предложена у овом закону представљају резултат сарадње Министарства здравља, са другим државним органима, а пре свега са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства спољних послова, Министарства омладине и спорта, Заштитником грађана, Републичким фондом за здравствено осигурање, Централним регистром за обавезно социјално осигурање, појединих удружења као што су Удружење жена оболелих од рака дојке „Будимо заједно“, Националног удружења родитеља деце оболелих од рака (НУРДОР),

Удружењем осигуравача Србије, републичким стручним комисијама, као и представницима других удружења и невладиних организација.

Наиме, у периоду примене важећег Закона о здравственом осигурању Министарству здравља су сви наведени субјекти, као и појединци указивали на непрецизности и недоумице појединих решења, а тиме и на проблеме у примени тог закона. Такође, Министарству здравља су достављали и иницијативе које су се односиле на другачија, као и нова могућа решења у здравственом осигурању, како у обавезном, тако и у добровољном здравственом осигурању. Све примедбе, као и иницијативе биле су предмет разматрања у Министарству здравља приликом припреме овог закона. У појединим случајевима, организовани су и састанци са представницима појединих државних органа, организација и удружења у циљу предлагања најоптималнијих решења. Ценећи оправданост достављених примедби и иницијатива, као и реалне могућности, како материјалне, тако и у погледу капацитета, предложена су решења у овом закону. На тај начин овај закон представља резултат шире сарадње.

10. Које ће мере бити предузете да би се остварили разлози доношења закона

Регулаторне мере:

Ради спровођења овог закона донеће се законом утврђена подзаконска акта. Законом је предвиђен и рок за њихово доношење, а до момента доношења примењиваће се постојећа акта, ако нису у супротности са овим законом.

Такође, предложен је и рок у коме осигуравачи, који организују и спроводе добровољно здравствено осигурање треба да ускладе своја пословна акта са овим законом, а до тада примењују постојећа акта, која нису у супротности са овим законом.

Овим законом предложено је и важење исправа о осигурању издатих по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, до коначне замене ових исправа здравственом картицом, ради омогућавања несметаног и континуираног остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

Институционално управљачке мере:

Надлежност за спровођење овог закона имају, пре свега, Министарство здравља и Републички фонд за здравствено осигурање и у складу с тим, успоставља се континуирна сарадња овог министарства и фонда. С обзиром да је надлежност за спровођење прописа којима се уређује здравствено осигурање и до сада била у надлежности Министарства здравља и Републичког фонда за здравствено осигурање и да, сходно томе, постоје одговарајући капацитети, не очекују се потешкоће у примени новог закона.

Такође, у спровођењу овог закона учествују и даваоци здравствених услуга и осигуравачи, који континуирано сарађују како са Министарством здравља и Републичким фондом за здравствено осигурање, тако и међусобно. С обзиром да су и они и до сада учествовали у спровођењу важећих прописа у области здравственог осигурања и остварили сарадњу у вези с тим, не очекују се потешкоће у примени новог закона од стране наведених субјеката.

Финансијске мере:

За спровођење овог закона обезбеђују се средства у Финансијском плану Републичког фонда за здравствено осигурање за сваку календарску годину, за обезбеђивање права у складу са овим законом, уз усклађеност са фискалним могућностима.

Такође и у буџету, на разделу Министарства здравља, обезбеђују се средства за сваку календарску годину за обезбеђивање права појединих категорија осигураних лица утврђених овима законом.